

Σχέδιο νόμου
του Υπουργείου Ανάπτυξης
«Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/ 43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L 322) και της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους».

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	
ΜΕΡΟΣ Α΄	
ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	
Άρθρο 1	Σκοπός
Άρθρο 2	Αντικείμενο
ΜΕΡΟΣ Β΄	
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄	
ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4548/2018	
Άρθρο 3	Ορισμοί – Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4548/2018 (περ. β) παρ. 2 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 4	Συμπλήρωση πράξεων και στοιχείων που υποβάλλονται σε δημοσιότητα στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο – Προσθήκη υποπερ. δδ) στην περ. γ) της παρ. 1 άρθρου 12 ν. 4548/2018
Άρθρο 5	Καθήκοντα διοικητικού συμβουλίου σχετικά με την έκθεση βιωσιμότητας – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 96 ν. 4548/2018 (παρ. 11 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464 ΕΕ)
Άρθρο 6	Εμπλουτισμός της έκθεσης διαχείρισης σχετικά με τη χρήση άυλων πόρων – Τροποποίηση άρθρου 150 ν. 4548/2018 (παρ. 3 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 7	Έκθεση βιωσιμότητας – Αντικατάσταση άρθρου 151 ν. 4548/2018 (παρ. 1 και 4 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 8	Προσθήκες σχετικά με την πολιτική για τη διαφορετικότητα στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης – Τροποποίηση άρθρου 152 ν. 4548/2018 (παρ. 5 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 9	Ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας – Αντικατάσταση άρθρου 154 ν. 4548/2018 (παρ. 7 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 10	Πρότυπο υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη άρθρου 154Α στον ν. 4548/2018 (παρ. 8 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 11	Έκθεση βιωσιμότητας επιχείρησης που διέπεται από το δίκαιο χώρας μη μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Προσθήκη άρθρου 154Β στον ν. 4548/2018 (παρ. 14 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 12	Έλεγχος και διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 154Γ στον ν. 4548/2018

	(παρ. 13 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 13	Παραβάσεις ελεγκτών υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη περ. 3 στο άρθρο 178 ν. 4548/2018
Άρθρο 14	Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Α' (παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΑΓΟΡΑ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 3556/2007	
Άρθρο 15	Προσθήκη ορισμού έκθεσης βιωσιμότητας – Προσθήκη περ. κ) στην παρ. 1 άρθρου 3 ν. 3556/2007 (παρ. 1 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 16	Προσθήκες στην ετήσια οικονομική έκθεση σχετικά με την έκθεση βιωσιμότητας – Τροποποίηση άρθρου 4 ν. 3556/2007 (παρ. 2 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 17	Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εποπτεία των εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 24 ν. 3556/2007 (παρ. 4 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 18	Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Β' (παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΝΟΜΙΜΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΕΣ	
Άρθρο 19	Διεύρυνση πεδίου εφαρμογής του ν. 4449/2017 – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 1 ν. 4449/2017 (παρ. 1 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 20	Ορισμοί – Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4449/2017 (παρ. 2 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 21	Προσόντα – Τίτλοι σπουδών – Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 4449/2017 (παρ. 3 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 22	Εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας – Τροποποίηση άρθρου 8 ν. 4449/2017 (παρ. 4 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 23	Έλεγχος θεωρητικών γνώσεων – Αντικατάσταση τίτλου και προσθήκη παρ. 1α στο άρθρο 9 του ν. 4449/2017 (παρ. 5 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 24	Πρακτική άσκηση – Αντικατάσταση τίτλου και τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 11 ν. 4449/2017 (παρ. 6 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 25	Πρακτική άσκηση ελεγκτών που έχουν λάβει επαγγελματική άδεια σε άλλο κράτος-μέλος – Αντικατάσταση τίτλου και τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 13 ν. 4449/2017 (παρ. 8 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 26	Εγγραφή των ορκωτών ελεγκτών λογιστών στο Δημόσιο Μητρώο – Τροποποίηση άρθρου 15 ν. 4449/2017 (παρ. 10 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 27	Εγγραφή των ελεγκτικών εταιρειών στο Δημόσιο Μητρώο – Τροποποίηση άρθρου 16 ν. 4449/2017 (παρ. 11 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 28	Οργάνωση του έργου και συμπληρώσεις σχετικά με την έκθεση βιωσιμότητας – Τροποποίηση άρθρου 27 ν. 4449/2017 (παρ. 12 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 29	Αμοιβές ελέγχου και διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Τροποποίηση άρθρου 29 ν. 4449/2017 (παρ. 13 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 30	Επαγγελματική δεοντολογία, ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα, εμπιστευτικότητα και επαγγελματικό απόρρητο όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη άρθρου 29Α στον ν. 4449/2017 (παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 31	Απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες σε περιπτώσεις που ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας μιας οντότητας δημοσίου ενδιαφέροντος – Προσθήκη άρθρου 29Β στον ν. 4449/2017 (παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 32	Παρατυπίες – Προσθήκη άρθρου 29Γ στον ν. 4449/2017 (παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 33	Πρότυπα διασφάλισης για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη άρθρου 30Α στον ν. 4449/2017 (παρ. 15 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 34	Διασφάλιση της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη άρθρου 31Α στον ν. 4449/2017 (παρ. 16 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 35	Έκθεση ελέγχου – Αντικατάσταση περ. ε) παρ. 2 άρθρου 32 ν. 4449/2017 (παρ. 17 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 36	Έκθεση διασφάλισης σχετικά με την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη άρθρου 32Α στον ν. 4449/2017 (παρ. 18 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 37	Συστήματα διασφάλισης ποιότητας – Τροποποίηση άρθρου 33 ν. 4449/2017 (παρ. 19 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 38	Κυρώσεις για την έκθεση διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου – Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 35 ν. 4449/2017 (παρ. 20, 21 και 22 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 39	Αρχές δημόσιας εποπτείας – Τροποποίηση άρθρου 38 ν. 4449/2017 και παρ. 8 άρθρου 1 ν. 3148/2003 (παρ. 23 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 40	Ρυθμιστικές συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη άρθρου 41Α στον ν. 4449/2017 (παρ. 24 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 41	Διορισμός ελεγκτή ή ελεγκτικού γραφείου για τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Τροποποίηση άρθρου 42 ν. 4449/2017 (παρ. 25 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 42	Παύση και παραίτηση του νόμιμου ελεγκτή ή της ελεγκτικής εταιρείας – Τροποποίηση άρθρου 43 ν. 4449/2017 (παρ. 26 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Άρθρο 43	Επιτροπή ελέγχου – Προσθήκη παρ. 2Α και τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 44 του ν. 4449/2017 (παρ. 27 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 44	Εγγραφή στο Δημόσιο Μητρώο και εποπτεία ελεγκτών και ελεγκτικών εταιρειών τρίτων χωρών – Τροποποίηση άρθρου 49 ν. 4449/2017 (παρ. 28 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 45	Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Γ’ (παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ’ ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	
Άρθρο 46	Κοινοποίηση βασικών δεικτών επιδόσεων κέντρων δεδομένων – Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 4342/2015 (άρθρο 12 Οδηγίας 2023/1791/ΕΕ)
ΜΕΡΟΣ Γ’ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4308/2014	
Άρθρο 47	Καθορισμός μεγέθους οντοτήτων – Τροποποίηση άρθρου 2 ν. ν. 4308/2014 (άρθρο 1 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)
Άρθρο 48	Κατηγοριοποίηση οντοτήτων και ομίλων για σκοπούς ενοποίησης – Τροποποίηση άρθρου 31 ν. 4308/2014 (άρθρο 1 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)
Άρθρο 49	Καθαρός κύκλος εργασιών – Αντικατάσταση ορισμού «κύκλου εργασιών (καθαρού) (Turnover, net)» Παραρτήματος Α’ ν. 4308/2014 (παρ. 5 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)
Άρθρο 50	Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Μέρους Γ’ (παρ. 1 άρθρου 2 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)
ΜΕΡΟΣ Δ’ ΡΥΘΜΙΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4919/2022	
Άρθρο 51	Δικλείδες ασφαλείας για την αποτροπή ορισμού διαχειριστών ή μελών διοίκησης που δεν έχουν αποδεχθεί τον ορισμό τους – Προσθήκη παρ. 4α στο άρθρο 12 ν. 4919/2022
Άρθρο 52	Προσθήκη ενεργειακής κοινότητας πολιτών και κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας στους υπόχρεους εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο – Τροποποίηση περ. ε) άρθρου 16 ν. 4919/2022
Άρθρο 53	Στοιχεία φυσικού προσώπου που δημοσιεύονται από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο – Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 33 ν. 4919/2022
Άρθρο 54	Διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις σχετικά με την εμπορική δημοσιότητα – Τροποποίηση περ. δ) παρ. 5 άρθρου 49 ν. 4919/2022
Άρθρο 55	Διοικητικές κυρώσεις στους υπόχρεους εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο – Τροποποίηση άρθρου 50 και παρ. 17 άρθρου 57 ν. 4919/2022
ΜΕΡΟΣ Ε’ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΕΝΟΨΕΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	
Άρθρο 56	Διόρθωση παραπομπών νόμου για την προστασία των καταναλωτών - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 3α, παρ. 3 και 6 άρθρου 4θ, περ. γ), ε) και στ) άρθρου 9η ν. 2251/1994

Άρθρο 57	Διόρθωση παραπομπών νομοθεσίας για την καταναλωτική πίστη - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 4 και παρ. 5 άρθρου 21 της υπό στοιχεία Ζ1-699/2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών - Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας - Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
Άρθρο 58	Επικαιροποίηση διατυπώσεων- Τροποποίηση άρθρων 9 και 13 ν. 4438/2016
Άρθρο 59	Καταργούμενη διάταξη Μέρους Ε΄
ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4864/2021	
Άρθρο 60	Χαρακτηρισμός των επενδύσεων για κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας, κυκλικής οικονομίας και ναυπηγικής βιομηχανίας ως Εμβληματικών Επενδύσεων Εξαιρετικής Σημασίας - Τροποποίηση παρ. 1 και 5 άρθρου 2 ν. 4864/2021
Άρθρο 61	Διευθέτηση υδατορεμάτων για επενδύσεις για κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας, κυκλικής οικονομίας και ναυπηγικής βιομηχανίας - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 3 ν. 4864/2021
Άρθρο 62	Ενίσχυση φορολογικών κινήτρων στρατηγικών επενδύσεων - Τροποποίηση παρ. 2 και αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 8 ν. 4864/2021
Άρθρο 63	Διεύρυνση κινήτρων ενίσχυσης δαπανών στρατηγικών επενδύσεων - Αντικατάσταση παρ. 4 άρθρου 10 ν. 4864/2021
Άρθρο 64	Υποβολή φακέλου για επενδύσεις σε κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας – Τροποποίηση περ. α) παρ. 3 άρθρου 12 ν. 4864/2021
Άρθρο 65	Μεταβατικές διατάξεις Μέρους ΣΤ΄
ΜΕΡΟΣ Ζ΄ ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Άρθρο 66	Παράταση ισχύος μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της διεθνούς πληθωριστικής κρίσης – Τροποποίηση άρθρων 54 και 55 ν. 5045/2023, 15 και 17 ν. 5055/2023 και 38 και 39 ν. 5082/2024
Άρθρο 67	Αναστολή, παραίτηση και απώλεια θέσης δραστηριοποίησης και δικαιώματος δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο – Τροποποίηση άρθρου 21 ν. 4849/2021
Άρθρο 68	Ανανέωση ισχύος αδειών πωλητών λαϊκών αγορών που δεν κατέβαλλαν τέλη του δραστηριοποίησης - Τροποποίηση παρ. 17 άρθρου 66 ν. 4849/2021
Άρθρο 69	Αποδοχές αποσπασμένων υπαλλήλων Φορέων Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης – Μεταβατική διάταξη - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 50 ν. 5003/2022
Άρθρο 70	Εξόφληση οφειλών του κοινωφελούς ιδρύματος «Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας ΝΟΗΣΙΣ» προς το Ελληνικό Δημόσιο
Άρθρο 71	Τοποθέτηση ναυδέτων εκτός ζώνης λιμένα για τουριστικά πλοία – Αντικατάσταση άρθρου 12 ν. 4276/2014
Άρθρο 72	Διαγραφή ναυδέτων από τον ορισμό των αγκυροβολιών – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 29 ν. 2160/1993
Άρθρο 73	Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Ζ΄
ΜΕΡΟΣ Η΄ ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ	
Άρθρο 74	Έναρξη ισχύος

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι:

- α) η ενίσχυση της διαφάνειας των πληροφοριών εταιρικής βιωσιμότητας μέσω της δημοσιοποίησης αξιόπιστων και συγκρίσιμων στοιχείων βιωσιμότητας από ορισμένες κατηγορίες ενωσιακών επιχειρήσεων και από υποκαταστήματα ορισμένων κατηγοριών επιχειρήσεων τρίτων χωρών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και της διασφάλισης της πρόσβασης του κοινού σε αυτά,
- β) η προσαρμογή των ορίων κατάταξης των οντοτήτων και των ομίλων επιχειρήσεων στα σύγχρονα δεδομένα,
- γ) η απλούστευση ορισμένων κανόνων του Γενικού Εμπορικού Μητρώου σχετικά με τα δημοσιευτέα στοιχεία των επιχειρήσεων, με παράλληλο εξορθολογισμό των απειλούμενων προστίμων,
- δ) η διόρθωση παλαιών νομοθετικών παραδρομών, ενόψει κωδικοποίησης της νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή
- ε) η προώθηση των εμβληματικών επενδύσεων, ιδίως στον τομέα των κρίσιμων πρώτων υλών και
- στ) η ρύθμιση επιμέρους θεμάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης με επείγοντα χαρακτήρα.

Άρθρο 2

Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος αποτελούν:

- α) η ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2022/2464 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2022 για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ, της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ και της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (L 322) μέσω της τροποποίησης των ν. 4548/2018 (Α' 104), 3556/2007 (Α' 91) και 4449/2017 (Α' 7) και του άρθρου 12 της Οδηγίας 2023/1791/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Σεπτεμβρίου 2023 για την ενεργειακή απόδοση και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2023/955 (L 231),
- β) η ενσωμάτωση της κατ' εξουσιοδότηση Οδηγίας (ΕΕ) 2023/2775 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2023, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προσαρμογές των κριτηρίων μεγέθους για τις πολύ μικρές, τις μικρές, τις μεσαίες και τις μεγάλες επιχειρήσεις ή ομίλους (Σειρά L/21.12.2023) μέσω της τροποποίησης του ν. 4308/2014 (Α' 251),
- γ) η επικαιροποίηση των κανόνων του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, μέσω τροποποιήσεων στον ν. 4919/2022 (Α' 71),
- δ) η διόρθωση νομοτεχνικών αστοχιών που εντοπίστηκαν κατά τη διαδικασία κωδικοποίησης της νομοθεσίας για την προστασία του καταναλωτή μέσω της τροποποίησης των ν. 4438/2016 (Α' 220), 2251/1994 (Α' 191), του π.δ. 7/2018 (Α' 12) και της υπό στοιχεία Ζ1-699/23.10.2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, περί προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 για τις συμβάσεις

καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των ΕΚ, αριθμ. L 133 της 22.5.2008» (Β' 917)
ε) η βελτίωση του υφιστάμενου καθεστώτος των εμβληματικών επενδύσεων, μέσω τροποποιήσεων του ν. 4864/2021 (Α' 237) και
στ) η παράταση των μέτρων αντιμετώπισης της πληθωριστικής κρίσης, μέσω τροποποίησης των ν. 5045/2023 (Α' 136), 5055/2023 (Α' 161) και 5082/2024 (Α' 9), η αντιμετώπιση επιμέρους ζητημάτων αδειοδότησης των λαϊκών αγορών, μέσω τροποποίησης του ν. 4849/2021 (Α' 207), η διασφάλιση των αποδοχών των αποσπασμένων υπαλλήλων Φορέων Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών της Περιφέρειας Αττικής και της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, μέσω τροποποίησης του ν. 5003/2022 (Α' 230), η ρύθμιση των οφειλών του Κοινωφελούς Ιδρύματος «Κέντρο διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας ΝΟΗΣΙΣ», η επικαιροποίηση του νομοθετικού πλαισίου για τη χωροθέτηση ναυδέτων μέσω της τροποποίησης των ν. 4276/2014 (Α' 155) και 2160/1993 (Α' 118) και η ρύθμιση ζητημάτων του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών.

ΜΕΡΟΣ Β' **ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' **ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4548/2018**

Άρθρο 3

Ορισμοί – Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4548/2018

(περ. β) παρ. 2 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 2 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί ορισμών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι περ. ε) και ιβ) αντικαθίστανται, β) προστίθενται περ. ιστ) έως ιθ), και το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ισχύουν οι εξής ορισμοί:

α) «ρυθμιζόμενη αγορά»: η ρυθμιζόμενη αγορά κράτους-μέλους κατά την έννοια της περίπτωσης 21 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α' 14) και της περίπτωσης 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173/349 12.6.2014),

β) μετοχές ή άλλοι τίτλοι «εισηγμένοι σε ρυθμιζόμενη αγορά» ή απλώς «εισηγμένοι»: οι μετοχές ή άλλοι τίτλοι που είναι εισηγμένοι για διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά,

γ) «ηλεκτρονικά μέσα»: οι τρόποι ηλεκτρονικής επικοινωνίας, μέσω διαδικτύου ή άλλου δημόσιου ή ιδιωτικού δικτύου, οι οποίοι επιτρέπουν την ευχερή αναγνώριση της ταυτότητας των χρηστών και την ασφάλεια της επικοινωνίας,

δ) υποβολή εταιρικής πράξης ή άλλου στοιχείου «σε δημοσιότητα»: η δημοσιότητα του άρθρου 13 του παρόντος νόμου,

ε) «Γ.Ε.ΜΗ.»: το Γενικό Εμπορικό Μητρώο του ν. 4919/2022 (Α' 71),

στ) «κεντρικό αποθετήριο τίτλων»: το νομικό πρόσωπο κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 2 του Κανονισμού 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014 σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων στην Ευρωπαϊκή

Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων και για την τροποποίηση των Οδηγιών 98/26/ΕΚ και 2014/65/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) 236/2012 (ΕΕ L 257/28.8.2014),

ζ) «επιχείρηση επενδύσεων»: η επιχείρηση επενδύσεων κατά την έννοια της περίπτωσης 1 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α' 14) και της περίπτωσης 1 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173/349),

η) «Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης» ή «ΠΜΔ»: ο Πολυμερής Μηχανισμός Διαπραγμάτευσης κατά την έννοια της περίπτωσης 22 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 και της περίπτωσης 22 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ (ΕΕ L 173/349 12.6.2014),

θ) «απλή απαρτία και πλειοψηφία»: η απαρτία και η πλειοψηφία που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση, σύμφωνα με τα της παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 130 και την παράγραφο 1 του άρθρου 132,

ι) «αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία»: η απαρτία και η πλειοψηφία που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση, σύμφωνα με τα της παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 130 και την παράγραφο 2 του άρθρου 132,

ια) «πολύ μικρές», «μικρές», «μεσαίες» και «μεγάλες» επιχειρήσεις: οι αντίστοιχες οντότητες του ν. 4308/2014 (Α' 251). Για τις νεοϊδρυόμενες εταιρείες και μέχρι τη σύνταξη του πρώτου ισολογισμού, ως «πολύ μικρές», «μικρές» και «μεσαίες» εταιρείες νοούνται εκείνες των οποίων το κεφάλαιο δεν υπερβαίνει τα ποσά των εκατό χιλιάδων (100.000), πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) και ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ, αντίστοιχα, ενώ ως «μεγάλες» νοούνται εκείνες των οποίων το κεφάλαιο υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ,

ιβ) «οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος»: οι οντότητες του ν. 3429/2005 (Α' 314), του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014, του άρθρου 3 του ν. 4261/2014 (Α' 107), του ν. 4972/2022 (Α' 181), του άρθρου 4 του Κανονισμού 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 (L 176) και του άρθρου 38 του π.δ. 5/2022 (Α' 15).

ιγ) «άυλες μετοχές ή ομολογίες»: οι μετοχές ή ομολογίες που εκδίδονται ή τηρούνται:

ιγα) σε λογιστική μορφή σε κεντρικό αποθετήριο τίτλων (κ.α.τ.) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων και για την τροποποίηση των Οδηγιών 98/26/ΕΚ και 2014/65/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 236/2012 (L 257) και τον ν. 4569/2018 (Α' 179), ή

ιγβ) με τη χρήση τεχνολογίας καταμεμημένου καθολικού (τ.κ.κ.) σε κεντρικό αποθετήριο τίτλων σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 909/2014 και σε υποδομή αγοράς τεχνολογίας καταμεμημένου καθολικού (τ.κ.κ.) (Distributed Ledger Technology - DLT) σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/858 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ης Μαΐου 2022, σχετικά με ένα πιλοτικό καθεστώς για υποδομές της αγοράς που βασίζονται σε τεχνολογία καταμεμημένου καθολικού και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 600/2014 και 909/2014 και της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (L 151),

ιδ) «καταμεμημένο καθολικό»: αποθετήριο πληροφοριών που τηρεί αρχεία συναλλαγών και το οποίο διαμοιράζεται και συγχρονίζεται μεταξύ ενός συνόλου κόμβων δικτύου DLT, με τη χρήση μηχανισμού συναίνεσης.

ιε) «μητρώο κεντρικού αποθετηρίου τίτλων ή μητρώο υποδομής αγοράς τ.κ.κ.»: το αρχείο στο οποίο αποθηκεύονται τα δεδομένα χρηματοπιστωτικών μέσων, που έχουν καταχωρισθεί σε κεντρικό αποθετήριο τίτλων ή σε σύστημα διακανονισμού τεχνολογίας κατανεμημένου καθολικού ή σύστημα διαπραγμάτευσης και διακανονισμού τεχνολογίας κατανεμημένου καθολικού, αντίστοιχα, στο οποίο έχει πρόσβαση, με τεχνικές, διαδικασίες και μέσα, που εξασφαλίζουν την αυθεντικότητα, την εγκυρότητα, τη μοναδικότητα και τη μη αποποίηση, ο διαχειριστής του κεντρικού αποθετηρίου τίτλων ή συστήματος διακανονισμού τεχνολογίας κατανεμημένου καθολικού ή συστήματος διαπραγμάτευσης και διακανονισμού τεχνολογίας κατανεμημένου καθολικού, ο οποίος και έχει τον αποκλειστικό έλεγχο πρόσβασης επί των δεδομένων των καταχωρισμένων χρηματοπιστωτικών μέσων.

ιστ) «θέματα βιωσιμότητας»: τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά θέματα, τα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι παράγοντες διακυβέρνησης, στους οποίους περιλαμβάνονται οι παράγοντες αειφορίας, όπως ορίζονται στην περ. 24 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2019 περί γνωστοποιήσεων αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (L 317),

ιζ) «υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας»: η υποβολή πληροφοριών σχετικά με θέματα βιωσιμότητας σύμφωνα με τα άρθρα 151, 154 και 154B,

ιη) «βασικοί άυλοι πόροι»: οι πόροι χωρίς υλική υπόσταση από τους οποίους εξαρτάται θεμελιωδώς το επιχειρηματικό μοντέλο της επιχείρησης και οι οποίοι αποτελούν πηγή δημιουργίας αξίας για την επιχείρηση,

ιθ) «ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης»: οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης που είναι διαπιστευμένος, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 765/2008 (L 218) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα αξιολόγησης της συμμόρφωσης, που προβλέπεται στην υποπερ. αγ' της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 154Γ. Αποκλειστικά για ζητήματα υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, όπου στον παρόντα νόμο γίνεται αναφορά σε ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή σε ελεγκτική εταιρεία, η αναφορά αυτή περιλαμβάνει και τον ανεξάρτητο πάροχο υπηρεσιών διασφάλισης.».

Άρθρο 4

Συμπλήρωση πράξεων και στοιχείων που υποβάλλονται σε δημοσιότητα στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο – Προσθήκη υποπερ. δδ) στην περ. γ) της παρ. 1 άρθρου 12 ν. 4548/2018

Στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί πράξεων και στοιχείων που υποβάλλονται σε δημοσιότητα στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ,) προστίθεται υποπερ. δδ) και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Σε δημοσιότητα υποβάλλονται οι εξής πράξεις και στοιχεία:

α) Οι ιδρυτικές πράξεις των ανωνύμων εταιρειών με το καταστατικό και, όπου τυχόν απαιτείται, με την εγκριτική απόφαση της Διοίκησης.

β) Οι αποφάσεις για τροποποίηση του καταστατικού με την εγκριτική απόφαση της Διοίκησης, όπου τυχόν απαιτείται, καθώς και ολόκληρο το νέο κείμενο του καταστατικού μαζί με τις γενόμενες τροποποιήσεις.

γ) Ο διορισμός και η για οποιοδήποτε λόγο παύση, με τα στοιχεία ταυτότητας, των προσώπων που:

αα) ασκούν τη διαχείριση της εταιρείας,

ββ) έχουν την εξουσία να την εκπροσωπούν από κοινού ή μεμονωμένα,

- γγ) είναι αρμόδια να ασκούν τον τακτικό της έλεγχο και
- δδ) είναι αρμόδια για τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας.
- δ) Κάθε απόφαση για τακτική ή έκτακτη αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου της εταιρείας. Στην απόφαση για αύξηση του κεφαλαίου πρέπει να αναγράφεται το νέο κεφάλαιο, ο αριθμός και το είδος των μετοχών που εκδίδονται, η ονομαστική τους αξία και γενικά οι όροι έκδοσής τους, καθώς και ο συνολικός αριθμός των μετοχών της εταιρείας.
- ε) Η πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου, είτε κατά τη σύσταση της εταιρείας είτε ύστερα από κάθε αύξησή του, σύμφωνα με το άρθρο 20.
- στ) Οι εγκεκριμένες ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και οι σχετικές εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών της ανώνυμης εταιρείας. Οι ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις πρέπει να περιέχουν τα ατομικά στοιχεία των προσώπων που, κατά νόμο, τις υπογράφουν και τις πιστοποιούν.
- ζ) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 162 για τη διανομή προσωρινού μερίσματος.
- η) Η λύση της εταιρείας.
- θ) Η δικαστική απόφαση παντός βαθμού, που κηρύσσει άκυρη την εταιρεία ή σε κατάσταση πτώχευσης ή την υποβάλλει σε άλλη συλλογική διαδικασία, καθώς και οι δικαστικές αποφάσεις παντός βαθμού που αναγνωρίζουν ως άκυρες ή ακυρώνουν αποφάσεις γενικών συνελεύσεων. Σε δημοσιότητα υποβάλλονται και οι δικαστικές αποφάσεις που ανατρέπουν τις παραπάνω αποφάσεις.
- ι) Ο διορισμός και η αντικατάσταση των εκκαθαριστών με τα στοιχεία της ταυτότητάς τους.
- ια) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εκκαθάρισης, καθώς και οι τελικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.
- ιβ) Η διαγραφή της εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 170.
- ιγ) Κάθε άλλη πράξη ή στοιχείο, του οποίου η δημοσιότητα επιβάλλεται από κατ' ιδίαν διατάξεις.».

Άρθρο 5

Καθήκοντα διοικητικού συμβουλίου σχετικά με την έκθεση βιωσιμότητας – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 96 ν. 4548/2018 (παρ. 11 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464 ΕΕ)

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 96 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί καθηκόντων του διοικητικού συμβουλίου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) πριν από τις λέξεις «έκθεση διαχείρισης» διαγράφεται η λέξη «ετήσια», β) στο τέλος του εδαφίου προστίθενται οι λέξεις «, με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2019/815 της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2018, για τη συμπλήρωση της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τον καθορισμό ενιαίου ηλεκτρονικού μορφότυπου αναφοράς (L 143), καθώς και με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α», και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής: «2. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οφείλουν να τηρούν τα κατά το νόμο αρχεία, βιβλία και στοιχεία. Έχουν επίσης το συλλογικό καθήκον να εξασφαλίζουν ότι οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, η έκθεση διαχείρισης και, όταν προβλέπεται, σύμφωνα με το άρθρο 152, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι ενοποιημένες εκθέσεις διαχείρισης και η τυχόν ενοποιημένη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, καθώς και η έκθεση αποδοχών του άρθρου 112 συντάσσονται και δημοσιεύονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ή, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα που έχουν υιοθετηθεί με τον Κανονισμό ΕΚ αριθμ. 1606/2002 του

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 243), με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2019/815 της Επιτροπής, της 17ης Δεκεμβρίου 2018, για τη συμπλήρωση της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τον καθορισμό ενιαίου ηλεκτρονικού μορφότυπου αναφοράς (L 143), καθώς και με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α.».

Άρθρο 6

Εμπλουτισμός της έκθεσης διαχείρισης σχετικά με τη χρήση άυλων πόρων – Τροποποίηση άρθρου 150 ν. 4548/2018

(παρ. 3 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 150 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί της ετήσιας έκθεσης διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 2 προστίθεται περ. δ), γ) προστίθεται παρ. 5Α και το άρθρο 150 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 150

Έκθεση διαχείρισης

(παρ. 11 άρθρου 1, άρθρα 19 και 29δ Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Το διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας υποχρεούται κάθε χρόνο να συντάσσει και να υποβάλλει στη γενική συνέλευση έκθεση διαχείρισης.
2. α) Η έκθεση διαχείρισης περιλαμβάνει πραγματική απεικόνιση της εξέλιξης και των επιδόσεων των δραστηριοτήτων της εταιρείας και της θέσης της, καθώς και περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζει.
β) Η απεικόνιση παρουσιάζει ισορροπημένη και ολοκληρωμένη ανάλυση της εξέλιξης και των επιδόσεων των δραστηριοτήτων της εταιρείας και της θέσης της, κατάλληλη για την κλίμακα και την πολυπλοκότητα της εταιρείας.
γ) Στο βαθμό που απαιτείται για την κατανόηση της εξέλιξης της εταιρείας, των επιδόσεων ή της θέσης της, η ανάλυση αυτή περιλαμβάνει τόσο χρηματοοικονομικούς όσο και, όπου ενδείκνυται, μη χρηματοοικονομικούς βασικούς δείκτες επιδόσεων που έχουν σχέση με συγκεκριμένο τομέα δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με περιβαλλοντικά και εργασιακά θέματα. Στο πλαίσιο της ανάλυσης αυτής, η έκθεση διαχείρισης περιλαμβάνει, όπου ενδείκνυται, αναφορές και πρόσθετες εξηγήσεις για τα ποσά που αναγράφονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.
δ) Όλες οι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως επίσης και οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, εφόσον είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, υποβάλλουν πληροφορίες σχετικά με τους βασικούς άυλους πόρους και εξηγούν τον τρόπο με τον οποίο το επιχειρηματικό μοντέλο της επιχείρησης εξαρτάται θεμελιωδώς από τους εν λόγω πόρους και τον τρόπο με τον οποίο οι πόροι αυτοί αποτελούν πηγή δημιουργίας αξίας για την επιχείρηση.
3. Η έκθεση διαχείρισης αναφέρει επίσης:
  - α) την προβλεπόμενη εξέλιξη της εταιρείας,
  - β) τις δραστηριότητες στον τομέα ερευνών και ανάπτυξης,
  - γ) τις πληροφορίες που αναφέρονται στην απόκτηση ιδίων μετοχών όπως προβλέπεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 50,
  - δ) την ύπαρξη υποκαταστημάτων της εταιρείας και

ε) σε σχέση με τη χρήση χρηματοπιστωτικών μέσων από την εταιρεία και εφόσον είναι ουσιαστικής σημασίας για την εκτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, της οικονομικής κατάστασης και του λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης:

αα) τους στόχους και τις πολιτικές της εταιρείας όσον αφορά τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής της για την αντιστάθμιση κάθε σημαντικού τύπου προβλεπόμενης συναλλαγής για την οποία εφαρμόζεται λογιστική αντιστάθμισης και

ββ) την έκθεση της εταιρείας στον κίνδυνο μεταβολής των τιμών, στον πιστωτικό κίνδυνο, στον κίνδυνο ρευστότητας και στον κίνδυνο ταμειακών ροών.

4. Οι πολύ μικρές ανώνυμες εταιρείες, εκτός από τις ανώνυμες εταιρείες οι οποίες αποτελούν οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014 (Α' 251), εξαιρούνται από την υποχρέωση να καταρτίζουν έκθεση διαχείρισης με την προϋπόθεση ότι οι ενδείξεις που αναφέρονται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του παρόντος περιλαμβάνονται στο προσάρτημα.

5. Πολύ μικρές ανώνυμες εταιρείες, εκτός από τις ανώνυμες εταιρείες οι οποίες αποτελούν οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, κατά την έννοια του Παραρτήματος Α' του ν. 4308/2014, οι οποίες συντάσσουν έκθεση διαχείρισης, εξαιρούνται από την υποχρέωση που προβλέπεται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του παρόντος όσον αφορά τη μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

5Α. Οι επιχειρήσεις που υπόκεινται στις υποχρεώσεις του άρθρου 151 καταρτίζουν την έκθεση διαχείρισής τους στον ηλεκτρονικό μορφότυπο υποβολής εκθέσεων που προσδιορίζεται στο άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/815 και επισημαίνουν την οικεία έκθεση βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, σύμφωνα με τον ηλεκτρονικό μορφότυπο αναφοράς που προσδιορίζεται στον εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό.

6. Αν η ετήσια έκθεση διαχείρισης του διοικητικού συμβουλίου δεν περιλαμβάνει τις παραπάνω πληροφορίες, επιβάλλονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οι ποινές του άρθρου 179.».

Άρθρο 7

Έκθεση βιωσιμότητας – Αντικατάσταση άρθρου 151 ν. 4548/2018

(παρ. 1 και 4 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Το άρθρο 151 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί μη χρηματοοικονομικών καταστάσεων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 151

Έκθεση βιωσιμότητας

(άρθρο 19α Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Οι μεγάλες επιχειρήσεις, και οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, εκτός από τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες είναι οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος, περιλαμβάνουν στην έκθεση διαχείρισης τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την κατανόηση των επιπτώσεων της επιχείρησης σε θέματα βιωσιμότητας, καθώς και τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα θέματα βιωσιμότητας επηρεάζουν την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της επιχείρησης. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο πρέπει να είναι σαφώς αναγνωρίσιμες στην έκθεση διαχείρισης, σε ειδικό τμήμα της.

2. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1 περιλαμβάνουν:

α) σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής της επιχείρησης, στην οποία συμπεριλαμβάνονται:

αα) η ανθεκτικότητα του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής της επιχείρησης έναντι κινδύνων που συνδέονται με θέματα βιωσιμότητας,

αβ) οι ευκαιρίες για την επιχείρηση που σχετίζονται με θέματα βιωσιμότητας,

αγ) τα σχέδια της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης δράσεων και των σχετικών χρηματοδοτικών και επενδυτικών σχεδίων, ώστε να αποτυπώνεται ότι διασφαλίζεται ότι το επιχειρηματικό μοντέλο και η στρατηγική της επιχείρησης συνάδουν με τη μετάβαση προς μια βιώσιμη οικονομία και με τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη κατά ενάμιση βαθμό Κελσίου (1,5°C), όπως προβλέπεται από τη συμφωνία του Παρισιού στο πλαίσιο της σύμβασης πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή που εγκρίθηκε στις 12 Δεκεμβρίου 2015 (η «συμφωνία του Παρισιού») και με τον στόχο της επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 243), και, κατά περίπτωση, η έκθεση της επιχείρησης σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τον άνθρακα, το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο,

αδ) ο τρόπος με τον οποίο το επιχειρηματικό μοντέλο και η στρατηγική της επιχείρησης λαμβάνουν υπόψη τα συμφέροντα των ενδιαφερόμενων μερών της επιχείρησης και τις επιπτώσεις της επιχείρησης σε θέματα βιωσιμότητας,

αε) ο τρόπος με τον οποίο έχει εφαρμοστεί η στρατηγική της επιχείρησης όσον αφορά τα θέματα βιωσιμότητας.

β) περιγραφή των χρονικά προσδιορισμένων στόχων που αφορούν θέματα βιωσιμότητας και καθορίζονται από την επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των απολύτων στόχων μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τουλάχιστον για το 2030 και το 2050, της προόδου που έχει σημειώσει η επιχείρηση για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, καθώς και δήλωση σχετικά με το κατά πόσο οι στόχοι της επιχείρησης που σχετίζονται με περιβαλλοντικούς παράγοντες βασίζονται σε επιστημονικά τεκμηριωμένα στοιχεία,

γ) περιγραφή του ρόλου των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων της επιχείρησης σε σχέση με θέματα βιωσιμότητας, καθώς και της εμπειρογνωμοσύνης και των δεξιοτήτων τους για την εκπλήρωση αυτού του ρόλου ή της πρόσβασης των οργάνων αυτών στην εν λόγω εμπειρογνωμοσύνη και στις εν λόγω δεξιότητες,

δ) περιγραφή των πολιτικών της επιχείρησης σε σχέση με θέματα βιωσιμότητας,

ε) πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη συστημάτων παροχής κίνητρων που συνδέονται με θέματα βιωσιμότητας και τα οποία παρέχονται στα μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων,

στ) περιγραφή:

στα) της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζεται από την επιχείρηση σε θέματα βιωσιμότητας και, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διεξαγωγή διαδικασίας δέουσας επιμέλειας από τις επιχειρήσεις,

στβ) των κυριότερων πραγματικών ή δυνητικών αρνητικών συνεπειών που συνδέονται με τις δραστηριότητες της ίδιας της επιχείρησης και με την αλυσίδα αξίας της, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων και των υπηρεσιών της, των επιχειρηματικών της σχέσεων και της αλυσίδας εφοδιασμού της, των μέτρων που λαμβάνονται για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση των εν λόγω συνεπειών, καθώς και άλλων δυσμενών συνεπειών που η επιχείρηση υποχρεούται να προσδιορίσει σύμφωνα με άλλες ενωσιακές απαιτήσεις για τη διεξαγωγή της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας από επιχειρήσεις,

στγ) των μέτρων που λαμβάνονται από την επιχείρηση για την πρόληψη, τον μετριασμό, τη διόρθωση ή τον τερματισμό των πραγματικών ή δυνητικών αρνητικών συνεπειών και του αποτελέσματος των εν λόγω μέτρων,

ζ) περιγραφή των κυριότερων κινδύνων για την επιχείρηση που σχετίζονται με θέματα βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων εξαρτήσεων της επιχείρησης από τα εν λόγω θέματα, καθώς και του τρόπου με τον οποίο η επιχείρηση διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους και

η) δείκτες που σχετίζονται με τις πληροφορίες που αναφέρονται στις περ. α) έως ζ).

3. Οι επιχειρήσεις υποβάλλουν στοιχεία σχετικά με τη διαδικασία που διενεργείται για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που έχουν συμπεριλάβει στην έκθεση διαχείρισης, σύμφωνα με την παρ. 1. Οι πληροφορίες των παρ. 1 και 2 περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους χρονικούς ορίζοντες, κατά περίπτωση.

4. Κατά περίπτωση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 3 περιέχουν στοιχεία σχετικά με τις δραστηριότητες και την αλυσίδα αξίας της ίδιας της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων και των υπηρεσιών της, των επιχειρηματικών της σχέσεων και της αλυσίδας εφοδιασμού της. Για τα τρία (3) πρώτα έτη εφαρμογής των κανόνων του παρόντος άρθρου και αν δεν είναι διαθέσιμες όλες οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την αλυσίδα αξίας της, η επιχείρηση εξηγεί τις προσπάθειες που κατέβαλε για να αποκτήσει τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την αλυσίδα αξίας της, τους λόγους για τους οποίους δεν κατέστη δυνατόν να ληφθούν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες, καθώς και τα σχέδιά της προκειμένου να λαμβάνει τις απαραίτητες πληροφορίες στο μέλλον.

5. Κατά περίπτωση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 3 περιέχουν επίσης αναφορές και πρόσθετες επεξηγήσεις των άλλων πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην έκθεση διαχείρισης, σύμφωνα με το άρθρο 150, καθώς και των ποσών που αναγράφονται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και υπό την προϋπόθεση ότι η παράλειψη αυτή δεν εμποδίζει την ορθή και ισορροπημένη κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων, της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, επιτρέπεται η παράλειψη πληροφοριών σχετικά με επικείμενες εξελίξεις ή θέματα υπό διαπραγμάτευση όταν, κατά τη δεόντως αιτιολογημένη γνώμη των μελών των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων, που ενεργούν εντός των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί βάσει των άρθρων 86 έως 88 και που υπέχουν συλλογική ευθύνη για την εν λόγω γνώμη, η δημοσιοποίηση αυτών των πληροφοριών θα έβλαπτε σοβαρά την εμπορική θέση της επιχείρησης. Για την απόφαση της παρούσας, τα μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων υπέχουν συλλογική ευθύνη.

6. Οι επιχειρήσεις υποβάλλουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 5 σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που εγκρίνονται βάσει του άρθρου 154Α.

7. Η διοίκηση της επιχείρησης ενημερώνει τους εκπροσώπους των εργαζομένων στο κατάλληλο επίπεδο και συζητά μαζί τους τις σχετικές πληροφορίες και τα μέσα για τη λήψη και την επαλήθευση των πληροφοριών βιωσιμότητας. Η γνώμη των εκπροσώπων των εργαζομένων κοινοποιείται, κατά περίπτωση, στα αρμόδια διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα της επιχείρησης.

8. Κατά παρέκκλιση των παρ. 2 έως 6, και υπό την επιφύλαξη των παρ. 11 έως 13, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις της παρ. 1, τα μικρά και μη πολύπλοκα ιδρύματα, όπως ορίζονται

στην περ. 145 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 (L 176), οι εξαρτημένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις και οι εξαρτημένες αντασφαλιστικές επιχειρήσεις των παρ. 2 και 5 του άρθρου 3 του ν. 4364/2016 (Α' 13), δύνανται να περιορίζουν την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας στις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής της επιχείρησης,
- β) περιγραφή των πολιτικών της επιχείρησης σε σχέση με θέματα βιωσιμότητας,
- γ) κυριότερες πραγματικές ή δυνητικές αρνητικές συνέπειες της επιχείρησης σε θέματα βιωσιμότητας και τα μέτρα που λαμβάνονται για τον προσδιορισμό, την παρακολούθηση, την πρόληψη, τον μετριασμό ή τη διόρθωση τέτοιων πραγματικών ή δυνητικών αρνητικών συνεπειών,
- δ) κυριότεροι κίνδυνοι για την επιχείρηση που σχετίζονται με θέματα βιωσιμότητας και πώς η επιχείρηση διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους και
- ε) βασικοί δείκτες που είναι απαραίτητοι για τις πληροφορίες που αναφέρονται στις περ. α) έως δ).

Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, τα μικρά και μη πολύπλοκα ιδρύματα και οι εξαρτημένες ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις που βασίζονται στην παρέκκλιση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, υποβάλλουν εκθέσεις σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 154Α.

9. Για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν πριν από την 1η Ιανουαρίου 2028, κατά παρέκκλιση της παρ. 1, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, εφόσον εμπίπτουν στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251), μπορούν να αποφασίσουν να μην συμπεριλάβουν στην έκθεση διαχείρισής τους τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1, παραθέτοντας εν συντομία τους λόγους για τους οποίους δεν έγινε η υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας.

10. Οι επιχειρήσεις που συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις των παρ. 1 έως 6 και οι επιχειρήσεις που βασίζονται στην παρέκκλιση της παρ. 8, θεωρείται ότι έχουν τηρήσει την απαίτηση της περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 150.

11. Υπό τους όρους του επόμενου εδαφίου, η επιχείρηση, η οποία είναι θυγατρική επιχείρηση, απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 6 (η «απαλλασσόμενη θυγατρική επιχείρηση»), εφόσον μία τέτοια επιχείρηση και οι θυγατρικές της επιχειρήσεις συμπεριλαμβάνονται στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης μητρικής επιχείρησης, η οποία συντάσσεται σύμφωνα με τα άρθρα 153 και 154. Μια επιχείρηση, η οποία είναι θυγατρική επιχείρηση μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, απαλλάσσεται επίσης από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 6, όταν μια τέτοια επιχείρηση και οι θυγατρικές της επιχειρήσεις περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της εν λόγω μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα και όταν η εν λόγω ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας πραγματοποιείται σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α ή κατά τρόπο ισοδύναμο με τα εν λόγω πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, όπως καθορίζονται σύμφωνα με εκτελεστική πράξη για την ισοδυναμία των προτύπων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που θεσπίζονται δυνάμει του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 390).

12. Για την απαλλαγή του πρώτου εδαφίου της παρ. 11 ισχύει ειδικότερα ότι:

- α) η έκθεση διαχείρισης της απαλλασσόμενης θυγατρικής επιχείρησης περιέχει όλες τις ακόλουθες πληροφορίες:

αα) την επωνυμία και την καταστατική έδρα της μητρικής επιχείρησης που υποβάλλει πληροφορίες σε επίπεδο ομίλου, σύμφωνα με το παρόν άρθρο ή κατά τρόπο ισοδύναμο με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 154Α, όπως καθορίζονται σύμφωνα με εκτελεστική πράξη για την ισοδυναμία των προτύπων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που θεσπίζονται δυνάμει του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ,

αβ) τους διαδικτυακούς συνδέσμους που παραπέμπουν στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης της μητρικής επιχείρησης ή, κατά περίπτωση, στην ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της μητρικής επιχείρησης, που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου και στη γνώμη διασφάλισης της υποπερ. αγ' της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 154Γ ή στη γνώμη διασφάλισης που αναφέρεται στην περ. β) της παρούσας, αγ) την πληροφορία ότι η επιχείρηση απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 6,

β) αν η μητρική επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, η ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας και η γνώμη διασφάλισης για την ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας, την οποία διατυπώνουν ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή γραφεία που έχουν εξουσιοδοτηθεί να γνωμοδοτούν επί της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας δυνάμει του δικαίου που διέπει την εν λόγω μητρική επιχείρηση, δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 149,

γ) αν η μητρική επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, οι δημοσιοποιήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι οποίες καλύπτουν τις δραστηριότητες που ασκούνται από την απαλλασσόμενη θυγατρική επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις θυγατρικές της επιχειρήσεις, περιλαμβάνονται στην έκθεση διαχείρισης της απαλλασσόμενης θυγατρικής επιχείρησης ή στην ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα.

Η απαλλασσόμενη θυγατρική επιχείρηση δημοσιεύει την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης ή, κατά περίπτωση, την ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας της μητρικής επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 48 του ν. 4919/2022 (Α' 71).

Οι επιχειρήσεις που απαλλάσσονται από την κατάρτιση έκθεσης διαχείρισης σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 150 δεν υποχρεούνται να παρέχουν τις πληροφορίες των υποπερ. αα' έως αγ', υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις δημοσιεύουν την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 153.

13. Για την εφαρμογή της παρ. 11 ακόμα και όταν εφαρμόζεται το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, τα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 (Α' 251) και είναι μόνιμα συνδεδεμένα με κεντρικό οργανισμό που τα εποπτεύει υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, αντιμετωπίζονται ως θυγατρικές επιχειρήσεις του εν λόγω κεντρικού οργανισμού.

14. Για την εφαρμογή του πρώτου εδαφίου της παρ. 11, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και αποτελούν μέρος ομίλου, βάσει χρηματοοικονομικών σχέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 170 του ν. 4364/2016 (Α' 13) και οι οποίες υπόκεινται σε εποπτεία ομίλου σύμφωνα με το άρθρο 171 του ν. 4364/2016, αντιμετωπίζονται ως θυγατρικές επιχειρήσεις της μητρικής επιχείρησης του εν λόγω ομίλου.

15. Η εξαίρεση που προβλέπεται στην παρ. 11 εφαρμόζεται επίσης σε οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος που υπόκεινται στις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, με εξαίρεση τις μεγάλες επιχειρήσεις που διέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους και οι κινητές αξίες τους

είναι δεκτές προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά οποιουδήποτε κράτους μέλους κατά την έννοια της περ. 21 της παρ. 1 του άρθρου της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της Οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της Οδηγίας 2011/61/ΕΕ (L 151).

16. Η παρ. 1 δεν εφαρμόζεται:

- α) Στην Τράπεζα της Ελλάδος και
- β) στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.».

Άρθρο 8

Προσθήκες σχετικά με την πολιτική για τη διαφορετικότητα στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης – Τροποποίηση άρθρου 152 ν. 4548/2018 (παρ. 5 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 152 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί της δήλωσης εταιρικής διακυβέρνησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: βα) οι περ. δ) και στ) του δευτέρου εδαφίου αντικαθίστανται, ββ) προστίθεται νέο τρίτο εδάφιο, γ) στην παρ. 3, οι λέξεις «τα πληροφοριακά στοιχεία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τις πληροφορίες» και «οι πληροφορίες» αντίστοιχα, δ) στην παρ. 5, οι λέξεις «τις παραπάνω πληροφορίες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τις πληροφορίες των παρ. 1 έως 3», και το άρθρο 152, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 152

Δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης (άρθρο 20 Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Οι ανώνυμες εταιρείες με κινητές αξίες δεκτές προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά περιλαμβάνουν στην έκθεση διαχείρισης που συντάσσουν και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης. Η δήλωση αυτή συμπεριλαμβάνεται ως ειδικό τμήμα της έκθεσης διαχείρισης και περιέχει τις εξής, τουλάχιστον, πληροφορίες:

α) παραπομπή, κατά περίπτωση, στα ακόλουθα:

αα) στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, στον οποίο υπόκειται η εταιρεία,

ββ) στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, τον οποίο η εταιρεία έχει οικειοθελώς αποφασίσει να εφαρμόζει,

γγ) σε κάθε σχετική πληροφορία για τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζονται πέρα από τις απαιτήσεις της κείμενης νομοθεσίας.

Αν γίνεται αναφορά στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης των υποπερ. αα ή ββ, η εταιρεία επισημαίνει τον τόπο στον οποίο διατίθενται στο κοινό τα σχετικά έγγραφα. Αν γίνεται αναφορά στις πληροφορίες της υποπερ. γγ, η εταιρεία δημοσιοποιεί στοιχεία για τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει,

β) αν η εταιρεία αποκλίνει από τον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης που αναφέρεται στις υποπερ. αα ή ββ της περ. α), παραθέτει τα μέρη του κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης από τα οποία αποκλίνει και σχετική αιτιολόγηση των λόγων απόκλισης. Αν η εταιρεία δεν εφαρμόζει καμία από τις διατάξεις εταιρικής διακυβέρνησης που αναφέρονται στις υποπερ. αα ή ββ της περ. α), παρέχει ειδική αιτιολόγηση για τη μη εφαρμογή,

γ) περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων,

δ) τις πληροφορίες που απαιτούνται κατά τις περ. γ', δ', ε', ζ' και η' της παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 3556/2007 (Α'91), εφόσον η εταιρεία υπάγεται στον ως άνω νόμο,

ε) τη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων και των επιτροπών τους,

στ) περιγραφή της πολιτικής σχετικά με την διαφορετικότητα που εφαρμόζεται για τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της επιχείρησης όσον αφορά το φύλο και άλλες πτυχές όπως, για παράδειγμα, η ηλικία, η αναπηρία ή το εκπαιδευτικό και επαγγελματικό ιστορικό των μελών, οι στόχοι της εν λόγω πολιτικής για την πολυμορφία, ο τρόπος με τον οποίο εφαρμόστηκε και τα αποτελέσματα κατά την περίοδο αναφοράς. Αν δεν εφαρμόζεται τέτοια πολιτική, η δήλωση περιλαμβάνει ειδική αιτιολόγηση του λόγου μη εφαρμογής.

Οι επιχειρήσεις που υπόκεινται στο άρθρο 151 θεωρείται ότι έχουν συμμορφωθεί με την υποχρέωση που ορίζεται στην περ. στ), εφόσον περιλαμβάνουν τις πληροφορίες που απαιτούνται στη βάση των στοιχείων αυτών στο πλαίσιο της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και εφόσον περιλαμβάνεται σχετική αναφορά στη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης.

2. Οι απαιτούμενες από την παρ. 1 πληροφορίες μπορούν να παρέχονται ως εξής:

α) σε χωριστή έκθεση που δημοσιεύεται μαζί με την έκθεση διαχείρισης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 150 ή

β) σε έγγραφο που διατίθεται για το κοινό στην ιστοσελίδα της εταιρείας και στο οποίο γίνεται σχετική αναφορά στην έκθεση διαχείρισης.

Στη χωριστή έκθεση ή στο έγγραφο των περ. α' και β' αντίστοιχα μπορεί να περιέχεται αναφορά στην έκθεση διαχείρισης στην οποία διατίθενται τα απαιτούμενα από την περ. δ' της παρ. 1 πληροφοριακά στοιχεία.

3. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διατυπώνουν γνώμη, σύμφωνα με την υποπερ. γ' της περ. 5 της υποπαρ. Α1 της παρ. Α' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94) για τις πληροφορίες που αναφέρονται στις περ. γ' και δ' της παρ. 1 και ελέγχουν αν έχουν παρασχεθεί οι πληροφορίες που αναφέρονται στις περ. α', β', ε' και στ' της παρ. 1.

4. Η περ. στ' της παρ. 1 δεν εφαρμόζεται σε μικρές ή μεσαίες εταιρείες.

5. Αν η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης δεν περιλαμβάνει τις πληροφορίες των παρ. 1 έως 3, επιβάλλονται στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οι ποινές του άρθρου 179.»

Άρθρο 9

Ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας – Αντικατάσταση άρθρου 154 ν. 4548/2018

(παρ. 7 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Το άρθρο 154 του ν. 4548/2018 (Α' 104), περί ενοποιημένης μη χρηματοοικονομικής κατάστασης, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 154

Ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας

(άρθρο 19α Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Οι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 31 του ν. 4308/2014 (Α' 251), συμπεριλαμβάνουν στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την κατανόηση των επιπτώσεων του ομίλου σε θέματα βιωσιμότητας, καθώς και τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα θέματα βιωσιμότητας επηρεάζουν την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση του ομίλου.

Οι πληροφορίες του πρώτου εδαφίου αποτυπώνονται με σαφήνεια σε ειδικό τμήμα της ενοποιημένης έκθεσης διαχείρισης.

2. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παρ. 1 περιέχουν:

α) σύντομη περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής του ομίλου, συμπεριλαμβανομένων:

αα) της ανθεκτικότητας του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής του ομίλου σε κινδύνους που συνδέονται με θέματα βιωσιμότητας,

αβ) των ευκαιριών για τον όμιλο που προκύπτουν από θέματα βιωσιμότητας,

αγ) των σχεδίων του ομίλου, συμπεριλαμβανομένης της υλοποίησης δράσεων και των σχετικών χρηματοδοτικών και επενδυτικών σχεδίων, ώστε να αποτυπώνεται ότι διασφαλίζεται ότι το επιχειρηματικό μοντέλο και η στρατηγική του συνάδουν με τη μετάβαση προς μια βιώσιμη οικονομία και με τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη κατά ενάμιση βαθμό Κελσίου (1,5°C), σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού και με τον στόχο της επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Ιουνίου 2021 για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΚ) 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 («ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα»), και, κατά περίπτωση, την έκθεση του ομίλου σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τον άνθρακα, το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο,

αδ) του τρόπου με τον οποίο το επιχειρηματικό μοντέλο και η στρατηγική του ομίλου λαμβάνουν υπόψη τα συμφέροντα των ενδιαφερόμενων μερών του ομίλου και τις επιπτώσεις του ομίλου σε θέματα βιωσιμότητας,

αε) του τρόπου με τον οποίο έχει εφαρμοστεί η στρατηγική του ομίλου όσον αφορά θέματα βιωσιμότητας,

β) περιγραφή των χρονικά προσδιορισμένων στόχων που αφορούν θέματα βιωσιμότητας και καθορίζονται από τον όμιλο, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των απόλυτων στόχων μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τουλάχιστον για το 2030 και το 2050, περιγραφή της προόδου που έχει σημειώσει ο όμιλος για την επίτευξη των εν λόγω στόχων, και δήλωση σχετικά με το κατά πόσον οι στόχοι του ομίλου που σχετίζονται με περιβαλλοντικούς παράγοντες βασίζονται σε επιστημονικά τεκμηριωμένα στοιχεία.

γ) περιγραφή του ρόλου των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων σε σχέση με θέματα βιωσιμότητας, καθώς και της εμπειρογνομosύνης και των δεξιοτήτων τους για την εκπλήρωση αυτού του ρόλου ή της πρόσβασης στην εν λόγω εμπειρογνομosύνη και τις εν λόγω δεξιότητες,

δ) περιγραφή των πολιτικών του ομίλου σε σχέση με θέματα βιωσιμότητας

ε) πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη συστημάτων παροχής κινήτρων που συνδέονται με θέματα βιωσιμότητας και τα οποία παρέχονται στα μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων,

στ) περιγραφή:

στα) της διαδικασίας δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζεται από τον όμιλο σε θέματα βιωσιμότητας, και, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Ένωσης για τη διεξαγωγή διαδικασίας δέουσας επιμέλειας από τις επιχειρήσεις,

στβ) των κυριότερων πραγματικών ή δυνητικών αρνητικών συνεπειών που συνδέονται με τις δραστηριότητες του ίδιου του ομίλου και με την αλυσίδα αξίας του, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων και των υπηρεσιών του, των επιχειρηματικών του σχέσεων και της αλυσίδας εφοδιασμού του, των μέτρων που λαμβάνονται για τον εντοπισμό και την παρακολούθηση των εν λόγω συνεπειών, καθώς και άλλων δυσμενών συνεπειών που η μητρική επιχείρηση

υποχρεούται να προσδιορίσει σύμφωνα με άλλες ενωσιακές απαιτήσεις για τη διεξαγωγή διαδικασίας δέουσας επιμέλειας,

στγ) τυχόν μέτρων που λαμβάνονται από τον όμιλο για την πρόληψη, τον μετριασμό, τη διόρθωση ή τον τερματισμό των πραγματικών ή δυνητικών αρνητικών συνεπειών, και του αποτελέσματος των εν λόγω μέτρων,

ζ) περιγραφή των κυριότερων κινδύνων για τον όμιλο που σχετίζονται με θέματα βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των κυριότερων εξαρτήσεων του ομίλου στα εν λόγω θέματα, καθώς και του τρόπου με τον οποίο ο όμιλος διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους,

η) δείκτες που σχετίζονται με τις δημοσιοποιήσεις που αναφέρονται στις περ. α' έως ζ'.

3. Οι μητρικές επιχειρήσεις υποβάλλουν έκθεση σχετικά με τη διαδικασία που εφαρμόζεται για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που έχουν συμπεριλάβει στην έκθεση διαχείρισης, σύμφωνα με την παρ. 1. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους χρονικούς ορίζοντες, κατά περίπτωση.

4. Κατά περίπτωση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 3 περιέχουν πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες και την αλυσίδα αξίας του ίδιου του ομίλου, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων και των υπηρεσιών του, των επιχειρηματικών του σχέσεων και της αλυσίδας εφοδιασμού του. Για τα τρία (3) πρώτα έτη εφαρμογής των κανόνων του παρόντος άρθρου και σε περίπτωση που δεν είναι διαθέσιμες όλες οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την αλυσίδα αξίας της, η μητρική επιχείρηση εξηγεί τις προσπάθειες που κατέβαλε για να αποκτήσει τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με την αλυσίδα αξίας της, τους λόγους για τους οποίους δεν κατέστη δυνατόν να ληφθούν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες, καθώς και τα σχέδιά της προκειμένου να λαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες στο μέλλον.

5. Κατά περίπτωση, οι πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 και 3 περιέχουν επίσης αναφορές και επεξηγήσεις άλλων πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 153, καθώς και των ποσών που αναγράφονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται η παράλειψη πληροφοριών σχετικά με επικείμενες εξελίξεις ή θέματα υπό διαπραγμάτευση όταν, κατά τη δεόντως αιτιολογημένη γνώμη των μελών των διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων, που ενεργούν εντός των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί από το εθνικό δίκαιο και που υπέχουν συλλογική ευθύνη για την εν λόγω γνώμη, η δημοσιοποίηση των πληροφοριών αυτών θα έβλαπτε σοβαρά την εμπορική θέση του ομίλου, υπό την προϋπόθεση ότι η παράλειψη αυτή δεν εμποδίζει την ορθή και ισορροπημένη κατανόηση της εξέλιξης, των επιδόσεων και της θέσης και του αντίκτυπου των δραστηριοτήτων του ομίλου.

6. Όταν η επιχείρηση που υποβάλλει έκθεση εντοπίζει σημαντικές διαφορές μεταξύ των κινδύνων για τον όμιλο ή των επιπτώσεων του ομίλου και των κινδύνων ή των επιπτώσεων μιας ή περισσότερων εκ των θυγατρικών επιχειρήσεών του, η επιχείρηση παρέχει επαρκή κατανόηση, κατά περίπτωση, των κινδύνων και των επιπτώσεων της εν λόγω θυγατρικής επιχείρησης ή των εν λόγω θυγατρικών επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις αναφέρουν ποιες θυγατρικές επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εξαιρούνται από την ετήσια ή ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 151 ή την παρ. 10 του παρόντος άρθρου αντίστοιχα.

7. Οι μητρικές επιχειρήσεις υποβάλλουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στις παρ. 1 έως 4 σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α.

8. Η διοίκηση της μητρικής επιχείρησης ενημερώνει τους εκπροσώπους των εργαζομένων στο κατάλληλο επίπεδο και συζητεί μαζί τους τις σχετικές πληροφορίες και τα μέσα για τη λήψη και την επαλήθευση των πληροφοριών βιωσιμότητας. Η γνώμη των εκπροσώπων των εργαζομένων κοινοποιείται, κατά περίπτωση, στα αρμόδια διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα.

9. Μια μητρική επιχείρηση που συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των παρ. 1 έως 7 θεωρείται ότι έχει τηρήσει τις απαιτήσεις της περ. γ) της παρ. 2 του άρθρου 150 και του άρθρου 151.

10. Υπό τους όρους του επόμενου εδαφίου, μια μητρική επιχείρηση η οποία είναι θυγατρική επιχείρηση απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 7 (η «απαλλασσόμενη θυγατρική επιχείρηση»), αν μια τέτοια επιχείρηση και οι θυγατρικές επιχειρήσεις της συμπεριλαμβάνονται στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης άλλης επιχείρησης, η οποία συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 153 και σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Μια επιχείρηση, η οποία είναι θυγατρική επιχείρηση μιας μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, απαλλάσσεται επίσης από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 7, όταν μια τέτοια επιχείρηση και οι θυγατρικές της επιχειρήσεις περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας της εν λόγω μητρικής επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα και όταν η εν λόγω ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας διενεργείται σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α ή κατά τρόπο ισοδύναμο με τα εν λόγω πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, όπως καθορίζονται σύμφωνα με εκτελεστική πράξη για την ισοδυναμία των προτύπων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που θεσπίζονται δυνάμει του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ.

11. Για την απαλλαγή της παρ. 10 ισχύει ειδικότερα ότι:

α) Η έκθεση διαχείρισης της απαλλασσόμενης μητρικής επιχείρησης περιέχει όλες τις ακόλουθες πληροφορίες:

αα) την επωνυμία και την καταστατική έδρα της μητρικής επιχείρησης που υποβάλλει πληροφορίες σε επίπεδο ομίλου σύμφωνα με το παρόν άρθρο, ή, κατά τρόπο ισοδύναμο με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του άρθρου 154Α, όπως καθορίζονται σύμφωνα με εκτελεστική πράξη για την ισοδυναμία των προτύπων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που θεσπίζονται δυνάμει του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 23 της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ,

αβ) τους διαδικτυακούς συνδέσμους που παραπέμπουν στην ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης της μητρικής επιχείρησης ή, κατά περίπτωση, στην ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της μητρικής επιχείρησης, που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, και στη γνώμη διασφάλισης που αναφέρεται στην παρ. 4 του άρθρου 149 ή στη γνώμη διασφάλισης που αναφέρεται στην περ. β΄,

αγ) την πληροφορία ότι η μητρική επιχείρηση απαλλάσσεται από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παρ. 1 έως 7,

β) αν η μητρική επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, η ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας και η γνώμη διασφάλισης, την οποία διατυπώνουν ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή γραφεία που έχουν εξουσιοδοτηθεί να γνωμοδοτούν επί της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας δυνάμει του εθνικού δικαίου που διέπει τη μητρική επιχείρηση, δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 149 και με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπάγεται η απαλλασσόμενη μητρική επιχείρηση,

γ) αν η μητρική επιχείρηση είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα, οι δημοσιοποιήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, οι οποίες καλύπτουν τις

δραστηριότητες που ασκούνται από τη θυγατρική επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και απαλλάσσεται από την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας βάσει της παρ. 11 του άρθρου 151, περιλαμβάνονται στην έκθεση διαχείρισης της απαλλασσόμενης μητρικής επιχείρησης ή στην ενοποιημένη υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τη μητρική επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα.

12. Η απαλλασσόμενη μητρική επιχείρηση δημοσιεύει την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης ή, κατά περίπτωση, την ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας της μητρικής επιχείρησης σύμφωνα με το άρθρο 48 του ν. 4919/2022 (Α' 71).

13. Οι μητρικές επιχειρήσεις που απαλλάσσονται από την κατάρτιση έκθεσης διαχείρισης δυνάμει του άρθρου 153, δεν υποχρεούνται να παρέχουν τις πληροφορίες που αναφέρονται στις υποπερ. α) έως γ) της παρ. 11, υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις δημοσιεύουν την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 153.

14. Για τους σκοπούς της παρ. 10, και όταν εφαρμόζεται το άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, τα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και είναι μόνιμα συνδεδεμένα με κεντρικό οργανισμό που τα εποπτεύει υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013, αντιμετωπίζονται ως θυγατρικές επιχειρήσεις του εν λόγω κεντρικού οργανισμού.

15. Για τους σκοπούς της παρ. 10, οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και αποτελούν μέρος ομίλου, βάσει χρηματοοικονομικών σχέσεων που αναφέρονται στο άρθρο 170 του ν. 4364/2016 (Α' 13) και οι οποίες υπόκεινται σε εποπτεία ομίλου σύμφωνα με το άρθρο 171 του ν. 4364/2016, αντιμετωπίζονται ως θυγατρικές επιχειρήσεις της μητρικής επιχείρησης του εν λόγω ομίλου.

16. Η απαλλαγή που προβλέπεται στην παρ. 10 εφαρμόζεται επίσης σε οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος που υπόκεινται στις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, με εξαίρεση τις μεγάλες επιχειρήσεις που είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος.».

Άρθρο 10

Πρότυπο υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη άρθρου 154Α στον ν. 4548/2018 (παρ. 8 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4548/2018 (Α' 104) προστίθεται άρθρο 154Α ως εξής:

«Άρθρο 154Α

Πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας (άρθρα 29β και 29γ Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, δηλαδή, οι κατ' ιδίαν πληροφορίες τις οποίες υποβάλλουν, κατά περίπτωση, οι υπόχρεες επιχειρήσεις σύμφωνα με τα άρθρα 151 και 154 και η δομή που πρέπει να χρησιμοποιείται για την παρουσίαση των εν λόγω πληροφοριών καθορίζονται από τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις της Επιτροπής, που εκδίδονται για τη συμπλήρωση της Οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (L 182), σύμφωνα με τα άρθρα 29β, 29γ και 49 αυτής.

2. Το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Ανάπτυξης δημοσιοποιεί, με κάθε πρόσφορο μέσο, την έκδοση των προτύπων της παρ. 1 και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια αναφορικά με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας.».

Άρθρο 11

Έκθεση βιωσιμότητας επιχείρησης που διέπεται από το δίκαιο χώρας μη μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Προσθήκη άρθρου 154B στον ν. 4548/2018 (παρ. 14 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4548/2018 (Α' 104) προστίθεται άρθρο 154B ως εξής:

«Άρθρο 154B

Έκθεση βιωσιμότητας επιχείρησης που διέπεται από το δίκαιο τρίτης χώρας (άρθρα 40α, έως 40δ Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Θυγατρική επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα, της οποίας η τελική μητρική επιχείρηση διέπεται από το δίκαιο τρίτης χώρας, υποχρεούται να δημοσιεύει και να καθιστά προσβάσιμη στο κοινό έκθεση βιωσιμότητας, η οποία καλύπτει τις πληροφορίες που ορίζονται στις υποπερ. αγ) έως αε), στις περ. β) έως στ) και, κατά περίπτωση, στην περ. η) της παρ. 2 του άρθρου 154 σε επίπεδο ομίλου της εν λόγω τελικής μητρικής επιχείρησης τρίτης χώρας. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται μόνο σε μεγάλες θυγατρικές επιχειρήσεις, όπως επίσης και σε μικρές και μεσαίες θυγατρικές επιχειρήσεις, εφόσον είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος.
2. Υποκατάστημα επιχείρησης που διέπεται από το δίκαιο τρίτης χώρας, το οποίο, είτε δεν ανήκει σε όμιλο, είτε κατέχεται τελικά από επιχείρηση που έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο τρίτης χώρας, υποχρεούται να δημοσιεύει και να καθιστά προσβάσιμη έκθεση βιωσιμότητας που καλύπτει τις πληροφορίες που προσδιορίζονται στις υποπερ. αγ) έως αε), στις περ. β) έως στ) και, κατά περίπτωση, στην περ. η) της παρ. 2 του άρθρου 154 σε επίπεδο ομίλου ή, αν δεν συντρέχει αυτή η περίπτωση, στο ατομικό επίπεδο της επιχείρησης τρίτης χώρας. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται σε υποκατάστημα μόνο όταν η επιχείρηση τρίτης χώρας δεν διαθέτει θυγατρική επιχείρηση, όπως αναφέρεται στο εδάφιο αυτό, και όταν το υποκατάστημα πραγματοποίησε καθαρό κύκλο εργασιών άνω των σαράντα εκατομμυρίων (40.000.000) ευρώ κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος.
3. Οι παρ. 1 και 2 εφαρμόζονται μόνο στις εκεί αναφερόμενες θυγατρικές επιχειρήσεις ή στα υποκαταστήματα, όταν η επιχείρηση τρίτης χώρας, σε επίπεδο ομίλου της, ή, αν δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση, στο ατομικό επίπεδο, πραγματοποίησε καθαρό κύκλο εργασιών άνω των εκατόν πενήντα εκατομμυρίων (150.000.000) ευρώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση για καθένα από τα δύο (2) τελευταία διαδοχικά οικονομικά έτη. Οι θυγατρικές επιχειρήσεις ή τα υποκαταστήματα που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 διαβιβάζουν πληροφορίες σχετικά με τον καθαρό κύκλο εργασιών που πραγματοποιείται στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τις επιχειρήσεις τρίτων χωρών.
4. Η έκθεση βιωσιμότητας που κοινοποιείται από τη θυγατρική επιχείρηση ή το υποκατάστημα που αναφέρεται στις παρ. 1 και 2 καταρτίζεται σύμφωνα με τα πρότυπα που θεσπίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 154Α. Όταν οι πληροφορίες που απαιτούνται για την κατάρτιση της ως άνω έκθεσης βιωσιμότητας δεν είναι διαθέσιμες, η θυγατρική επιχείρηση ή το υποκατάστημα που αναφέρεται στις παρ. 1 και 2 ζητεί από την επιχείρηση τρίτης χώρας να τους παράσχει όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους. Αν δεν παρέχονται όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες, η θυγατρική επιχείρηση ή το υποκατάστημα που αναφέρεται στις παρ. 1 και 2 καταρτίζει, δημοσιεύει και καθιστά προσβάσιμη την έκθεση βιωσιμότητας που αναφέρεται στις ίδιες παραγράφους, η οποία περιέχει όλες τις πληροφορίες που έχει στην κατοχή του, τις οποίες έλαβε ή απέκτησε,

και εκδίδει δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι η επιχείρηση της τρίτης χώρας δεν κατέστησε διαθέσιμες τις απαραίτητες πληροφορίες.

5. Η έκθεση βιωσιμότητας που αναφέρεται στις παρ. 1 και 2 δημοσιεύεται συνοδευόμενη από γνώμη διασφάλισης, η οποία διατυπώνεται από ένα ή περισσότερα πρόσωπα ή επιχειρήσεις που έχουν εξουσιοδοτηθεί να γνωμοδοτούν επί της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο της επιχείρησης τρίτης χώρας. Αν η επιχείρηση της τρίτης χώρας δεν παρέχει τη γνώμη διασφάλισης σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, η θυγατρική επιχείρηση ή το υποκατάστημα εκδίδει δήλωση όπου αναφέρεται ότι η επιχείρηση της τρίτης χώρας δεν κατέστησε διαθέσιμη την αναγκαία γνώμη διασφάλισης.

6. Το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Ανάπτυξης ενημερώνει την Επιτροπή σε ετήσια βάση για τις θυγατρικές επιχειρήσεις ή για τα υποκαταστήματα επιχειρήσεων τρίτων χωρών που τήρησαν την απαίτηση δημοσίευσης των παρ. 9 και 10 του άρθρου 154B και για τις περιπτώσεις στις οποίες δημοσιεύθηκε έκθεση αλλά η θυγατρική επιχείρηση ή το υποκατάστημα ενήργησε σύμφωνα με το τρίτο εδάφιο της παρ. 4.

7. Τα μέλη των διοικητικών, διαχειριστικών και των εποπτικών οργάνων των θυγατρικών επιχειρήσεων της παρ. 1 έχουν συλλογική υποχρέωση να διασφαλίζουν, στο μέτρο των γνώσεων και των δυνατοτήτων τους, ότι η έκθεση βιωσιμότητάς τους καταρτίζεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο και ότι η εν λόγω έκθεση δημοσιεύεται και καθίσταται προσβάσιμη σύμφωνα με τις παρ. 9 και 10.

8. Την υποχρέωση της παρ. 7 έχουν για τα υποκαταστήματα των επιχειρήσεων της παρ. 2, τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη λειτουργία τους.

9. Οι θυγατρικές επιχειρήσεις και τα υποκαταστήματα επιχειρήσεων τρίτων χωρών που αναφέρονται στις παρ. 1 και 2 δημοσιεύουν την έκθεση βιωσιμότητάς τους, μαζί με τη γνώμη διασφάλισης και, κατά περίπτωση, με τη δήλωση της παρ. 4..

10. Η έκθεση βιωσιμότητας, μαζί με τη γνώμη διασφάλισης και, κατά περίπτωση, με τη δήλωση που δημοσιεύουν οι επιχειρήσεις της παρ. 8 καθίστανται δωρεάν προσβάσιμες στο κοινό και αναρτώνται στο Γ.Ε.ΜΗ., καθώς και στον διαδικτυακό τόπο της θυγατρικής επιχείρησης ή του υποκαταστήματος.».

Άρθρο 12

Έλεγχος και διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας - Προσθήκη άρθρου 154Γ στον ν. 4548/2018

(παρ. 13 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4548/2018 (Α' 104) προστίθεται άρθρο 154Γ ως εξής:

«Άρθρο 154Γ

Έλεγχος και διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας

(άρθρο 34 Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις των οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος και των μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων ελέγχονται από έναν ή περισσότερους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες σύμφωνα με την περ. 1 της υποπαρ. Α1 της παρ. Α' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94). Επιπλέον, οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή οι ελεγκτικές εταιρείες:

α) διατυπώνουν γνώμη:

αα) σχετικά με το αν η έκθεση διαχείρισης αντιστοιχεί στις οικονομικές καταστάσεις του ίδιου οικονομικού έτους,

- αβ) σχετικά με το αν η έκθεση διαχείρισης έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις προβλεπόμενες απαιτήσεις, εξαιρουμένων των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας,
- αγ) κατά περίπτωση, βάσει δέσμευσης παροχής περιορισμένης διασφάλισης σχετικά με τη συμμόρφωση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας προς τις απαιτήσεις του παρόντος, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας προς τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας της παρ. 1 του άρθρου 154Α, τη διαδικασία που εφαρμόζει η επιχείρηση για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που υποβάλλονται σύμφωνα με τα εν λόγω πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, και τη συμμόρφωση προς την απαίτηση σήμανσης των πληροφοριών βιωσιμότητας, καθώς και όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (L 198).
- β) δηλώνουν αν, σύμφωνα με τη γνώση και την κατανόηση της επιχείρησης και του περιβάλλοντός της που αποκτήθηκαν κατά τον έλεγχο, έχουν εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην έκθεση διαχείρισης και δίνουν ενδείξεις σχετικά με τη φύση των ανακρίβειών αυτών.
2. Η περ. α) της παρ. 1 εφαρμόζεται αναλογικά για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Η περ. β) της παρ. 1 εφαρμόζεται αναλογικά για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και τις ενοποιημένες εκθέσεις διαχείρισης.
3. Επιτρέπεται σε ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία πλην εκείνου ή εκείνων που διενεργούν τον υποχρεωτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων να διατυπώνουν τη γνώμη της υποπερ. αγ) της περ. α) της παρ. 1.
4. Επιτρέπεται σε ανεξάρτητο πάροχο υπηρεσιών διασφάλισης που είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα να διατυπώνει τη γνώμη της υποπερ. αγ) της περ. α) της παρ. 1. Ο ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης του προηγούμενου εδαφίου υπόκειται σε απαιτήσεις που είναι ισοδύναμες με τις απαιτήσεις που ορίζονται στον ν. 4449/2017 (Α' 7), όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 21 του ίδιου νόμου, ιδίως δε με τις απαιτήσεις που αφορούν στα κάτωθι:
- α) κατάρτιση και εξετάσεις, με τις οποίες διασφαλίζεται ότι οι ανεξάρτητοι πάροχοι υπηρεσιών διασφάλισης αποκτούν την αναγκαία εμπειρογνωμοσύνη όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας και τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας,
- β) συνεχή εκπαίδευση,
- γ) συστήματα διασφάλισης ποιότητας,
- δ) επαγγελματική δεοντολογία, ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα, εμπιστευτικότητα και επαγγελματικό απόρρητο,
- ε) διορισμό και παύση,
- στ) έρευνες και κυρώσεις,
- ζ) οργάνωση της εργασίας του ανεξάρτητου παρόχου υπηρεσιών διασφάλισης, ιδίως όσον αφορά τους επαρκείς πόρους και το προσωπικό καθώς και την τήρηση του μητρώου με τους λογαριασμούς των πελατών και των φακέλων και
- η) αναφορά παρατυπιών.
5. Όταν ένας ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης διατυπώνει τη γνώμη της υποπερ. αγ) της περ. α) της παρ. 1, η γνώμη αυτή καταρτίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 30α, 31α και 32α του ν. 4449/2017.

6. Οι ανεξάρτητοι πάροχοι υπηρεσιών διασφάλισης που έχουν λάβει διαπίστευση πριν από την 1η Ιανουαρίου 2024 για τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Ιουλίου 2008, για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) 339/93 του Συμβουλίου (L 218), δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις κατάρτισης και εξέτασης της περ. α) της παρ. 4. Οι ανεξάρτητοι πάροχοι υπηρεσιών διασφάλισης που συμμετέχουν σε διαδικασία διαπίστευσης η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη την 1η Ιανουαρίου 2024 σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές απαιτήσεις δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις κατάρτισης και εξέτασης της περ. α) της παρ. 4, όσον αφορά στη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, υπό την προϋπόθεση ότι ολοκληρώνουν τη διαδικασία αυτή έως την 1η Ιανουαρίου 2026. Οι ανεξάρτητοι πάροχοι υπηρεσιών διασφάλισης του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου αποκτούν τις αναγκαίες γνώσεις όσον αφορά στην υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας και τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας μέσω της απαίτησης συνεχούς εκπαίδευσης της περ. β' της παρ.4.

7. Από τις 6 Ιανουαρίου 2027, επιτρέπεται σε ανεξάρτητο πάροχο υπηρεσιών διασφάλισης που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας. Το ως άνω κράτος μέλος καταγωγής είναι υπεύθυνο για την εποπτεία των ανεξάρτητων παρόχων υπηρεσιών διασφάλισης που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του.

8. Αν μια επιχείρηση υποχρεούται από το δίκαιο της Ένωσης να μεριμνά για την επαλήθευση στοιχείων της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας από διαπιστευμένο ανεξάρτητο τρίτο μέρος, η έκθεση του διαπιστευμένου ανεξάρτητου τρίτου μέρους διατίθεται είτε ως παράρτημα της έκθεσης διαχείρισης είτε με άλλο δημόσια προσβάσιμο μέσο.

9. Το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης ορίζεται ως η αρμόδια Αρχή εποπτείας των ανεξάρτητων παρόχων υπηρεσιών διασφάλισης για την εφαρμογή των παρ. 4 και 5. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης καθορίζονται οι επιμέρους απαιτήσεις για τη διαπίστευση, τη λειτουργία, την παρακολούθηση της ανεξαρτησίας, καθώς και την εποπτεία των ανεξάρτητων παρόχων υπηρεσιών διασφάλισης, λαμβανομένου υπόψη του Κεφαλαίου Η' του ν. 4449/2017, περί δημόσιας εποπτείας και συνεργασίας μεταξύ κρατών-μελών.».

Άρθρο 13

Παραβάσεις ελεγκτών υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη περ. 3 στο άρθρο 178 ν. 4548/2018

Στο άρθρο 178 του ν. 4548/2018 (Α' 104) περί παραβάσεων ελεγκτών, προστίθεται περ. 3 ως εξής:

«3. Ο ελεγκτής ή ο ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, ο οποίος διατυπώνει εν γνώσει του ψευδή γνώμη σχετικά με το περιεχόμενο έκθεσης βιωσιμότητας που έχει υποβληθεί για τη συμμόρφωση προς τον παρόντα.».

Άρθρο 14

Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Α' (παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

1. Οι υποχρεώσεις του Κεφαλαίου Α', με την εξαίρεση του άρθρου 154B του ν. 4548/2018 (Α'104), εφαρμόζονται ως ακολούθως:

α) Για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2024:

αα) σε μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251), οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και υπερβαίνουν κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

αβ) σε οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018, οι οποίες είναι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και υπερβαίνουν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, σε ενοποιημένη βάση, τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

β) Για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2025:

βα) σε μεγάλες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αα) της περ. α),

ββ) σε μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014, πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αβ) της περ. α),

γ) Για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2026:

γα) σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος της περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018, και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014,

γβ) σε μικρά και μη πολύπλοκα ιδρύματα, που ορίζονται στο σημείο 145 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 ή είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, της περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης,

γγ) σε εξαρτημένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις που ορίζονται στην περ. 2 του άρθρου 13 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II) (L 335) και σε εξαρτημένες αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, που ορίζονται στην περ. 5) του άρθρου 13 της εν λόγω οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 ή μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης.
2. Οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων τρίτων χωρών σύμφωνα με το άρθρο 154B του ν. 4548/2018 εφαρμόζονται για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2028.

3. Οι υποχρεώσεις του άρθρου 4, εφαρμόζονται ως ακολούθως:

α) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1η Ιανουαρίου 2024:

αα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και για την τροποποίηση της

Οδηγίας 2001/34/ΕΚ (L 390) και του ν. 3556/2007 (Α' 91), οι οποίοι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 και υπερβαίνουν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

αβ) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και υπερβαίνουν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, σε ενοποιημένη βάση, τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

β) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1η Ιανουαρίου 2025:

βα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αα) της περ. α),

ββ) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίες είναι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014, πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αβ) της περ. α),

γ) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1η Ιανουαρίου 2026:

γα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014,

γβ) σε εκδότες που ορίζονται ως μικρά και μη πολύπλοκα ιδρύματα, όπως ορίζονται στο σημείο 145 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 (L 176), υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, ή είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, της περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης,

γγ) σε εκδότες που ορίζονται ως εξαρτημένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στο σημείο 2) του άρθρου 13 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και σε εξαρτημένες ανασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην περ. 5) του άρθρου 13 της εν λόγω Οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 ή μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΜΕ ΚΙΝΗΤΕΣ ΑΞΙΕΣ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΣΕ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗ ΑΓΟΡΑ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 3556/2007

Άρθρο 15

Προσθήκη ορισμού έκθεσης βιωσιμότητας – Προσθήκη περ. κ) στην παρ. 1 άρθρου 3 ν. 3556/2007

(παρ. 1 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3556/2007 (Α' 91), περί ορισμών, προστίθεται περ. κ) ως εξής:

«κ) «υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας»: η υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας των άρθρων 151 και 154 του ν. 4548/2018 (Α' 104)».

Άρθρο 16

Προσθήκες στην ετήσια οικονομική έκθεση σχετικά με την έκθεση βιωσιμότητας –

Τροποποίηση άρθρου 4 ν. 3556/2007

(παρ. 2 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 4 του ν. 3556/2007 (Α' 91), περί ετήσιας οικονομικής έκθεσης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) οι παρ. 2, 5 και 6 αντικαθίστανται, γ) στην παρ. 3 οι λέξεις «τα άρθρα 90 έως 99 και 134 του κ.ν. 2190/1920» αντικαθίστανται από τις λέξεις «με όσα προβλέπονται στον ν. 4308/2014 (Α' 251) και τον ν. 4548/2018», δ) στην περ. β) της παρ. 9 οι λέξεις «πέντε (5)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δέκα (10)», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 4 διαμορφώνεται ως εξής:

Άρθρο 4

Ετήσια οικονομική έκθεση

(άρθρο 4 Οδηγίας 2004/109/ΕΚ)

1. Ο εκδότης δημοσιοποιεί ετήσια οικονομική έκθεση με το περιεχόμενο που ορίζεται στην παρ. 2 το αργότερο τέσσερις (4) μήνες μετά τη λήξη κάθε οικονομικής χρήσης. Ως αφετηρία της προθεσμίας θεωρείται η τελευταία ημέρα της οικονομικής χρήσης. Ο εκδότης διασφαλίζει ότι η έκθεση αυτή είναι στη διάθεση του επενδυτικού κοινού για διάστημα τουλάχιστον δέκα (10) ετών.

2. Η ετήσια οικονομική έκθεση περιλαμβάνει:

α) τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις,

β) την έκθεση του διοικητικού συμβουλίου, και

γ) δηλώσεις:

γα) του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του εκδότη ή του αναπληρωτή του,

γβ) του διευθύνοντος ή εντεταλμένου συμβούλου και, σε περίπτωση που δεν υπάρχει τέτοιος σύμβουλος ή η ιδιότητά του συμπίπτει με εκείνη των ανωτέρω προσώπων, ενός μέλους του διοικητικού συμβουλίου του εκδότη που ορίζεται από αυτό και

γγ) ενός ακόμα μέλους του διοικητικού συμβουλίου του εκδότη που ορίζεται από αυτό, ότι, εξ όσων γνωρίζουν, οι οικονομικές καταστάσεις που καταρτίστηκαν σύμφωνα με την ισχύουσα δέσμη λογιστικών προτύπων απεικονίζουν ειλικρινώς και επακριβώς τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσης του εκδότη καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και ότι η έκθεση διαχείρισης απεικονίζει ορθά την εξέλιξη και τις επιδόσεις της επιχείρησης και τη θέση του εκδότη καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, μαζί με την περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν και, κατά περίπτωση, ότι καταρτίστηκε σύμφωνα με τα πρότυπα εκθέσεων βιωσιμότητας που αναφέρονται στο άρθρο 154Α του ν. 4548/2018 (Α' 104) και με τις προδιαγραφές που εγκρίνονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (L 198).

3. Αν ο εκδότης υποχρεούται σε κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον ν. 4308/2014 (Α' 251) και τον ν. 4548/2018 ή, εφόσον ο εκδότης έχει την καταστατική του έδρα σε άλλο κράτος μέλος, σύμφωνα με την Έβδομη Οδηγία 83/349/ΕΟΚ (ΕΕΕΚ L 193/1/18.7.1983), όπως έχει ενσωματωθεί στο κράτος μέλος αυτό, οι ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν:

α) τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 (ΕΕΕΚ L 243/1/11.9.2002), καθώς και

β) τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρίας που έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο η μητρική εταιρία έχει την καταστατική της έδρα.

Προκειμένου για εκδότη που έχει την καταστατική του έδρα στην Ελλάδα, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις εγκρίνονται από το διοικητικό συμβούλιο του εκδότη.

4. Αν ο εκδότης δεν υποχρεούται σε κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, οι ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις που έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο η εταιρία έχει την καταστατική της έδρα.

5. Οι οικονομικές καταστάσεις ελέγχονται σύμφωνα με το άρθρο 145 του ν. 4548/2018 και το άρθρο 42 του ν. 4449/2017 (Α' 7). Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής διατυπώνει τη γνώμη και τη δήλωση σχετικά με την έκθεση διαχείρισης που αναφέρεται στο άρθρο 150 του ν. 4548/2018. Η έκθεση ελέγχου, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 32 του ν. 4449/2017, υπογεγραμμένη από τον ή τους υπεύθυνους για την εκτέλεση των εργασιών που ορίζονται στο άρθρο 42 του ν. 4449/2017, δημοσιοποιείται πλήρως, μαζί με την ετήσια οικονομική έκθεση. Κατά περίπτωση, εκδίδεται γνώμη διασφάλισης για τις εκθέσεις βιωσιμότητας σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν. 4449/2017. Η έκθεση διασφάλισης σχετικά με τις εκθέσεις βιωσιμότητας που αναφέρεται στο άρθρο 32α του ν. 4449/2017 δημοσιοποιείται πλήρως, μαζί με την ετήσια οικονομική έκθεση.

6. Η έκθεση διαχείρισης καταρτίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 150, 151, 152 και την παρ. 9 του άρθρ. 154B του ν. 4548/2018, και περιλαμβάνει τις προδιαγραφές που εγκρίνονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, όταν καταρτίζεται από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στις εν λόγω διατάξεις. Αν ο εκδότης υποχρεούται σε κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης καταρτίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 153, 154 και 154B του ν. 4548/2018 και περιλαμβάνει τις προδιαγραφές που εγκρίνονται δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852, όταν καταρτίζεται από τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στις εν λόγω διατάξεις.

7. Η έκθεση του διοικητικού συμβουλίου που καταρτίζεται σύμφωνα με την παρ. 6 περιλαμβάνει και αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με:

α) Τη διάρθρωση του μετοχικού κεφαλαίου του εκδότη, συμπεριλαμβανομένων των μετοχών που δεν είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος μέλος, αναφέροντας για κάθε κατηγορία μετοχών τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτήν την κατηγορία και το ποσοστό του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές της κατηγορίας αυτής,

β) τους περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών του εκδότη, όπως ενδεικτικά τους περιορισμούς στην κατοχή μετοχών ή την υποχρέωση λήψης προηγούμενης έγκρισης από τον εκδότη, από άλλους μετόχους ή από Δημόσια ή Διοικητική Αρχή, με την επιφύλαξη της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3371/2005 (Α' 178),

γ) τις σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9 έως 11,

- δ) τους κατόχους κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου και περιγραφή των σχετικών δικαιωμάτων,
- ε) τους περιορισμούς στο δικαίωμα ψήφου, όπως ενδεικτικά τους περιορισμούς των δικαιωμάτων ψήφου σε κατόχους ορισμένου ποσοστού του μετοχικού κεφαλαίου ή σε κατόχους ορισμένου αριθμού δικαιωμάτων ψήφων, και τις προθεσμίες άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου,
- στ) τις συμφωνίες μεταξύ μετόχων οι οποίες είναι γνωστές στον εκδότη και συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου,
- ζ) τους κανόνες για το διορισμό και την αντικατάσταση μελών του διοικητικού συμβουλίου, καθώς και για την τροποποίηση του καταστατικού, εφόσον διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον ν. 4548/2018,
- η) την αρμοδιότητα του διοικητικού συμβουλίου ή ορισμένων μελών του διοικητικού συμβουλίου, για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ίδιων μετοχών σύμφωνα με τα άρθρα 49 έως 52 και 113 έως 114 του ν. 4548/2018,
- θ) κάθε σημαντική συμφωνία που έχει συνάψει ο εκδότης και η οποία τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο του εκδότη κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα της συμφωνίας αυτής, εκτός εάν, εξαιτίας της φύσεως της, η δημοσιοποίηση της συμφωνίας θα προκαλούσε σοβαρή ζημία στον εκδότη. Η εξαίρεση δημοσιοποίησης της συμφωνίας δεν ισχύει όταν η υποχρέωση δημοσιοποίησης προκύπτει από άλλες διατάξεις,
- ι) κάθε συμφωνία που ο εκδότης έχει συνάψει με μέλη του διοικητικού του συμβουλίου ή με το προσωπικό του, η οποία προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας της δημόσιας πρότασης.

8. Το διοικητικό συμβούλιο υποβάλλει επεξηγηματική έκθεση στην τακτική γενική συνέλευση, σχετικά με τις πληροφορίες της παρ. 7. Η επεξηγηματική έκθεση ενσωματώνεται στην έκθεση του διοικητικού συμβουλίου.

9. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, σύμφωνα με τα σχετικά με την Οδηγία 2004/109/ΕΚ εκτελεστικά μέτρα, δύναται να:

- α) καθορίζονται, στο πλαίσιο εφαρμογής της παρ. 1, οι τεχνικές προϋποθέσεις υπό τις οποίες η δημοσιοποιημένη ετήσια οικονομική έκθεση, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης ελέγχου, πρέπει να παραμένει διαθέσιμη στο επενδυτικό κοινό,
- β) τροποποιείται το χρονικό διάστημα των δέκα (10) ετών που αναφέρεται στην παρ. 1.

10. Από την 1η Ιανουαρίου 2020, οι ετήσιες οικονομικές εκθέσεις συντάσσονται σε ενιαίο ηλεκτρονικό μορφότυπο για την υποβολή εκθέσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή (Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών -- ΕΑΚΑΑ) που ιδρύθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου θα έχει προβεί σε ανάλυση κόστους και οφέλους. Στο πλαίσιο των στοχευμένων μέτρων ανάκαμψης από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19, δίνεται στους εκδότες η δυνατότητα συμμόρφωσης με την ως άνω υποχρέωση από την 1η Ιανουαρίου 2021.».

Άρθρο 17

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εποπτεία των εκθέσεων βιωσιμότητας –

Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 24 ν. 3556/2007

(παρ. 4 άρθρου 2 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 24 του ν. 3556/2007 (Α' 91), περί επαγγελματικού απόρρητου και συνεργασίας μεταξύ των εποπτικών αρχών, προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς λαμβάνει υπόψη της τις κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών (ΕΑΚΑΑ), σύμφωνα με το άρθρο 28δ της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/34/ΕΚ (L 390) και το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) 1095/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, σχετικά με τη σύσταση Ευρωπαϊκής Εποπτικής Αρχής (L 331), σχετικά με την εποπτεία των εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εθνικές αρμόδιες αρχές.».

Άρθρο 18

Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Β' (παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Οι υποχρεώσεις των εκδοτών του άρθρου 17, εφαρμόζονται ως ακολούθως:

α) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2024:

αα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και για την τροποποίηση της Οδηγίας 2001/34/ΕΚ (L 390) και του ν. 3556/2007 (Α'91), οι οποίοι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251) και υπερβαίνουν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

αβ) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 και υπερβαίνουν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, σε ενοποιημένη βάση, τον μέσο αριθμό των πεντακοσίων (500) εργαζομένων κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους,

β) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2025:

βα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αα) της περ. α) της παρούσας,

ββ) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίες είναι μητρικές επιχειρήσεις μεγάλου ομίλου, όπως ορίζονται στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014, πλην εκείνων που αναφέρονται στην υποπερ. αβ) της περ. α) της παρούσας,

γ) για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2026:

γα) σε εκδότες, κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/109/ΕΚ και του ν. 3556/2007, οι οποίοι είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014,

γβ) σε εκδότες που ορίζονται ως μικρά και μη πολύπλοκα ιδρύματα, όπως ορίζονται στην περ. 145 της παρ. 1 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την

τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 (L 176), υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 ή είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, της περ. ιβ του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 (Α' 104) και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης, γγ) σε εκδότες που ορίζονται ως εξαρτημένες ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην περ. 2) του άρθρου 13 της Οδηγίας 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ) (L 335) ή ως εξαρτημένες αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην περ. 5) του άρθρου 13 της εν λόγω Οδηγίας, υπό την προϋπόθεση ότι είναι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 6 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 ή μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις παρ. 4 και 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014, οι οποίες είναι οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος, όπως ορίζονται στην περ. ιβ) του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 και δεν είναι πολύ μικρές επιχειρήσεις της ίδιας περίπτωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΝΟΜΙΜΟΥΣ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Άρθρο 19

Διεύρυνση πεδίου εφαρμογής του ν. 4449/2017 – Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 1 ν. 4449/2017

(παρ. 1 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί του σκοπού και του πεδίου εφαρμογής, οι λέξεις «να τηρούν οικονομικές καταστάσεις» αντικαθίστανται από τις λέξεις «να συντάσσουν οικονομικές καταστάσεις, καθώς και η διασφάλιση της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης εκθέσεως βιωσιμότητας» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής: «2. Στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος υπάγονται οι υποχρεωτικοί έλεγχοι των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων των οντοτήτων που είναι υποχρεωμένες να συντάσσουν οικονομικές καταστάσεις, καθώς και η διασφάλιση της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης εκθέσεως βιωσιμότητας.»

Άρθρο 20

Ορισμοί – Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4449/2017

(παρ. 2 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 2 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί ορισμών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) αντικαθίσταται ο τίτλος, β) το εισαγωγικό εδάφιο καταργείται, γ) στο τέλος της παρ. 2 προστίθενται οι λέξεις «και να διενεργεί κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», δ) στην παρ. 3: δα) οι λέξεις «σύμφωνα με τον παρόντα νόμο άδεια, να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους ή έχει λάβει άδεια από άλλο κράτος μέλος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «άδεια σύμφωνα με τον παρόντα νόμο ή από άλλο κράτος μέλος», δβ) οι λέξεις «σύμφωνα με την Οδηγία 2006/43/ΕΚ, να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σύμφωνα με την Οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την

κατάργηση της Οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (L 157), να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους και, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», ε) στην παρ. 4 μετά τις λέξεις «οικονομικών καταστάσεων» προστίθενται οι λέξεις «ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», στ) στην παρ. 5 μετά τις λέξεις «χρηματοοικονομικών καταστάσεων» προστίθενται οι λέξεις «ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», ζ) στην παρ. 6: ζα) μετά τη λέξη «Ορκωτός» προστίθεται η λέξη «ελεγκτής», ζβ) μετά τις λέξεις «χρηματοοικονομικών καταστάσεων» προστίθενται οι λέξεις «ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση των ενοποιημένων εκθέσεων βιωσιμότητας», η) στην παρ. 11 η λέξη «Πληροφόρησης» αντικαθίσταται από τη λέξη «Αναφοράς», θ) στην παρ. 12: θα) η λέξη «συμφέροντος» αντικαθίσταται από τη λέξη «ενδιαφέροντος», θβ) η περ. α) αντικαθίσταται, θγ) προστίθεται περ. ε), ι) στην παρ. 14 οι λέξεις «διοικητικού ή διαχειριστικού οργάνου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου», ια) στην περ. β) της παρ. 15, μετά τις λέξεις «σημαντικών θυγατρικών» προστίθενται οι λέξεις «, με την έννοια της περ. 16 του άρθρου 2 του ν. 4706/2020 (Α' 136)», ιβ) προστίθενται παρ. 15α και 21 έως 23, και το άρθρο 2, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2

Ορισμοί

(άρθρο 2 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. «Υποχρεωτικός έλεγχος»: ο έλεγχος των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων που διενεργείται από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία εφόσον:
  - α) απαιτείται από το δίκαιο της Ένωσης,
  - β) απαιτείται από το εθνικό δίκαιο όσον αφορά τις οντότητες ανεξαρτήτως μορφής και μεγέθους, που συντάσσουν οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο,
  - γ) προβλέπεται από την υφιστάμενη νομοθεσία και αφορά οποιαδήποτε εργασία ελεγκτικής φύσεως που διενεργείται σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα επισκόπησης, άλλης διασφάλισης και συναφών υπηρεσιών της IFAC,
  - δ) διενεργείται σύμφωνα, με τα πρότυπα που επιβάλλει το Συμβούλιο Λογιστικής Εποπτείας των Εταιρειών Δημοσίου Συμφέροντος των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής (Public Company Accounting Oversight Board) και τα γενικά παραδεκτά πρότυπα ελέγχου στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής,
  - ε) διενεργείται οικειοθελώς κατόπιν αίτησης μικρών επιχειρήσεων και πληροί εθνικές νομικές απαιτήσεις ισοδύναμες με αυτές που αφορούν τον έλεγχο σύμφωνα με την περ. β' και έχει ως σκοπό τη χορήγηση της προβλεπόμενης στο άρθρο 32, έκθεσης ελέγχου.
2. «Ορκωτός ελεγκτής λογιστής»: φυσικό πρόσωπο που έχει λάβει, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο άδεια, να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους και να διενεργεί κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.
3. «Ελεγκτική εταιρεία»: νομικό πρόσωπο, ή οποιαδήποτε άλλη οντότητα ανεξαρτήτως νομικής μορφής που έχει λάβει άδεια σύμφωνα με τον παρόντα νόμο ή από άλλο κράτος μέλος, σύμφωνα με την Οδηγία 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της Οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (L 157), να διενεργεί υποχρεωτικούς ελέγχους και, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.

4. «Ελεγκτική οντότητα τρίτης χώρας»: οντότητα, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, η οποία διενεργεί ελέγχους των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας μιας εταιρείας ιδρυθείσας σε τρίτη χώρα, εκτός της οντότητας που έχει εγγραφεί ως ελεγκτική εταιρεία σε οποιοδήποτε κράτος-μέλος κατόπιν χορήγησης άδειας.
5. «Ελεγκτής τρίτης χώρας»: φυσικό πρόσωπο, το οποίο διενεργεί ελέγχους των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας μίας εταιρείας ιδρυθείσας σε τρίτη χώρα, εκτός προσώπου που έχει εγγραφεί ως ορκωτός ελεγκτής λογιστής σε οποιοδήποτε κράτος μέλος κατόπιν χορήγησης άδειας.
6. «Ελεγκτής Ομίλου»: Ορκωτός ελεγκτής λογιστής (ορκωτοί ελεγκτές λογιστές) ή ελεγκτική εταιρεία (ελεγκτικές εταιρείες) που διενεργούν τον υποχρεωτικό έλεγχο των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή, κατά περίπτωση, τη διασφάλιση της υποβολής των ενοποιημένων εκθέσεων βιωσιμότητας.
7. «Δίκτυο»: ευρύτερη διάρθρωση συνεργασίας στην οποία ανήκει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία και η οποία αποσκοπεί σαφώς στην κατανομή κερδών ή στοιχείων κόστους ή βρίσκεται υπό κοινή ιδιοκτησία, έλεγχο ή διοίκηση ή υπόκειται σε ενιαία πολιτική και διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας ή δραστηριοποιείται υπό κοινή επιχειρηματική στρατηγική ή χρησιμοποιεί κοινό διακριτικό τίτλο ή σημαντικό μέρος επαγγελματικών πόρων. Το Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. είναι αρμόδιο να κρίνει για την ύπαρξη ή μη δικτύου, είτε αυτεπάγγελα είτε μετά από αίτημα που του υποβάλλεται.
8. «Συνδεδεμένη επιχείρηση ελεγκτικής εταιρείας»: κάθε επιχείρηση, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, η οποία βρίσκεται υπό κοινή ιδιοκτησία ή κοινό έλεγχο ή κοινή διοίκηση με την ελεγκτική εταιρεία. Το Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. είναι αρμόδιο να κρίνει, για τη συνδρομή ή μη της ιδιότητας του συνδεδεμένου μέρους ελεγκτικής εταιρείας, είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από αίτημα που της υποβάλλεται.
9. «Έκθεση Ελέγχου»: η έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 32 του παρόντος και στο άρθρο 10 του Κανονισμού 537/2014, καθώς και κάθε έκθεση που εκδίδεται ως αποτέλεσμα υποχρεωτικών ελέγχων, από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία.
10. «Αρμόδια αρχή»: Αρμόδια αρχή για τη δημόσια εποπτεία επί των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών ορίζεται η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.) που έχει συσταθεί με το άρθρο 1 του ν. 3148/2003, όπως ισχύει.
11. «Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα»: τα διεθνή λογιστικά πρότυπα (International Accounting Standards IAS), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (International Financial Reporting Standards IFRS) και οι ερμηνείες τους (SIC IFRIC Interpretations), οι τροποποιήσεις αυτών των προτύπων και των ερμηνειών τους και τα μελλοντικά πρότυπα και οι ερμηνείες τους, που εκδίδονται ή εγκρίνονται από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (International Accounting Standards Board IASB).
12. «Οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος»:
  - α) οντότητες που διέπονται από το ελληνικό δίκαιο ή το δίκαιο άλλου κράτους – μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των οποίων οι μεταβιβάσιμοι τίτλοι είναι εισηγμένοι προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά στην Ελλάδα κατά την έννοια της περ. 21 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 (Α' 14) ή σε ρυθμιζόμενη αγορά οποιοδήποτε άλλου κράτους μέλους κατά το σημείο 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2014/65/ΕΕ (ΕΛ 173),
  - β) πιστωτικά ιδρύματα όπως ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4261/2014 (Α' 107) πλην όσων αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 2 του εν λόγω νόμου,

γ) ασφαλιστικές επιχειρήσεις της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4364/2016 (Α' 13), με έδρα στην Ελλάδα εξαιρουμένων των αλληλασφαλιστικών συνεταιρισμών του πρώτου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 4364/2016, αντασφαλιστικές επιχειρήσεις με έδρα στην Ελλάδα της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 4364/2016, υποκαταστήματα ασφαλιστικών επιχειρήσεων τρίτης χώρας της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 4364/2016 στην Ελλάδα και υποκαταστήματα αντασφαλιστικών επιχειρήσεων τρίτης χώρας της παρ. 6 του άρθρου 3 του ν. 4364/2016 στην Ελλάδα,

δ) οντότητες που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ως οντότητες δημοσίου ενδιαφέροντος σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 44,

ε) οντότητες της περ. ιβ' του άρθρου 2 του ν. 4548/2018 (Α' 104).

13. «Συνεταιρισμός»: μία ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρεία όπως ορίζεται στο άρθρο 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 1435/2003 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2003, σχετικά με το καταστατικό της Ευρωπαϊκής Συνεταιρικής Εταιρείας (ΕΣΕ), ή οποιοσδήποτε άλλος συνεταιρισμός που υπόκειται σε υποχρεωτικό έλεγχο σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, όπως πιστωτικά ιδρύματα κατά την έννοια του σημείου 1 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2000/12/ΕΚ και ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 2 της Οδηγίας 91/674/ΕΟΚ.

14. «Μη Επαγγελματίας»: φυσικό πρόσωπο, το οποίο στη διάρκεια της συμμετοχής του στη διαχείριση του συστήματος δημόσιας εποπτείας και κατά τα τρία έτη που προηγούνται της συμμετοχής του, δεν διενήργησε υποχρεωτικούς ελέγχους, δεν είχε δικαιώματα ψήφου σε ελεγκτική εταιρεία, δεν υπήρξε μέλος του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου ελεγκτικής εταιρείας και δεν απασχολήθηκε ούτε συνδέθηκε κατ' άλλον τρόπο με ελεγκτική εταιρεία.

15. «Κύριος(οι) εταίρος(οι) ελέγχου»:

α) ένας ή περισσότεροι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 και έχουν ορισθεί από μία ελεγκτική εταιρεία, ως κύριοι υπεύθυνοι για τη διενέργεια του συγκεκριμένου υποχρεωτικού ελέγχου για λογαριασμό της ελεγκτικής εταιρείας ή

β) σε περίπτωση υποχρεωτικού ελέγχου ομίλου οντοτήτων, τουλάχιστον ένας ορκωτός ελεγκτής λογιστής που είναι εγγεγραμμένος στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 ο οποίος έχει ορισθεί από την ελεγκτική εταιρεία, ως κύριος υπεύθυνος για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου σε επίπεδο ομίλου και, τουλάχιστον οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές, που έχουν ορισθεί από την ελεγκτική εταιρεία, ως κύριοι υπεύθυνοι των υποχρεωτικών ελέγχων σε επίπεδο σημαντικών θυγατρικών, με την έννοια της περ. 16 του άρθρου 2 του ν. 4706/2020 (Α' 136) ή

γ) ένας ή περισσότεροι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που είναι εγγεγραμμένοι στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 και υπογράφουν την έκθεση ελέγχου.

15α. «Κύριος εταίρος βιωσιμότητας»:

α) ένας ή περισσότεροι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που έχουν ορισθεί από την ελεγκτική εταιρεία για συγκεκριμένη ανάθεση παροχής υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ως πρωτίστως υπεύθυνοι για τη διενέργεια της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας για λογαριασμό της ελεγκτικής εταιρείας ή

β) στην περίπτωση διασφάλισης της υποβολής ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας, τουλάχιστον ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής που έχει ορισθεί από ελεγκτική εταιρεία ως πρωτίστως υπεύθυνος για τη διενέργεια της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων

βιωσιμότητας σε επίπεδο του ομίλου και ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής που έχει οριστεί ως πρωτίστως υπεύθυνος σε επίπεδο των σημαντικών θυγατρικών ή
γ) ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής που υπογράφει την έκθεση διασφάλισης της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας.

16. «Μεσαίες επιχειρήσεις»: οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251).

17. «Μικρές επιχειρήσεις»: οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4308/2014.

18. «Κράτος - μέλος καταγωγής»: το κράτος - μέλος στο οποίο έχει αδειοδοτηθεί ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία.

19. «Κράτος - μέλος υποδοχής»: το κράτος - μέλος στο οποίο ορκωτός ελεγκτής λογιστής που έχει αδειοδοτηθεί στο κράτος-μέλος καταγωγής επιδιώκει να αδειοδοτηθεί επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 13 , ή το κράτος - μέλος στο οποίο η ελεγκτική εταιρεία που έχει αδειοδοτηθεί στο κράτος - μέλος καταγωγής επιδιώκει να εγγραφεί ή έχει ήδη εγγραφεί σε μητρώο, σύμφωνα με το άρθρο 4.

20. «Ελεγκτής διασφάλισης ποιότητας»: ορκωτός ελεγκτής λογιστής που διενεργεί την επισκόπηση επί της ποιότητας του ελέγχου, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Κανονισμού 537/2014 και είναι εγγεγραμμένος στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του παρόντος.

21. «Εκθέσεις βιωσιμότητας»: οι εκθέσεις βιωσιμότητας όπως ορίζονται στο άρθρο 151 του ν. 4548/2018.

22. «Διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας»: η εκτέλεση διαδικασιών που έχουν ως αποτέλεσμα τη γνώμη που διατυπώνει ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία σύμφωνα με το άρθρο 32α.

23. «Ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης»: οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης που είναι διαπιστευμένος, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 765/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 9ης Ιουλίου 2008, για τον καθορισμό των απαιτήσεων διαπίστευσης και εποπτείας της αγοράς όσον αφορά την εμπορία των προϊόντων και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΟΚ) 339/93 του Συμβουλίου (L 218), για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα αξιολόγησης της συμμόρφωσης, που προβλέπεται από την υποπερ. αγ) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 154Γ του ν. 4548/2018. Αποκλειστικά για ζητήματα υπηρεσιών διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, όπου στον παρόντα νόμο γίνεται αναφορά σε ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή σε ελεγκτική εταιρεία, η αναφορά αυτή περιλαμβάνει και τον ανεξάρτητο πάροχο υπηρεσιών διασφάλισης.»

Άρθρο 21

Προσόντα – Τίτλοι σπουδών – Τροποποίηση άρθρου 7 ν. 4449/2017

(παρ. 3 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 7 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί προσόντων επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) αντικαθίσταται ο τίτλος, β) στην περ. α) της παρ. 1: β) μετά τις λέξεις «εκπαίδευσης (ΑΕΙ)» προστίθενται οι λέξεις «οικονομικής κατεύθυνσης», ββ) στο τέλος προστίθενται οι λέξεις «ή κάτοχος τίτλου για τον οποίο έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή α) αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων βάσει της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ και αβ) αναγνώριση επαγγελματικής ισοδυναμίας τίτλου τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης βάσει του π.δ. 38/2010 (Α' 78)», γ) προστίθεται παρ. 1Α, δ) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2, οι λέξεις «δημόσιου συμφέροντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δημόσιου ενδιαφέροντος και τη διασφάλιση

της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος», και το άρθρο 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 7

Προσόντα – Τίτλοι σπουδών
(άρθρο 6 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

«1. Για να χορηγηθεί σε φυσικό πρόσωπο επαγγελματική άδεια Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά στο πρόσωπο του υποψηφίου οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α) Ο υποψήφιος να είναι κάτοχος τίτλου σπουδών τριτοβάθμιας πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (ΑΕΙ) οικονομικής κατεύθυνσης της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής, ή κάτοχος τίτλου σπουδών τριτοβάθμιας τεχνολογικής εκπαίδευσης (ΤΕΙ) οικονομικής κατεύθυνσης της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής, ή κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών οικονομικής κατεύθυνσης της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου τίτλου σπουδών της αλλοδαπής, ή κάτοχος τίτλου για τον οποίο έχει εκδοθεί από αρμόδια αρχή αα) αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων βάσει της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 (L 255) και αβ) αναγνώριση επαγγελματικής ισοδυναμίας τίτλου τυπικής ανώτατης εκπαίδευσης βάσει του π.δ. 38/2010 (Α' 78).

β) Απόκτηση των αναγκαίων θεωρητικών γνώσεων στα γνωστικά αντικείμενα του άρθρου 9, η οποία αποδεικνύεται με την επιτυχία του υποψηφίου στις επαγγελματικές εξετάσεις, επιπέδου πανεπιστημιακών σπουδών ή ισοδυνάμου επιπέδου, του άρθρου 8.

γ) Ολοκλήρωση επιτυχώς της πρακτικής άσκησης που προβλέπεται στο άρθρο 11.

1Α. Φυσικό πρόσωπο της παρ. 1 δύναται να λαμβάνει άδεια διενέργειας διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, όταν πληρούνται, επιπλέον των προϋποθέσεων της παρ. 1, και οι ειδικές απαιτήσεις της παρ. 2 του άρθρου 8, της παρ. 1α του άρθρου 9 και του δεύτερου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 11.

2. Η ΕΛΤΕ συνεργάζεται με τις αντίστοιχες αρχές των άλλων κρατών - μελών προκειμένου να επιτευχθεί σύγκλιση των απαιτήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 6 της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη της τις εξελίξεις στην ελεγκτική και στο επάγγελμα του ελεγκτή και ειδικότερα, τη σύγκλιση που έχει ήδη επιτευχθεί από το επάγγελμα. Η ΕΛΤΕ συνεργάζεται, επίσης, με την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Φορέων Εποπτείας των Ελεγκτών (ΕΕΦΕΕ) και τις αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 20 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, στον βαθμό που η σύγκλιση αυτή συνδέεται με τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος και τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος.»

Άρθρο 22

Εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας – Τροποποίηση άρθρου 8 ν. 4449/2017

(παρ. 4 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 8 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί επαγγελματικών εξετάσεων επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η παρ. 1 αντικαθίσταται, β) προστίθεται παρ. 1α, γ) στην παρ. 2: γα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «Οι επαγγελματικές εξετάσεις» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας», γβ) στο πρώτο και στο δεύτερο εδάφιο οι λέξεις «ατόμων με ειδικές ανάγκες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ατόμων με αναπηρία», δ) στην παρ. 3 οι λέξεις «Οι επαγγελματικές εξετάσεις» και οι λέξεις «οι ειδικές επαγγελματικές εξετάσεις», όπου αναφέρονται, αντικαθίστανται από τις λέξεις «Οι εξετάσεις

επαγγελματικής ικανότητας» και τις λέξεις «οι ειδικές εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας» αντίστοιχα, ε) στην παρ. 4: εα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «των επαγγελματικών εξετάσεων και των ειδικών επαγγελματικών εξετάσεων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των εξετάσεων επαγγελματικής ικανότητας και των ειδικών εξετάσεων επαγγελματικής ικανότητας», εβ) στο δεύτερο εδάφιο: i) οι λέξεις «διετή θητεία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τριετή θητεία», ii) οι λέξεις «από το ΣΟΕΛ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από επαγγελματική οργάνωση», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 8

Εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας

(άρθρο 7 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Σκοπός των εξετάσεων επαγγελματικής ικανότητας είναι να διαπιστωθούν η κατοχή υψηλού επιπέδου απαραίτητων θεωρητικών γνώσεων στα γνωστικά αντικείμενα του άρθρου 9 και η ικανότητα πρακτικής εφαρμογής τους. 1α. Προκειμένου ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής να λάβει άδεια να διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας κατά το άρθρο 9 εγγυώνται το απαραίτητο υψηλό επίπεδο θεωρητικών γνώσεων σε θέματα διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας και την ικανότητα πρακτικής εφαρμογής τους.

2. Οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας είναι γραπτές με την επιφύλαξη της αδυναμίας διενέργειας γραπτών εξετάσεων στις περιπτώσεις ατόμων με αναπηρία. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΤΕ καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για την εξέταση των ατόμων με αναπηρία.

3. Οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας και οι ειδικές εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας που προβλέπονται στο άρθρο 13, τελούν υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της ΕΛΤΕ. Στο πλαίσιο της εποπτείας και του ελέγχου αυτού, η ΕΛΤΕ μπορεί με απόφαση του Δ.Σ. να αναθέτει την οργάνωση ή εκτέλεση ή αμφότερα τα έργα αυτά στο ΣΟΕΛ ή σε άτομα ή σε φορείς του εσωτερικού ή εξωτερικού με αποδεδειγμένη γνώση και εμπειρία στα θέματα αυτά. Με την απόφαση ορίζονται τα καθήκοντα και οι όροι υπό τους οποίους διεκπεραιώνονται. Οι εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας για όλα ή μέρος των γνωστικών αντικειμένων ή για όλους ή ορισμένους εξεταζόμενους μπορεί να διενεργούνται από κοινού με τις εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας άλλων αρμοδίων αρχών κρατών - μελών της Ε.Ε. ή τρίτων χωρών ή να αποτελούν μέρος των επαγγελματικών εξετάσεων που διενεργούνται από τις αρχές των χωρών αυτών.

4. Το Δ.Σ. της ΕΛΤΕ αποφασίζει για κάθε ουσιαστικό ή διαδικαστικό θέμα που σχετίζεται με την οργάνωση και διενέργεια των εξετάσεων επαγγελματικής ικανότητας και των ειδικών εξετάσεων επαγγελματικής ικανότητας, που προβλέπονται από το άρθρο 13. Με την εν λόγω απόφαση συγκροτείται πενταμελής Εξεταστική Επιτροπή, με τριετή θητεία, η οποία αποτελείται από δύο μέλη Δ.Ε.Π. Α.Ε.Ι, το ένα εκ των οποίων ορίζεται ως Πρόεδρος, στο γνωστικό πεδίο της λογιστικής ή της ελεγκτικής και από τρία (3) μέλη που προτείνονται από επαγγελματική οργάνωση.».

Άρθρο 23

Έλεγχος θεωρητικών γνώσεων – Αντικατάσταση τίτλου και προσθήκη παρ. 1α στο άρθρο

9 του ν. 4449/2017

(παρ. 5 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 9 του ν. 4449/2017 (Α'7), περί ελέγχου θεωρητικών γνώσεων επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) προστίθεται παρ. 1α, γ) στην παρ. 2 οι λέξεις «της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των παρ. 1 και 1α» και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 9

Έλεγχος θεωρητικών γνώσεων

(άρθρο 8 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Τα γνωστικά αντικείμενα των επαγγελματικών εξετάσεων είναι, τουλάχιστον, τα ακόλουθα:

- α) γενικές Αρχές Λογιστικής και Λογιστικά Πρότυπα,
- β) νομοθετικές ρυθμίσεις και πρότυπα αναφερόμενα στη σύνταξη ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων,
- γ) διεθνή Λογιστικά Πρότυπα και Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης,
- δ) χρηματοοικονομική ανάλυση,
- ε) κοστολόγηση και διοικητική λογιστική,
- στ) διαχείριση κινδύνων και εσωτερικός έλεγχος,
- ζ) ελεγκτική και επαγγελματικές ικανότητες του ελεγκτή,
- η) νομοθετικές ρυθμίσεις και επαγγελματικά πρότυπα σχετικά με υποχρεωτικούς ελέγχους και τις λοιπές ελεγκτικολογιστικές εργασίες και τους Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές,
- θ) διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα, όπως αναφέρονται στο άρθρο 30,
- ι) κανόνες ανεξαρτησίας και επαγγελματική δεοντολογία,
- ια) αρχές και ειδικά θέματα εταιρικού δικαίου και εταιρικής διακυβέρνησης συναφή με ελεγκτικές εργασίες,
- ιβ) αρχές και ειδικά θέματα πτωχευτικού δικαίου,
- ιγ) φορολογικό δίκαιο,
- ιδ) αρχές και ειδικά θέματα αστικού και εμπορικού δικαίου,
- ιε) αρχές και ειδικά θέματα ασφαλιστικού και εργατικού δικαίου,
- ιστ) πληροφορική και μηχανογραφικά συστήματα,
- ιζ) αρχές Οικονομίας, Χρηματοοικονομικής και Οικονομικής των επιχειρήσεων,
- ιη) στοιχεία Μαθηματικών και Στατιστικής,
- ιθ) βασικές αρχές χρηματοοικονομικής διοίκησης.

1α. Προκειμένου ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής να λάβει άδεια να διενεργεί επίσης τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, ο έλεγχος θεωρητικών γνώσεων της παρ. 1 καλύπτει τουλάχιστον τα ακόλουθα θέματα:

- α) νομικές απαιτήσεις και πρότυπα για τις προπαρασκευαστικές εργασίες της ετησίας και της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας,
- β) ανάλυση βιωσιμότητας,
- γ) διαδικασίες δέουσας επιμέλειας για θέματα βιωσιμότητας και
- δ) νομικές απαιτήσεις και πρότυπα διασφάλισης για τις εκθέσεις βιωσιμότητας του άρθρου 30α.

2. Με απόφαση του Δ.Σ. της ΕΛΤΕ, δύναται να αναπροσαρμόζεται ο κατάλογος των γνωστικών αντικειμένων των παρ. 1 και 1α, σύμφωνα με τις εξελίξεις της ελεγκτικής και του ελεγκτικού επαγγέλματος.».

Άρθρο 24

Πρακτική άσκηση – Αντικατάσταση τίτλου και τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 11 ν.

4449/2017

(παρ. 6 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 11 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί πρακτικής άσκησης επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1 προστίθεται δεύτερο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνονται ως εξής:

Άρθρο 11

Πρακτική άσκηση

(άρθρο 10 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

«1. Για να εξασφαλίζεται η ικανότητα πρακτικής εφαρμογής των θεωρητικών γνώσεων που αποτελούν αντικείμενο εξετάσεων, οι ασκούμενοι πραγματοποιούν πρακτική άσκηση πέντε (5) ετών τουλάχιστον από τα οποία τα δύο (2) έτη μετά το πέρας των επαγγελματικών εξετάσεων, η οποία καλύπτει κυρίως τον έλεγχο των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή παρόμοιων οικονομικών καταστάσεων. Προκειμένου ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή ο ασκούμενος να λάβει άδεια να διενεργεί επίσης τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, οκτώ (8) μήνες από την πρακτική άσκηση που αναφέρεται στο προηγούμενο εδάφιο αφορούν στη διασφάλιση της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας ή άλλες υπηρεσίες που αφορούν στη βιωσιμότητα.»

Άρθρο 25

Πρακτική άσκηση ελεγκτών που έχουν λάβει επαγγελματική άδεια σε άλλο κράτος-μέλος – Αντικατάσταση τίτλου και τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 13 ν. 4449/2017

(παρ. 8 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 13 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί χορήγησης άδειας σε ορκωτούς ελεγκτές λογιστές από άλλα κράτη μέλη επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1 : βα) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις σε ειδικές επαγγελματικές εξετάσεις αντικαθίστανται από τις λέξεις «σε ειδικές εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας», ββ) προστίθεται δεύτερο εδάφιο, και ο τίτλος και η παρ. 1, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνονται ως εξής:

«Άρθρο 13

Χορήγηση άδειας σε ορκωτούς ελεγκτές λογιστές από άλλα κράτη - μέλη

(άρθρο 14 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που έχουν λάβει επαγγελματική άδεια σε οποιοδήποτε κράτος - μέλος έχουν δικαίωμα να λάβουν επαγγελματική άδεια στην Ελλάδα, με την προϋπόθεση ότι θα επιτύχουν σε ειδικές εξετάσεις επαγγελματικής ικανότητας, που διενεργούνται στην ελληνική γλώσσα μέσα στο πλαίσιο που ορίζεται από την περ. η' της παρ. 1 του άρθρου 3 του π.δ. 38/2010 (Α'78). Προκειμένου ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής να λάβει άδεια να διενεργεί επίσης τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, η δοκιμασία επάρκειας που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο καλύπτει την επάρκεια γνώσεων του ορκωτού ελεγκτή λογιστή όσον αφορά τις εθνικές, νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, εφόσον οι γνώσεις αυτές άπτονται της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.»

Άρθρο 26

Εγγραφή των ορκωτών ελεγκτών λογιστών στο Δημόσιο Μητρώο – Τροποποίηση άρθρου 15 ν. 4449/2017

(παρ. 10 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 15 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί εγγραφής των ορκωτών ελεγκτών λογιστών στο Δημόσιο Μητρώο, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: βα) στην περ. γ) μετά τις λέξεις « τρίτης χώρας,» διαγράφονται οι λέξεις «με σαφή μνεία του αριθμού μητρώου του και» και μετά τις λέξεις «εγγραφή αυτή, αρχής» προστίθενται οι λέξεις «, καθώς και ένδειξη του αν η καταχώριση αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο,», ββ) προστίθεται περ. δ), γ) στην παρ. 2: γα) στο πρώτο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «που εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο» προστίθενται οι λέξεις «του άρθρου 14», γβ) προστίθενται οι λέξεις «και αναφέρεται αν έχουν εγγραφεί για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο», δ) στην παρ. 3 μετά από τις λέξεις «ενημέρωση του Δημοσίου Μητρώου» προστίθενται οι λέξεις «του άρθρου 14», και το άρθρο 15 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 15

Εγγραφή των ορκωτών ελεγκτών λογιστών στο Δημόσιο Μητρώο
(άρθρο 16 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Κάθε εγγραφή ορκωτού ελεγκτή λογιστή στο Δημόσιο Μητρώο περιέχει τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία:

α) ονοματεπώνυμο, πλήρη στοιχεία της επαγγελματικής διεύθυνσης και αριθμό μητρώου,
β) την επωνυμία και τον διακριτικό τίτλο, καθώς και τα πλήρη στοιχεία της επαγγελματικής διεύθυνσης και της διαδικτυακής διεύθυνσης της ελεγκτικής εταιρείας, στην οποία ή για λογαριασμό της οποίας ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής παρέχει τις υπηρεσίες του, ανεξάρτητα από τη νομική σχέση με την οποία παρέχονται οι υπηρεσίες αυτές,
γ) πλήρη στοιχεία της εγγραφής του ορκωτού ελεγκτή λογιστή σε Δημόσιο Μητρώο άλλων κρατών - μελών ή και της εγγραφής του ως ελεγκτή τρίτης χώρας, του ονόματος της αρμόδιας για την εγγραφή αυτή αρχής, καθώς και ένδειξη του αν η καταχώριση αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο,
δ) για το αν ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής έχει λάβει άδεια να διενεργεί επίσης τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.

2. Οι ελεγκτές τρίτης χώρας που εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49, εμφανίζονται στο Δημόσιο Μητρώο υπό την ιδιότητά τους αυτή και όχι ως ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και αναφέρεται αν έχουν εγγραφεί για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο.

3. Η Ε.Λ.Τ.Ε. έχει δικαίωμα να ζητήσει οποιαδήποτε διευκρίνιση κρίνει αναγκαία ή να ζητήσει πρόσθετα στοιχεία για την ενημέρωση του Δημοσίου Μητρώου του άρθρου 14 από τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές.».

Άρθρο 27

Εγγραφή των ελεγκτικών εταιρειών στο Δημόσιο Μητρώο – Τροποποίηση άρθρου 16 ν. 4449/2017

(παρ. 11 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 16 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί εγγραφής των ελεγκτικών εταιρειών στο Δημόσιο Μητρώο, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ.

1: βα) στο τέλος της περ. ε) προστίθενται οι λέξεις «καθώς και ένδειξη του κατά πόσον έχουν λάβει άδεια να διενεργούν επίσης τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας,», ββ) στο τέλος της περ. θ) προστίθενται οι λέξεις «καθώς και ένδειξη του αν η εγγραφή αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο,», γ) στην παρ. 2 προστίθενται οι λέξεις «και αναφέρεται αν έχουν εγγραφεί για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο» και το άρθρο 16 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 16

Εγγραφή των ελεγκτικών εταιρειών στο Δημόσιο Μητρώο (άρθρο 17 Οδηγίας 2006/43/EK)

1. Κάθε εγγραφή ελεγκτικής εταιρείας στο Δημόσιο Μητρώο περιέχει τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία:

α) το όνομα, το διακριτικό τίτλο, την πλήρη επαγγελματική διεύθυνση και τον αριθμό μητρώου,

β) τη νομική μορφή,

γ) την πλήρη επαγγελματική διεύθυνση του αρμόδιου για την παροχή πληροφοριών σχετικά με την ελεγκτική εταιρεία, καθώς και πλήρη διαδικτυακή διεύθυνση,

δ) την πλήρη διεύθυνση όλων των επαγγελματικών εγκαταστάσεων της ελεγκτικής εταιρείας στην Ελλάδα,

ε) το ονοματεπώνυμο και τον αριθμό μητρώου όλων των ορκωτών ελεγκτών λογιστών που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στην ελεγκτική εταιρεία ή ενεργούν για λογαριασμό της ελεγκτικής εταιρείας ή συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με την ελεγκτική εταιρεία, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της σχέσης αυτής, καθώς και ένδειξη για το αν έχουν λάβει άδεια να διενεργούν επίσης τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας,

στ) τα πλήρη στοιχεία του ονόματος και της επαγγελματικής διεύθυνσης όλων των ιδιοκτητών της ελεγκτικής εταιρείας,

ζ) τα πλήρη στοιχεία του ονόματος και της επαγγελματικής διεύθυνσης όλων των προσώπων που συμμετέχουν στη διοίκηση της ελεγκτικής εταιρείας,

η) τα πλήρη στοιχεία του δικτύου στο οποίο ανήκει ή με το οποίο συνεργάζεται η ελεγκτική εταιρεία,

θ) τα πλήρη στοιχεία τυχόν εγγραφής της ελεγκτικής εταιρείας στο Μητρώο Ελεγκτών άλλων κρατών - μελών, ή και της εγγραφής της ως ελεγκτικής οντότητας τρίτης χώρας, με σαφή μνεία του αριθμού μητρώου της και του ονόματος της αρμόδιας, για την εγγραφή αυτή, αρχής, καθώς και ένδειξη του αν η εγγραφή αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο.

ι) κατά περίπτωση, αν η ελεγκτική εταιρεία είναι εγγεγραμμένη σύμφωνα με την παρ. 2, του άρθρου 4.

2. Οι ελεγκτικές οντότητες τρίτης χώρας που εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49, εμφανίζονται στο Δημόσιο Μητρώο σαφώς υπό την ιδιότητά τους αυτή και όχι ως ελεγκτικές εταιρείες και αναφέρεται αν έχουν εγγραφεί για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή και τα δύο.

3. Η Ε.Λ.Τ.Ε. έχει δικαίωμα να ζητήσει οποιαδήποτε διευκρίνιση κρίνει αναγκαία ή να ζητήσει πρόσθετα στοιχεία για την ενημέρωση του Δημόσιου Μητρώου του άρθρου 14.».

Άρθρο 28

Οργάνωση του έργου και συμπληρώσεις σχετικά με την έκθεση βιωσιμότητας –

Τροποποίηση άρθρου 27 ν. 4449/2017

(παρ. 12 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 27 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί οργάνωσης του έργου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) η παρ. 1 αντικαθίσταται, γ) προστίθενται παρ. 2α και 5α, δ) στην παρ. 4: δα) στην περ. β), οι λέξεις «όπως ορίζονται στην παράγραφο 15 του άρθρου 2» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και, κατά περίπτωση, τα ονόματα του ή των κυριών εταίρων βιωσιμότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2,», δβ) στην περ. γ) μετά τις λέξεις «για τον υποχρεωτικό έλεγχο» προστίθενται οι λέξεις «, για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», ε) στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 5, οι λέξεις «στο άρθρο 10 του ως άνω Κανονισμού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στο άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος και την κατάργηση της Απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής (L 158)», στ) στην παρ. 6, μετά από τις λέξεις «των υποχρεωτικών ελέγχων» προστίθενται οι λέξεις «και τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», και το άρθρο 27, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 27

Οργάνωση του έργου

(άρθρο 24β Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Στο πλαίσιο διενέργειας υποχρεωτικού ελέγχου η ελεγκτική εταιρεία ορίζει τουλάχιστον έναν κύριο εταίρο ελέγχου. Όταν η διαδικασία διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας διενεργείται από ελεγκτική εταιρεία, η ελεγκτική εταιρεία ορίζει τουλάχιστον έναν κύριο εταίρο βιωσιμότητας, ο οποίος μπορεί να είναι ο κύριος εταίρος ελέγχου ή ένας από τους κυρίους εταίρους ελέγχου. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων εδαφίων η ελεγκτική εταιρεία παρέχει στον κύριο εταίρο ελέγχου επαρκείς πόρους και προσωπικό με την επάρκεια και τις ικανότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων τους κατά τον δέοντα τρόπο. Η εγγύηση της ποιότητας του ελέγχου και της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, η ανεξαρτησία και η επάρκεια αποτελούν τα κύρια κριτήρια όταν η ελεγκτική εταιρεία επιλέγει τον κύριο εταίρο και, κατά περίπτωση, τον κύριο εταίρο βιωσιμότητας που θα διοριστεί. Ο κύριος εταίρος ελέγχου συμμετέχει ενεργά στη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου και ο κύριος εταίρος βιωσιμότητας συμμετέχει ενεργά στη διενέργεια των εκθέσεων βιωσιμότητας.

2. Κατά τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου, ο κύριος εταίρος ελέγχου που υπογράφει την έκθεση ελέγχου για λογαριασμό του ή για λογαριασμό ελεγκτικής εταιρείας αφιερώνει επαρκή χρόνο, τα κριτήρια του οποίου δύνανται να προσδιορίζονται με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε. και κατανέμει επαρκείς ανθρώπινους και υλικούς πόρους που θα τον διευκολύνουν να πραγματοποιήσει δεόντως τα καθήκοντά του.

2α. Κατά τη διενέργεια της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, ο κύριος εταίρος βιωσιμότητας που υπογράφει την έκθεση διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας για λογαριασμό του ή για λογαριασμό ελεγκτικής εταιρείας αφιερώνει επαρκή χρόνο, και κατανέμει επαρκείς ανθρώπινους και υλικούς πόρους που θα τον διευκολύνουν να πραγματοποιήσει δεόντως τα καθήκοντά του.

3. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διατηρεί αρχείο με τις ενδεχόμενες παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος νόμου και, κατά περίπτωση, του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014, εκτός εάν πρόκειται για ασήμαντες παραβάσεις. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και

οι ελεγκτικές εταιρείες τηρούν επίσης αρχείο των συνεπειών οποιωνδήποτε από τις παραπάνω παραβάσεις, στο οποίο συμπεριλαμβάνουν και τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των παραβάσεων αυτών και για την τροποποίηση του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας. Καταρτίζουν ετήσια έκθεση που περιλαμβάνει την επισκόπηση τυχόν μέτρων που έχουν ληφθεί και κοινοποιούν την έκθεση εσωτερικά. Όταν ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία απευθύνεται σε εξωτερικούς εμπειρογνώμονες για την παροχή συμβουλών, καταγράφει το σχετικό αίτημα και τις συμβουλές που έλαβε.

4. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διατηρεί μητρώο με τους λογαριασμούς των πελατών. Το εν λόγω μητρώο περιλαμβάνει τα ακόλουθα δεδομένα για κάθε πελάτη υποβληθέντα σε έλεγχο:

α) το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία, τη διεύθυνση και την επιχειρηματική έδρα,
β) στην περίπτωση ελεγκτικής εταιρείας, τα ονόματα του ή των κυρίων εταίρων και, κατά περίπτωση, το ονόματα του ή των κυρίων εταίρων βιωσιμότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2,
γ) τις αμοιβές που χρεώθηκαν για τον υποχρεωτικό έλεγχο, για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας και τις αμοιβές που χρεώθηκαν για άλλες υπηρεσίες σε κάθε οικονομική χρήση.

5. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία καταρτίζει φάκελο ελέγχου για κάθε υποχρεωτικό έλεγχο. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία καταγράφει τουλάχιστον τα δεδομένα που συγκεντρώνονται, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 23 και, κατά περίπτωση, τα άρθρα 6 έως 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διατηρεί τυχόν άλλα δεδομένα και έγγραφα που έχουν σημασία για την υποστήριξη της έκθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 32 και, κατά περίπτωση, στα άρθρα 10 και 11 του ως άνω Κανονισμού και για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τον παρόντα νόμο και άλλες ισχύουσες νομικές απαιτήσεις.

Ο φάκελος ελέγχου οριστικοποιείται το αργότερο εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία υπογραφής της έκθεσης ελέγχου που αναφέρεται στο άρθρο 32 και κατά περίπτωση, στο άρθρο 10 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος και την κατάργηση της Απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής (L 158).

5α. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία καταρτίζει φάκελο διασφάλισης για κάθε ανάθεση παροχής διασφάλισης όσον αφορά τις εκθέσεις βιωσιμότητας. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία τεκμηριώνει τουλάχιστον τα δεδομένα που καταγράφονται σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 23 όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.

Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διατηρεί οποιαδήποτε άλλα δεδομένα και έγγραφα που έχουν σημασία για την υποστήριξη της έκθεσης διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 32, και για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τον παρόντα και άλλες ισχύουσες νομικές απαιτήσεις όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας. Ο φάκελος διασφάλισης κλείνει εντός εξήντα (60) ημερών το αργότερο από την ημερομηνία υπογραφής της έκθεσης διασφάλισης για τις εκθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 32. Αν ο ίδιος ορκωτός ελεγκτής λογιστής διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, ο φάκελος διασφάλισης μπορεί να περιλαμβάνεται στον φάκελο ελέγχου.

6. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία τηρεί αρχείο οποιωνδήποτε καταγγελιών υποβλήθηκαν εγγράφως σχετικά με την εκτέλεση των υποχρεωτικών ελέγχων και τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας που διενεργήθηκαν.

7. Με απόφαση του Δ.Σ. της ΕΛΤΕ ορίζονται πιο απλουστευμένες απαιτήσεις σε ό,τι αφορά τις παρ. 3 και 6 για τους ελέγχους που αναφέρονται στις περ. β) και ε) της παρ. 1 του άρθρου 2.».

Άρθρο 29

Αμοιβές ελέγχου και διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Τροποποίηση άρθρου 29 ν. 4449/2017

(παρ. 13 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 29 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί αμοιβής υποχρεωτικών ελέγχων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στο τρίτο εδάφιο της παρ. 1, οι λέξεις «από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ή για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», η παρ. 1 διαμορφώνεται εξής:

«Άρθρο 29

**Αμοιβές υποχρεωτικού ελέγχου και διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας
(άρθρο 25 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)**

1. Η αμοιβή για υπηρεσίες από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία δεν επιτρέπεται να εξαρτάται από οποιαδήποτε αίρεση. Αμοιβές υπό αίρεση είναι οι αμοιβές για ελεγκτικές εργασίες που υπολογίζονται σε προκαθορισμένη βάση σε σχέση με το αποτέλεσμα ή την έκβαση μιας συναλλαγής ή το αποτέλεσμα του εκτελούμενου έργου. Επίσης, δεν επιτρέπεται η αμοιβή για τη διενέργεια υποχρεωτικού ελέγχου ή για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, που επηρεάζεται από την παροχή συμπληρωματικών υπηρεσιών στην ελεγχόμενη οντότητα ή σε θυγατρική της ή σε συγγενή της ή σε από κοινού ελεγχόμενη οντότητα, από τον ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία ή από συνδεδεμένο μέρος της ελεγκτικής εταιρείας ή από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία που ανήκει στο ίδιο δίκτυο με αυτούς.

2. Εάν οι αμοιβές υποχρεωτικού ελέγχου που αναλαμβάνεται για πρώτη φορά είναι μικρότερες σε ποσοστό 15% και άνω από τις αμοιβές της προηγούμενης χρήσης, τότε ο συγκεκριμένος υποχρεωτικός έλεγχος δύναται να εντάσσεται στο ετήσιο πρόγραμμα ποιοτικών ελέγχων της Ε.Λ.Τ.Ε..

3. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία υποχρεούται να επιφυλαχθεί για την αποδοχή της εντολής ελέγχου μιας οικονομικής μονάδας, αν η προς έλεγχο οντότητα δεν έχει εξοφλήσει πλήρως τη νόμιμη αμοιβή ελέγχου της προηγούμενης χρήσεως ή χρήσεων. Η επιφύλαξη αυτή γνωστοποιείται εγγράφως στη διοίκηση της οικονομικής μονάδας, με κοινοποίηση στην Ε.Λ.Τ.Ε. και μπορεί να αρθεί μετά από έγκριση της Ε.Λ.Τ.Ε..».

Άρθρο 30

Επαγγελματική δεοντολογία, ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα, εμπιστευτικότητα και επαγγελματικό απόρρητο όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη άρθρου 29Α στον ν. 4449/2017

(παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 29Α ως εξής:

«Άρθρο 29Α

Επαγγελματική δεοντολογία, ανεξαρτησία, αντικειμενικότητα, εμπιστευτικότητα και επαγγελματικό απόρρητο όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας

(άρθρο 25β Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

Τα άρθρα 20 έως 26 σχετικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων εφαρμόζονται αναλογικά και για τον έλεγχο διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.».

Άρθρο 31

Απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες σε περιπτώσεις που ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας μιας οντότητας δημοσίου ενδιαφέροντος – Προσθήκη άρθρου 29B στον ν. 4449/2017 (παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 29B ως εξής:

«Άρθρο 29B

Απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες σε περιπτώσεις που ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας μιας οντότητας δημοσίου ενδιαφέροντος

(άρθρο 25γ Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία που διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας μιας οντότητας δημοσίου ενδιαφέροντος, ή οποιοδήποτε μέλος του δικτύου στο οποίο αυτοί ανήκουν, δεν δύνανται να παρέχουν άμεσα ή έμμεσα στην οντότητα δημοσίου ενδιαφέροντος που υπόκειται στη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, στη μητρική της επιχείρηση ή στις ελεγχόμενες από εκείνη επιχειρήσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης τις απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που αναφέρονται στις περ. β) έως ια) του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου συμφέροντος και την κατάργηση της Απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής (L 158) κατά:

α) το διάστημα ανάμεσα στην έναρξη της υποκείμενης σε διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας περιόδου και την έκδοση της έκθεσης διασφάλισης για τις εκθέσεις δημοσιότητας και

β) το αμέσως προηγούμενο οικονομικό έτος από την περίοδο που αναφέρεται στην περ. α) του παρόντος σε σχέση με τις υπηρεσίες της περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014.

2. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία που διενεργούν τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος και κάθε μέλος του δικτύου στο οποίο ανήκουν, μπορεί να παράσχει στην οντότητα δημοσίου ενδιαφέροντος που αποτελεί το αντικείμενο της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, στη μητρική της επιχείρηση ή στις ελεγχόμενες από εκείνη επιχειρήσεις μη ελεγκτικές υπηρεσίες πλην εκείνων που αναφέρονται:

α) στην παρ. 1,

β) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 και

γ) στην παρ. 2 του άρθρου 5 του ίδιου Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 και θεωρούνται ότι συνιστούν απειλή για την ανεξαρτησία, με την επιφύλαξη της έγκρισης της Επιτροπής

Ελέγχου, αφού αυτή αξιολογήσει δεόντως τις απειλές για την ανεξαρτησία και τις διασφαλίσεις που εφαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο 23.

3. Όταν ένα μέλος δικτύου στο οποίο ανήκει ο ελεγκτής ή η ελεγκτική εταιρεία που διενεργεί τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας οντότητας δημοσίου ενδιαφέροντος παρέχει τις αναφερόμενες στην παρ. 1 απαγορευμένες μη ελεγκτικές υπηρεσίες σε μια επιχείρηση συσταθείσα σε τρίτη χώρα, η οποία ελέγχεται από την οντότητα δημοσίου ενδιαφέροντος που υποβάλλεται σε διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, ο οικείος ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία αξιολογούν αν η ανεξαρτησία τους μπορεί να υπονομευθεί από την εν λόγω παροχή υπηρεσιών του μέλους του δικτύου τους. Αν θίγεται η ανεξαρτησία τους, ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία εφαρμόζουν μέτρα διασφάλισής της, ώστε να περιορίσουν τις απειλές που δημιουργούνται από την παροχή υπηρεσιών της παρ. 1. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία συνεχίζουν να διενεργούν τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας της οντότητας δημοσίου ενδιαφέροντος μόνο αν αιτιολογούν, σύμφωνα με το άρθρο 23, ότι η παροχή τέτοιων υπηρεσιών δεν επηρεάζει την επαγγελματική κρίση τους και την έκθεση διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.».

Άρθρο 32

Παρατυπίες – Προσθήκη άρθρου 29Γ στον ν. 4449/2017 (παρ. 14 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 29Γ ως εξής:

«Άρθρο 29Γ

Παρατυπίες

(άρθρο 25δ Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

Το άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, σχετικά με ειδικές απαιτήσεις όσον αφορά τον υποχρεωτικό έλεγχο οντοτήτων δημοσίου ενδιαφέροντος και την κατάργηση της Απόφασης 2005/909/ΕΚ της Επιτροπής (L 158) εφαρμόζεται αναλογικά στους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που διενεργούν τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας από οντότητα δημοσίου ενδιαφέροντος.».

Άρθρο 33

Πρότυπα διασφάλισης για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη άρθρου 30Α στον ν. 4449/2017

(παρ. 15 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 30Α ως εξής:

«Άρθρο 30Α

Πρότυπα διασφάλισης για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας

(άρθρο 26α Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και οι ελεγκτικές εταιρείες διενεργούν τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας σύμφωνα με τα πρότυπα διασφάλισης που θεσπίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 26α της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της Οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (L 157).

2. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης μπορούν να καθορίζονται εθνικά πρότυπα, διαδικασίες ή απαιτήσεις διασφάλισης, εφόσον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν έχει υιοθετήσει πρότυπο διασφάλισης που να καλύπτει το ίδιο αντικείμενο. Τα εθνικά πρότυπα του προηγούμενου εδαφίου και οι διαδικασίες ή απαιτήσεις διασφάλισης κοινοποιούνται από τη Διεύθυνση Εταιρειών της Γενικής Διεύθυνσης Αγοράς και Προστασίας Καταναλωτή της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη ισχύος τους.».

Άρθρο 34

Διασφάλιση της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη άρθρου 31Α στον ν. 4449/2017

(παρ. 16 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 31Α ως εξής:

«Άρθρο 31Α

Διασφάλιση της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας
(άρθρο 27α Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Σε περίπτωση αναθέσεων παροχής διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας ενός ομίλου επιχειρήσεων, ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής του ομίλου:

α) φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την έκθεση διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας,

β) αξιολογεί το έργο διασφάλισης που επιτέλεσαν ανεξάρτητοι πάροχοι υπηρεσιών διασφάλισης, ελεγκτές ή ορκωτοί ελεγκτές λογιστές τρίτης χώρας, ελεγκτικές οντότητες ή ελεγκτικές εταιρείες τρίτης χώρας, για τους σκοπούς της διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και καταγράφει το είδος, τη χρονική στιγμή και την έκταση του έργου αυτού, προβαίνοντας, όταν αυτό απαιτείται, σε επισκόπηση των σχετικών τμημάτων των σχετικών εγγράφων,

γ) προβαίνει σε επισκόπηση του έργου διασφάλισης που επιτέλεσε ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης, ελεγκτής ή νόμιμος ελεγκτής τρίτης χώρας, ελεγκτική οντότητα ή ελεγκτικό γραφείο τρίτης χώρας για τους σκοπούς της διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας του ομίλου και καταγράφει το εν λόγω έργο και

δ) διατηρεί αποδεικτικά έγγραφα που επιτρέπουν στην Ε.Λ.Τ.Ε. να προβαίνει σε επισκόπηση του έργου του.

Για τους σκοπούς της περ. γ), ο ελεγκτής του ομίλου ζητεί τη συμφωνία του ανεξάρτητου παρόχου υπηρεσιών διασφάλισης, του ελεγκτή ή του νόμιμου ελεγκτή τρίτης χώρας, της ελεγκτικής οντότητας ή του ελεγκτικού γραφείου τρίτης χώρας για τη διαβίβαση των σχετικών αποδεικτικών εγγράφων κατά την εκτέλεση της δέσμευσης παροχής διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, ως προϋπόθεση για να μπορεί ο ελεγκτής του ομίλου να βασίζεται στο έργο του ανεξάρτητου παρόχου υπηρεσιών διασφάλισης, του ελεγκτή ή του νόμιμου ελεγκτή τρίτης χώρας, της ελεγκτικής οντότητας ή του ελεγκτικού γραφείου τρίτης χώρας.

2. Όταν ο ελεγκτής του ομίλου δεν είναι σε θέση να συμμορφωθεί με την περ. γ) της παρ. 1 λαμβάνει κατάλληλα μέτρα και ενημερώνει την Ε.Λ.Τ.Ε.. Τα εν λόγω μέτρα, κατά περίπτωση, περιλαμβάνουν την εκτέλεση πρόσθετων εργασιών διασφάλισης στη συναφή θυγατρική, είτε άμεσα είτε με ανάθεση των εν λόγω εργασιών σε τρίτους.

3. Αν ο ελεγκτής του ομίλου υπόκειται σε επιθεώρηση διασφάλισης της ποιότητας ή σε έρευνα σχετικά με τη διασφάλιση της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας ενός

ομίλου επιχειρήσεων, εφόσον του ζητηθεί, καθιστά διαθέσιμα στην Ε.Λ.Τ.Ε. τα σχετικά αποδεικτικά έγγραφα που διατηρεί όσον αφορά το έργο διασφάλισης που έχουν επιτελέσει ο ανεξάρτητος πάροχος υπηρεσιών διασφάλισης, ελεγκτής ή νόμιμος ελεγκτής τρίτης χώρας, ελεγκτική οντότητα ή ελεγκτικό γραφείο τρίτης χώρας για τον σκοπό της διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε εγγράφων εργασίας αφορούν τη διασφάλιση της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας.

Η Ε.Λ.Τ.Ε. μπορεί να ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 41, πρόσθετα αποδεικτικά έγγραφα σχετικά με το έργο διασφάλισης που επιτέλεσαν ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες για τον σκοπό της διασφάλισης της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας.

Αν η διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας μητρικής επιχείρησης ή θυγατρικής επιχείρησης ομίλου επιχειρήσεων επιτελείται από ελεγκτή ή ελεγκτική οντότητα τρίτης χώρας, η αρμόδια αρχή μπορεί να ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών, μέσω συμφωνιών συνεργασίας, πρόσθετα αποδεικτικά έγγραφα για το έργο διασφάλισης που αυτοί επιτέλεσαν.

Κατά παρέκκλιση από το προηγούμενο εδάφιο, αν η διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας μητρικής επιχείρησης ή θυγατρικής επιχείρησης ομίλου επιχειρήσεων επιτελείται από ανεξάρτητους παρόχους υπηρεσιών διασφάλισης, ελεγκτές ή ελεγκτικές οντότητες τρίτης χώρας που δεν έχει συνάψει συμφωνίες συνεργασίας, ο ελεγκτής του ομίλου είναι επίσης υπεύθυνος, εφόσον του ζητηθεί, να διασφαλίσει την ορθή παράδοση των πρόσθετων αποδεικτικών εγγράφων σχετικά με το έργο διασφάλισης που αυτοί επιτέλεσαν, συμπεριλαμβανομένων των εγγράφων εργασίας που αφορούν τη διασφάλιση της ενοποιημένης υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας. Για να διασφαλίσει την παράδοση αυτή, ο ελεγκτής του ομίλου διατηρεί αντίγραφα αυτών των αποδεικτικών εγγράφων ή συμφωνεί με τους ανεξάρτητους παρόχους υπηρεσιών διασφάλισης, τους ελεγκτές ή τις ελεγκτικές οντότητες τρίτης χώρας ότι θα έχει απεριόριστη πρόσβαση στα έγγραφα αυτά κατόπιν αιτήσεως, ή λαμβάνει οποιοδήποτε άλλο ενδεδειγμένο μέτρο. Αν τα έγγραφα εργασίας της διασφάλισης δεν μπορούν να διαβιβαστούν, για νομικούς ή άλλους λόγους, από μια τρίτη χώρα στον ελεγκτή του ομίλου, τα αποδεικτικά έγγραφα που διατηρεί ο ελεγκτής του ομίλου περιλαμβάνουν απόδειξη ότι αυτός προέβη σε κατάλληλες ενέργειες προκειμένου να αποκτήσει πρόσβαση στα αποδεικτικά έγγραφα της διασφάλισης και, σε περίπτωση κωλυμάτων, πέραν εκείνων που ανακύπτουν από τη νομοθεσία της εν λόγω τρίτης χώρας, αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με την ύπαρξη αυτών των κωλυμάτων.».

Άρθρο 35

Έκθεση ελέγχου – Αντικατάσταση περ. ε) παρ. 2 άρθρου 32 ν. 4449/2017

(παρ. 17 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Η περ. ε) της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί έκθεσης ελέγχου, αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) να περιλαμβάνει γνώμη και δήλωση, που βασίζονται στο έργο το οποίο επιτελέστηκε κατά τη διάρκεια του ελέγχου, τόσο για την ετήσια όσο και για την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης, σχετικά με τα κατωτέρω:

εα) αν η έκθεση διαχείρισης αντιστοιχεί στις οικονομικές καταστάσεις του ίδιου οικονομικού έτους,

εβ) αν η έκθεση διαχείρισης έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις, εξαιρουμένων των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που καθορίζονται στο άρθρο 151 του ν. 4548/2018 (Α' 104),

εγ) αν ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή ελεγκτική εταιρεία, σύμφωνα με τη γνώση και την κατανόηση της επιχείρησης και του περιβάλλοντός της που αποκτήθηκαν κατά τον έλεγχο, έχει εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην έκθεση διαχείρισης και δίνει ενδείξεις σχετικά με τη φύση των ανακρίβειών αυτών,

εδ) κατά περίπτωση διατυπώνει γνώμη βάσει δέσμευσης παροχής περιορισμένης διασφάλισης όσον αφορά τη συμμόρφωση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας προς τις απαιτήσεις του παρόντος, συμπεριλαμβανομένης της συμμόρφωσης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας προς τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με το άρθρο 154Α ή το άρθρο 154Β του ν. 4548/2018, τη διαδικασία που εφαρμόζει η επιχείρηση για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που υποβάλλονται σύμφωνα με τα εν λόγω πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, και τη συμμόρφωση προς την απαίτηση σήμανσης των πληροφοριών βιωσιμότητας, καθώς και όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων του άρθρου 8 του Κανονισμού (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων και για την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 (L 198).».

Άρθρο 36

Έκθεση διασφάλισης σχετικά με την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη

άρθρου 32Α στον ν. 4449/2017

(παρ. 18 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 32Α ως εξής:

«Άρθρο 32Α

Έκθεση διασφάλισης σχετικά με την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας

(άρθρο 28α της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία παρουσιάζουν τα αποτελέσματα της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας σε έκθεση διασφάλισης επί των εκθέσεων βιωσιμότητας. Η εν λόγω έκθεση συντάσσεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις των προτύπων διασφάλισης που θεσπίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 26α της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τους υποχρεωτικούς ελέγχους των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της Οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου (L 157).

2. Η έκθεση διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας συντάσσεται εγγράφως και:

α) προσδιορίζει την οντότητα της οποίας η ετήσια ή ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας αποτελεί αντικείμενο της δέσμευσης παροχής διασφάλισης, την ετήσια ή την ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας, την περίοδο που καλύπτει και το πλαίσιο των εκθέσεων βιωσιμότητας που εφαρμόστηκε κατά την κατάρτισή τους,

β) περιλαμβάνει περιγραφή του πεδίου εφαρμογής της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, με αναφορά τουλάχιστον των προτύπων διασφάλισης βάσει των οποίων διενεργήθηκε η διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας και

γ) περιλαμβάνει τη γνώμη που αναφέρεται στην περ. ε) της παρ. 2 του άρθρου 32 επί της έκθεσης βιωσιμότητας.

3. Αν η διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας διενεργήθηκε από περισσότερους του ενός ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες, οι οποίοι συμφωνούν ως προς τα αποτελέσματα του έργου της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, υποβάλλουν κοινή έκθεση και γνώμη. Αν διαφωνούν, καθένας υποβάλλει τη γνώμη του σε χωριστή παράγραφο της έκθεσης διασφάλισης επί της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας και αιτιολογεί τη διαφωνία του.

4. Η έκθεση διασφάλισης της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας φέρει ημερομηνία και υπογραφή του ορκωτού ελεγκτή λογιστή που διενεργεί τη διασφάλιση της έκθεσης. Αν η διασφάλιση της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας διενεργείται από ελεγκτική εταιρεία, η έκθεση διασφάλισης της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας φέρει την υπογραφή τουλάχιστον του ορκωτού ελεγκτή λογιστή που διενεργεί τη διασφάλιση της έκθεσης για λογαριασμό της ελεγκτικής εταιρείας. Όταν περισσότεροι του ενός ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες έχουν προσληφθεί ταυτοχρόνως, η έκθεση διασφάλισης της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας υπογράφεται από όλους τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τουλάχιστον από τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές που διενεργούν τη διασφάλιση της έκθεσης για λογαριασμό κάθε ελεγκτικής εταιρείας.

5. Όταν ο ίδιος ορκωτός ελεγκτής λογιστής διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και τη διασφάλιση της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας, δύναται η έκθεση διασφάλισης της υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας να περιλαμβάνεται σε χωριστό τμήμα της έκθεσης ελέγχου.

6. Η έκθεση του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας για την ενοποιημένη έκθεση βιωσιμότητας είναι σύμφωνη με τις παρ. 1 έως 5.».

Άρθρο 37

Συστήματα διασφάλισης ποιότητας – Τροποποίηση άρθρου 33 ν. 4449/2017

(παρ. 19 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 33 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί συστημάτων ποιοτικού ελέγχου επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) οι παρ. 1 και 4 αντικαθίστανται, γ) στην παρ. 2 προστίθεται δεύτερο εδάφιο, δ) στην παρ. 5: δα) στο πρώτο εδάφιο (i) μετά από τις λέξεις «κατάρτιση και εμπειρία» προστίθενται οι λέξεις «στους τομείς του υποχρεωτικού ελέγχου και της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης», (ii) μετά από τις λέξεις «διενέργειας ποιοτικών ελέγχων» προστίθενται οι λέξεις «και, κατά περίπτωση, στους τομείς των εκθέσεων βιωσιμότητας και της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή σε άλλους τομείς υπηρεσιών που αφορούν τη βιωσιμότητα, σε συνδυασμό με ειδική κατάρτιση στον τομέα της επιθεώρησης διασφάλισης της ποιότητας», δβ) στο τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «τις διατάξεις των άρθρων 41 του παρόντος και 11 του ν. 3148/2003» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τα άρθρα 11 και 41 του ν. 3148/2003 (Α' 136)», και το άρθρο 33 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 33

Συστήματα διασφάλισης ποιότητας

(άρθρο 29 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και οι ελεγκτικές εταιρείες, που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους και διασφάλιση της ετήσιας και της ενοποιημένης υποβολής της έκθεσης βιωσιμότητας στην Ελλάδα, υπόκεινται σε σύστημα διασφάλισης ποιότητας (ποιοτικός

έλεγχος). Το σύστημα διασφάλισης ποιότητας οργανώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των επομένων παραγράφων και είναι ανεξάρτητο από τους επιθεωρούμενους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και ελεγκτικές εταιρείες. Για την αποτελεσματική λειτουργία του ποιοτικού ελέγχου, τα πρόσωπα που είναι επιφορτισμένα με τις επιθεωρήσεις διασφάλισης της ποιότητας πρέπει να έχουν κατάλληλη επαγγελματική εκπαίδευση και σχετική πείρα στον τομέα του υποχρεωτικού ελέγχου και της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και, κατά περίπτωση, στους τομείς των εκθέσεων βιωσιμότητας και διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή άλλων υπηρεσιών που αφορούν τη βιωσιμότητα, σε συνδυασμό με ειδική κατάρτιση στον τομέα της επιθεώρησης διασφάλισης της ποιότητας.

2. Αρμόδιο για την εποπτεία του συστήματος ποιοτικού ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών είναι το Δ.Σ. της ΕΛΤΕ. Το Δ.Σ. της ΕΛΤΕ δύναται να επιβάλει σχέδια δράσης για σύσταση συμμόρφωσης προς τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και τις ελεγκτικές εταιρείες βάσει των ευρημάτων των εκθέσεων ποιοτικού ελέγχου της ΕΛΤΕ.

3. Η διοικητική μέριμνα για την εκτέλεση του ποιοτικού ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών ανατίθεται στο Συμβούλιο Ποιοτικού Ελέγχου (Σ.Π.Ε.) της ΕΛΤΕ που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 3 και στο άρθρο 5 του ν. 3148/2003 (Α' 136).

4. Ο ποιοτικός έλεγχος υποστηρίζεται με επαρκείς δοκιμασίες επιλεγμένων φακέλων ελέγχου και, κατά περίπτωση, φακέλων διασφάλισης. Περιλαμβάνει την εκτίμηση της συμμόρφωσης με τα εφαρμοστέα πρότυπα ελέγχου, με τις απαιτήσεις ανεξαρτησίας και, κατά περίπτωση, με τα πρότυπα διασφάλισης, την εκτίμηση της ποσότητας και της ποιότητας των δαπανηθέντων πόρων, των αμοιβών ελέγχου και των αμοιβών για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας που καταβλήθηκαν, καθώς και του εσωτερικού συστήματος διασφάλισης ποιότητας της ελεγκτικής εταιρείας. Για τον διενεργηθέντα ποιοτικό έλεγχο επί των φακέλων ελέγχου και κατά περίπτωση, επί των φακέλων διασφάλισης, συντάσσεται έκθεση με τα κυριότερα συμπεράσματα του ελέγχου (έκθεση ποιοτικού ελέγχου).

Οι ποιοτικοί έλεγχοι διενεργούνται βάσει ανάλυσης κινδύνου και, στην περίπτωση ορκωτών ελεγκτών λογιστών και ελεγκτικών εταιρειών που διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους, όπως ορίζονται σύμφωνα με την περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 2 και, κατά περίπτωση, διενεργούν τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, τουλάχιστον ανά έξι (6) έτη.

Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία συμμορφώνονται εντός εύλογου χρόνου προς τις συστάσεις που διατυπώνονται κατά τον ποιοτικό έλεγχο, διαφορετικά υπόκεινται στις κυρώσεις του άρθρου 35. Τα συνολικά αποτελέσματα του συστήματος διασφάλισης ποιότητας δημοσιεύονται κάθε χρόνο. Οι ποιοτικοί έλεγχοι είναι κατάλληλοι και αναλογικοί σε σχέση με την κλίμακα και την πολυπλοκότητα της δραστηριότητας του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας.

5. Το Δ.Σ. της ΕΛΤΕ, ύστερα από εισήγηση του ΣΠΕ, μπορεί να ορίζει ως «εντεταλμένους ελεγκτές», φυσικά πρόσωπα, ιδιώτες ή υπαλλήλους του Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, με κατάλληλη επαγγελματική κατάρτιση και εμπειρία στους τομείς του υποχρεωτικού ελέγχου και της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, που έχουν λάβει εξειδικευμένη εκπαίδευση ιδίως σε θέματα διενέργειας ποιοτικών ελέγχων και, κατά περίπτωση, στους τομείς των εκθέσεων βιωσιμότητας και της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας ή σε άλλους τομείς υπηρεσιών που αφορούν τη βιωσιμότητα, σε συνδυασμό με ειδική κατάρτιση στον τομέα της επιθεώρησης διασφάλισης της ποιότητας. Με απόφαση του Δ.Σ. της ΕΛΤΕ μπορούν να εξειδικεύονται τα αναγκαία προσόντα και οι

απαιτούμενες ειδικότητες των «εντεταλμένων ελεγκτών», καθώς και η διαδικασία επιλογής και αποζημίωσής τους. Οι «εντεταλμένοι ελεγκτές» της ΕΛΤΕ υποχρεούνται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στην τήρηση του επαγγελματικού απορρήτου, σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 41 του ν. 3148/2003 (Α' 136). Για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας και της αντικειμενικότητας των ποιοτικών ελέγχων, οι «εντεταλμένοι ελεγκτές» της ΕΛΤΕ υπόκεινται στους ακόλουθους περιορισμούς:

α) δεν επιτρέπεται να ασκούν το επάγγελμα του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή να εργάζονται για λογαριασμό ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας ή του δικτύου τους,
β) δεν επιτρέπεται να συμμετέχουν σε ποιοτικό έλεγχο ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας έως ότου περάσουν τρία (3) έτη από τη στιγμή που ο εντεταλμένος ελεγκτής έπαψε να είναι εταίρος ή υπάλληλος του εν λόγω ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας ή να συνδέεται με άλλον τρόπο με αυτόν/ήν,

γ) δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ αυτών και του ελεγχόμενου φορέα, επί του οποίου θα πραγματοποιήσουν έλεγχο.

6. Οι «εντεταλμένοι ελεγκτές» της ΕΛΤΕ υποχρεούνται να υποβάλουν στο Σ.Π.Ε. πριν από την έναρξη εκάστου ελέγχου που τους ανατίθεται, υπεύθυνη δήλωση ότι συμμορφώνονται με τους παραπάνω περιορισμούς και απαιτήσεις.

7. Δεν επιτρέπεται ο ορισμός μελών του Σ.Π.Ε. και του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΛΤΕ, έως ότου περάσουν τρία (3) έτη από τη στιγμή που έπαψαν να είναι εταίροι ή υπάλληλοι ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας ή να συνδέονται με άλλον τρόπο με αυτούς.

8. Για τους σκοπούς του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4, όταν η ΕΛΤΕ διενεργεί ποιοτικούς ελέγχους σε φακέλους υποχρεωτικών ελέγχων ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, λαμβάνει υπόψη της το γεγονός ότι τα ελεγκτικά πρότυπα που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 30 είναι σχεδιασμένα ώστε να εφαρμόζονται κατά τρόπο ανάλογο προς την κλίμακα και την πολυπλοκότητα της δραστηριότητας της ελεγχόμενης οντότητας.

9. Όταν το Σ.Π.Ε., στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, ζητεί έγγραφα ή στοιχεία, οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή οι ελεγκτικές εταιρείες έχουν υποχρέωση να παρέχουν όλα τα σχετικά ζητούμενα έγγραφα ή στοιχεία που είναι απαραίτητα για τον ποιοτικό έλεγχο. Μη προσκόμισή τους εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα και επισύρει τις κυρώσεις του άρθρου 35.

10. Οι παρ. 1 έως 7 δεν εφαρμόζονται στον υποχρεωτικό έλεγχο ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων οντοτήτων δημόσιου συμφέροντος, εκτός εάν προβλέπεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 537/2014.

11. Η παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3148/2003, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με απόφαση του Δ.Σ. της ΕΛΤΕ ρυθμίζεται το περιεχόμενο, ο τρόπος και η διαδικασία διενέργειας των ποιοτικών ελέγχων και κάθε άλλο σχετικό θέμα, ιδίως δε:

α) τα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, που θα διενεργούν τους ποιοτικούς ελέγχους,

β) τα κριτήρια επιλογής των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών που θα εντάσσονται κάθε φορά στον προγραμματισμό του Σ.Π.Ε. για τη διενέργεια ποιοτικών ελέγχων,

γ) οι υποχρεώσεις των ελεγχόμενων προσώπων κατά τη διενέργεια ποιοτικών ελέγχων,

δ) η δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των ποιοτικών ελέγχων,

ε) οι υποχρεώσεις των ελεγχόμενων προσώπων κατόπιν ολοκλήρωσης των ποιοτικών ελέγχων.»

12. Συνιστάται πενταμελής Επιτροπή Ποιοτικού Ελέγχου (ΕΠΕ) που συγκροτείται με απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου του ΣΟΕΛ. Ο Πρόεδρος της ΕΠΕ ορίζεται από το Εποπτικό Συμβούλιο του ΣΟΕΛ, δύο (2) από τα μέλη της, με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται μετά από πρόταση του Δ.Σ. της ΕΛΤΕ και τα άλλα δύο (2) μέλη, με τους αναπληρωτές τους, ορίζονται κατόπιν εκλογής τους από τη Γενική Συνέλευση του ΣΟΕΛ. Η θητεία των μελών είναι τριετής, δύνανται όμως να επαναδιοριστούν. Ο Πρόεδρος και τα μέλη της ΕΠΕ είναι «μη επαγγελματίες», κατά την έννοια της παρ. 14 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, εγνωσμένου κύρους και ευρύτερης αποδοχής με αποδεδειγμένη πείρα και επιστημονική κατάρτιση στα θέματα του υποχρεωτικού ελέγχου. Η δαπάνη για τη διενέργεια των ποιοτικών ελέγχων, που διενεργεί η ΕΠΕ, βαρύνει τον προϋπολογισμό του ΣΟΕΛ.

13. Η ΕΛΤΕ με απόφαση του Δ.Σ. μπορεί να αναθέτει τον ποιοτικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών, που διενεργούν ελέγχους σε οντότητες οι οποίες δεν εμπίπτουν στη περ. 12 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου στην Επιτροπή Ποιοτικού Ελέγχου (ΕΠΕ), χωρίς να αποκλείεται η διενέργεια ποιοτικού ελέγχου από την ΕΛΤΕ. Στην εν λόγω απόφαση διευκρινίζονται τα ανατιθέμενα καθήκοντα και οι όροι υπό τους οποίους πρόκειται να διεκπεραιωθούν.».

Άρθρο 38

Κυρώσεις για την έκθεση διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου – Τροποποίηση παρ. 10 άρθρου 35 ν. 4449/2017 (παρ. 20, 21 και 22 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στην παρ. 10 του άρθρου 35 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί συστημάτων ερευνών και κυρώσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι περ. α) έως ε) αντικαθίστανται, β) στην περ. στ), οι λέξεις «δημοσίου ενδιαφέροντος, για χρονικό διάστημα από έναν (1) έως δώδεκα (12) μήνες» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δημοσίου ενδιαφέροντος, διενέργειας διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και υπογραφής εκθέσεων διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, για χρονικό διάστημα από έναν (1) έως τρεις (3) μήνες, στον ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή στην ελεγκτική εταιρεία ή στον κύριο εταίρο βιωσιμότητας», γ) στην περ. θ): γα) η λέξη «συμφέροντος» αντικαθίσταται από τη λέξη «ενδιαφέροντος», γβ) η υποπερ. γ αντικαθίσταται, και η παρ. 10, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«10. Κατά της απόφασης του πειθαρχικού οργάνου με την οποία επιβάλλεται πειθαρχική κύρωση, χωρεί προσφυγή ουσίας ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου. Το Δ.Σ. της ΕΛΤΕ, ως πειθαρχικό όργανο, επιβάλλει τις εξής διοικητικές κυρώσεις και διοικητικά μέτρα:

α) σύσταση προς το υπαίτιο πρόσωπο να απέχει από τη συγκεκριμένη παράβαση και να μην την επαναλάβει,

β) δημόσια ανακοίνωση του Δ.Σ. της ΕΛΤΕ, στην οποία αναφέρονται το υπαίτιο πρόσωπο και η φύση της παράβασης, η οποία αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της ΕΛΤΕ,

γ) δημόσια ανακοίνωση του Δ.Σ. της ΕΛΤΕ ότι η έκθεση ελέγχου δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 32 του παρόντος ή του άρθρου 10 του Κανονισμού 537/2014, η οποία αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της ΕΛΤΕ,

δ) δημόσια ανακοίνωση του Δ.Σ. της ΕΛΤΕ ότι η έκθεση διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας δεν πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 32α, η οποία αναρτάται στον διαδικτυακό τόπο της ΕΛΤΕ,

ε) χρηματικό πρόστιμο για τα φυσικά πρόσωπα έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ και για τα νομικά πρόσωπα έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ. Σε περίπτωση υποτροπής, τα πρόστιμα αυτά μπορούν να φτάσουν στο διπλάσιο,

στ) προσωρινή απαγόρευση διενέργειας υποχρεωτικών ελέγχων επί των ατομικών ή ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων των οντοτήτων δημόσιου ενδιαφέροντος, διενέργειας διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και υπογραφής εκθέσεων διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, για χρονικό διάστημα από έναν (1) έως τρία (3) έτη, στον ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή στην ελεγκτική εταιρεία ή στον κύριο εταίρο βιωσιμότητας,

ζ) προσωρινή αφαίρεση της επαγγελματικής άδειας για χρονικό διάστημα μέχρι τρία (3) έτη,

η) οριστική αφαίρεση της επαγγελματικής άδειας και διαγραφή του ορκωτού ελεγκτή λογιστή από το Δημόσιο Μητρώο καθώς και δημοσιοποίηση της απόφασης αυτής στο διαδικτυακό τόπο της ΕΛΤΕ,

θ) προσωρινή απαγόρευση, μέχρι τρία (3) χρόνια, σε μέλος ελεγκτικής εταιρείας ή σε μέλος διοικητικού ή διαχειριστικού οργάνου οντότητας δημόσιου ενδιαφέροντος να ασκεί καθήκοντα σε ελεγκτικά γραφεία ή σε οντότητες δημόσιου ενδιαφέροντος.

Για τον προσδιορισμό του είδους και του ύψους των κυρώσεων λαμβάνονται υπόψη, ιδίως:

α) η βαρύτητα και διάρκεια της παράβασης,

β) ο βαθμός ευθύνης του υπαίτιου προσώπου,

γ) η οικονομική κατάσταση του υπαίτιου προσώπου, όπως προσδιορίζεται ενδεικτικά από τον συνολικό κύκλο εργασιών της υπαίτιας επιχείρησης ή από το ετήσιο εισόδημα του υπαίτιου φυσικού προσώπου,

δ) το ύψος των κερδών που αποκομίσθηκαν ή των ζημιών που αποφεύχθηκαν από το υπαίτιο πρόσωπο, εφόσον μπορούν να προσδιορισθούν,

ε) ζημιές τρίτων που προκλήθηκαν από την παράβαση στο βαθμό που μπορεί να προσδιοριστούν,

στ) ο βαθμός συνεργασίας του υπαίτιου προσώπου με την ΕΛΤΕ,

ζ) προηγούμενες παραβάσεις του υπαίτιου προσώπου,

η) η επίπτωση της παράβασης στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς και στην προστασία των επενδυτών.».

Άρθρο 39

Αρχές δημόσιας εποπτείας – Τροποποίηση άρθρου 38 ν. 4449/2017 και παρ. 8 άρθρου 1 ν. 3148/2003

(παρ. 23 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

1. Στο άρθρο 38 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί αρχών δημόσιας εποπτείας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) αντικαθίσταται ο τίτλος, β) προστίθενται παρ. 1Α και 4Α, γ) στην περ. β της παρ. 3, μετά από τις λέξεις «και τους ελέγχους» προστίθενται οι λέξεις «και τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 38 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 38

Αρχές δημόσιας εποπτείας

(άρθρο 32 της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Η δημόσια εποπτεία επί των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών ασκείται από την Ε.Λ.Τ.Ε. σύμφωνα με τις αρχές που διατυπώνονται στον ν. 3148/2003 (Α' 136).

1Α. Η διοίκηση της Ε.Λ.Τ.Ε. ανατίθεται σε μη επαγγελματίες του τομέα, δηλαδή σε πρόσωπα που δεν είναι εγγεγραμμένα στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14, οι οποίοι έχουν καλή γνώση των θεμάτων που σχετίζονται με τον υποχρεωτικό έλεγχο και, κατά περίπτωση, με τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και επιλέγονται με ανεξάρτητη και διαφανή διαδικασία διορισμού, κατόπιν εφαρμογής του άρθρου 1 του ν. 3148/2003 (Α' 136) και του ν. 5062/2023 (Α' 183)

2. Η Ε.Λ.Τ.Ε. δύναται να αναθέτει σε επαγγελματίες την εκτέλεση συγκεκριμένων καθηκόντων και να επικουρείται από εμπειρογνώμονες, όταν αυτό απαιτείται για τη δέουσα εκπλήρωση των καθηκόντων της. Στις περιπτώσεις αυτές, ούτε οι επαγγελματίες ούτε οι εμπειρογνώμονες συμμετέχουν σε τυχόν λήψη αποφάσεων από την Ε.Λ.Τ.Ε.

3. Η Ε.Λ.Τ.Ε. έχει την τελική ευθύνη για την εποπτεία:

α) της έγκρισης και εγγραφής στο Δημόσιο Μητρώο,

β) της υιοθέτησης προτύπων όσον αφορά την επαγγελματική δεοντολογία, τον εσωτερικό έλεγχο ποιότητας των ελεγκτικών εταιρειών και τους ελέγχους και τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας, εκτός εάν τα πρότυπα αυτά έχουν υιοθετηθεί ή εγκριθεί από αρχές άλλου κράτους – μέλους,

γ) της συνεχούς εκπαίδευσης,

δ) των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας,

ε) των ερευνών και διοικητικών πειθαρχικών συστημάτων.

4. Η αρμόδια επαγγελματική ένωση (ΣΟΕΛ), οι αρχές ή τα όργανα στα οποία ανατίθενται καθήκοντα οργανώνονται ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων. Όταν η Ε.Λ.Τ.Ε. αναθέτει καθήκοντα στην αρμόδια επαγγελματική ένωση, σε άλλες αρχές ή όργανα, είναι σε θέση να ανακαλεί τις αρμοδιότητες αυτές κατά περίπτωση.

4Α. Οι αρμόδιες επαγγελματικές ενώσεις, οι αρχές ή τα όργανα στα οποία ανατίθενται καθήκοντα, οργανώνονται ώστε να αποφεύγονται οι συγκρούσεις συμφερόντων. Όταν η Ε.Λ.Τ.Ε. αναθέτει καθήκοντα στις αρμόδιες επαγγελματικές ενώσεις σχετικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο και κατά περίπτωση, σχετικά με τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, σε άλλες αρχές ή όργανα, μπορεί να ανακαλεί τις αρμοδιότητες αυτές κατά περίπτωση.

5. Όταν η Ε.Λ.Τ.Ε. απασχολεί εμπειρογνώμονες για τη διενέργεια συγκεκριμένων αποστολών, διασφαλίζει ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ των εμπειρογνομόνων αυτών και του συγκεκριμένου ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας. Οι εν λόγω εμπειρογνώμονες πληρούν τις απαιτήσεις που προβλέπονται στην παρ. 5 του άρθρου 33.

6. Η Ε.Λ.Τ.Ε. διέπεται από διαφάνεια. Δημοσιεύει ετήσια προγράμματα εργασίας και εκθέσεων δραστηριότητας.

7. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 26 και αυτές του άρθρου 36 του ν. 4170/2013 εφαρμόζονται από την έναρξη ισχύος του ν. 3693/2008.».

2. Στην παρ. 8 του άρθρου 1 του ν. 3148/2003 (Α' 136), περί της σύστασης Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο και η παρ. 8, μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις, διαμορφώνεται ως εξής:

«8. Μέλη του Δ.Σ. δεν ορίζονται πρόσωπα για τα οποία συντρέχουν τα κωλύματα διορισμού που προβλέπονται στα άρθρα 8 και 9 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ. (ν. 3528/2007, Α' 26). Μέλη του Δ.Σ. δεν ορίζονται πρόσωπα που είναι εγγεγραμμένα στο Δημόσιο Μητρώο του άρθρου 14 του ν.

4449/2017 (Α' 7). Τα μέλη του Δ.Σ. εκπίπτουν αυτοδικαίως από την ιδιότητα τους, αν κατά τη διάρκεια της θητείας τους συντρέξει ένα από τα πιο πάνω κωλύματα.».

Άρθρο 40

Ρυθμιστικές συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Προσθήκη άρθρου 41Α στον ν. 4449/2017 (παρ. 24 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στον ν. 4449/2017 (Α' 7) προστίθεται άρθρο 41Α ως εξής:

«Άρθρο 41Α

Ρυθμιστικές συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας
(άρθρο 36α Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

Τα άρθρα 40 και 41 σχετικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων εφαρμόζονται αναλογικά και για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας.».

Άρθρο 41

Διορισμός ελεγκτή ή ελεγκτικού γραφείου για τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας – Τροποποίηση άρθρου 42 ν. 4449/2017 (παρ. 25 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 42 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί διορισμού ορκωτού ελεγκτή ή ελεγκτικής εταιρείας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 3: βα) στο πρώτο εδάφιο: i) οι λέξεις «των μετόχων ή μελών της ελεγχόμενης οντότητας» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των μετόχων ή εταίρων της ελεγχόμενης οντότητας», ii) μετά τις λέξεις «του υποχρεωτικού ελέγχου» προστίθενται οι λέξεις «και, κατά περίπτωση, της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», ββ) προστίθεται τρίτο εδάφιο, γ) στην παρ. 4 η λέξη «συμφέροντος» αντικαθίσταται με τη λέξη «ενδιαφέροντος», δ) προστίθεται παρ. 5, και το άρθρο 42 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 42

Διορισμός ορκωτού ελεγκτή ή ελεγκτικής εταιρείας
(άρθρο 37 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία διορίζονται από τη γενική συνέλευση των μετόχων ή των μελών της ελεγχόμενης οντότητας.
2. Σε κάθε περίπτωση διορισμού ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας θα πρέπει να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας από τα εκτελεστικά μέλη του διοικητικού και διαχειριστικού οργάνου της ελεγχόμενης οντότητας.
3. Απαγορεύεται οποιαδήποτε συμβατική ρήτρα η οποία περιορίζει την επιλογή από τη γενική συνέλευση των μετόχων ή εταίρων της ελεγχόμενης οντότητας, σύμφωνα με την παρ. 1, σε ορισμένες κατηγορίες ή καταλόγους ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών σε σχέση με τον διορισμό ή τον περιορισμό της επιλογής συγκεκριμένου ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτικής εταιρείας για τη διεξαγωγή του υποχρεωτικού ελέγχου και, κατά περίπτωση, της διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας της εν λόγω οντότητας. Οποιοσδήποτε υφιστάμενες ρήτρες ως ανωτέρω είναι άκυρες. Οι μέτοχοι ή οι εταίροι των μεγάλων επιχειρήσεων που υπόκεινται στα άρθρα 151 και 154 του ν. 4548/2018 (Α' 104), με εξαίρεση τις οντότητες των οποίων μετοχές ή άλλες κινητές αξίες είναι εισηγμένες

σε ρυθμιζόμενη αγορά κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντιπροσωπεύουν πάνω από το πέντε τοις εκατό (5%) των δικαιωμάτων ψήφου ή το πέντε τοις εκατό (5%) του κεφαλαίου της επιχείρησης, ενεργώντας μεμονωμένα ή συλλογικά, έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν σχέδιο απόφασης προς έγκριση από τη γενική συνέλευση των μετόχων ή των εταίρων, απαιτώντας από διαπιστευμένο τρίτο μέρος που δεν ανήκει στην ίδια ελεγκτική εταιρεία ή στο ίδιο δίκτυο με τον ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή την ελεγκτική εταιρεία που διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο, να συντάσσει έκθεση σχετικά με ορισμένα στοιχεία της έκθεσης βιωσιμότητας και η έκθεση αυτή να τίθεται στη διάθεση της γενικής συνέλευσης των μετόχων ή των εταίρων.

4. Για την περιφρούρηση της ανεξαρτησίας του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, όσον αφορά τους υποχρεωτικούς ελέγχους σε οντότητες οι οποίες δεν είναι δημοσίου ενδιαφέροντος, οι κύριοι εταίροι ελέγχου που είναι υπεύθυνοι για τη διενέργεια του υποχρεωτικού ελέγχου παύουν τη συμμετοχή τους στον υποχρεωτικό έλεγχο της ελεγχόμενης οντότητας το αργότερο επτά (7) χρόνια από την ημερομηνία διορισμού τους και δεν δύνανται να συμμετάσχουν εκ νέου στον υποχρεωτικό έλεγχο της ελεγχόμενης οντότητας πριν παρέλθουν τρία (3) έτη από την παύση αυτή.

5. Οι παρ. 1 έως 4 εφαρμόζονται και στον διορισμό του νόμιμου ελεγκτή ή του ελεγκτικού γραφείου ή εταιρείας με σκοπό τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας.»

Άρθρο 42

Παύση και παραίτηση του νόμιμου ελεγκτή ή της ελεγκτικής εταιρείας – Τροποποίηση άρθρου 43 ν. 4449/2017

(παρ. 26 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 43 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί παύσης και παραίτησης του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: βα) στο πρώτο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «για βάσιμους» διαγράφονται οι λέξεις «και σπουδαίους», ββ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «δεν συνιστούν λόγους παύσης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ή, κατά περίπτωση, σχετικά με τις διαδικασίες των εκθέσεων βιωσιμότητας ή τις διαδικασίες διασφάλισης δεν συνιστούν λόγο παύσης κατά τα ανωτέρω», γ) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2, μετά από τις λέξεις «ή της ελεγκτικής εταιρείας» προστίθενται οι λέξεις «σχετικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο και κατά περίπτωση για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», δ) στην παρ. 3, δα) μετά από τις λέξεις «υποχρεωτικού ελέγχου» προστίθενται οι λέξεις «ή κατά περίπτωση για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας», δβ) η λέξη «συμφέροντος» αντικαθίσταται με τη λέξη «ενδιαφέροντος» και το άρθρο 43 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 43

Παύση και παραίτηση του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας (άρθρο 38 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή οι ελεγκτικές εταιρείες παύονται μόνο για βάσιμους λόγους. Η διάσταση απόψεων σχετικά με τη λογιστική αντιμετώπιση θεμάτων ή την εφαρμογή ελεγκτικών διαδικασιών ή, κατά περίπτωση, σχετικά με τις διαδικασίες των εκθέσεων βιωσιμότητας ή τις διαδικασίες διασφάλισης δεν συνιστούν λόγο παύσης κατά τα ανωτέρω.

2. Η διοίκηση της ελεγχόμενης οντότητας οφείλει να ενημερώνει γραπτώς την Ε.Λ.Τ.Ε. σε περίπτωση παύσης του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας σχετικά με τον υποχρεωτικό έλεγχο και κατά περίπτωση για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων

βιωσιμότητας, παρέχοντας συγχρόνως επαρκή αιτιολόγηση για τους λόγους της παύσης. Την ίδια υποχρέωση έχει και ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής ή η ελεγκτική εταιρεία σε περίπτωση παύσης ή παραίτησης. Η παύση ή η παραίτηση του ορκωτού ελεγκτή λογιστή ή της ελεγκτικής εταιρείας, ισχύει από την έγκρισή της από το Δ.Σ. της ΕΛΤΕ.

3. Σε περίπτωση υποχρεωτικού ελέγχου ή κατά περίπτωση για τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας οντότητας δημόσιου ενδιαφέροντος:

α) οι μέτοχοι οι οποίοι αντιστοιχούν στο 5% τουλάχιστον των δικαιωμάτων ψήφου ή των μετοχών,

β) το Δ. Σ. ή η επιτροπή ελέγχου των ελεγχόμενων οντοτήτων κατά το εθνικό δίκαιο ή

γ) η Ε.Λ.Τ.Ε.,

επιτρέπεται να προσφύγουν ενώπιον του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας, για την παύση των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών εφόσον υπάρχουν βάσιμοι προς τούτο λόγοι.».

Άρθρο 43

Επιτροπή ελέγχου – Προσθήκη παρ. 2Α και τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 44 του ν. 4449/2017

(παρ. 27 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 44 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί της Επιτροπής Ελέγχου, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) προστίθεται παρ. 2Α, β) στην παρ. 3: βα) η περ. α) αντικαθίσταται, ββ) στην περ. β), μετά από τις λέξεις «χρηματοοικονομικής πληροφόρησης» προστίθενται οι λέξεις «και, κατά περίπτωση, τη διαδικασία των εκθέσεων βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων της διαδικασίας ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων όπως αναφέρεται στο άρθρο 154B του ν. 4548/2018, και της διαδικασίας που διενεργεί η επιχείρηση για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που υποβάλλονται σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που έχουν εγκριθεί δυνάμει του άρθρου 154Α του ν. 4548/2018,», βγ) στην περ. γ), μετά από τις λέξεις «ελεγχόμενης οντότητας» προστίθενται οι λέξεις «και, κατά περίπτωση, την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένης της οικείας διαδικασίας ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων που αναφέρεται στο άρθρο 154B του ν. 4548/2018,», βδ) στην περ. δ), οι λέξεις «των ετήσιων και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ετήσιων και ιδίως την απόδοσή του» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των ετήσιων και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και, κατά περίπτωση, της διασφάλισης της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας και, ιδίως, την απόδοσή της», βε) στην περ. ε), μετά από τους αριθμούς «21, 22, 23, 26 και 27» προστίθενται οι λέξεις «του παρόντος» και οι παρ. 2Α και 3 διαμορφώνονται ως εξής:

«2Α. Τα καθήκοντα που ανατίθενται στην επιτροπή ελέγχου σχετικά με την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας και σχετικά με τη διασφάλιση της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας επιτρέπεται να εκτελούνται από το διοικητικό συμβούλιο της ελεγχόμενης οντότητας ή από ειδικό όργανο που συστήνεται από το διοικητικό συμβούλιο της ελεγχόμενης οντότητας.

3. Με την επιφύλαξη της ευθύνης των μελών του διοικητικού ή διαχειριστικού οργάνου ή άλλων μελών που έχουν εκλεγεί από τη γενική συνέλευση των μετόχων της ελεγχόμενης οντότητας, η επιτροπή ελέγχου μεταξύ άλλων:

α) ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο της ελεγχόμενης οντότητας για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου και, κατά περίπτωση, για το αποτέλεσμα της διασφάλισης της

υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας και επεξηγεί πώς συνέβαλαν ο υποχρεωτικός έλεγχος και η διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και των εκθέσεων βιωσιμότητας αντίστοιχα, καθώς και ποιος ήταν ο ρόλος της επιτροπής ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία,

β) παρακολουθεί τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και, κατά περίπτωση, τη διαδικασία των εκθέσεων βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων της διαδικασίας ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων όπως αναφέρεται στο άρθρο 154B του ν. 4548/2018, και της διαδικασίας που διενεργεί η επιχείρηση για τον προσδιορισμό των πληροφοριών που υποβάλλονται σύμφωνα με τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας που έχουν εγκριθεί δυνάμει του άρθρου 154A του ν.4548/2018, και υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς της,

γ) παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διασφάλισης της ποιότητας και διαχείρισης κινδύνων της επιχείρησης και, κατά περίπτωση, του τμήματος εσωτερικού ελέγχου της, όσον αφορά τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση της ελεγχόμενης οντότητας και, κατά περίπτωση, την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένης της οικείας διαδικασίας ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων που αναφέρεται στο άρθρο 154B του ν. 4548/2018, χωρίς να παραβιάζει την ανεξαρτησία της οντότητας αυτής,

δ) παρακολουθεί τον υποχρεωτικό έλεγχο των ετήσιων και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και, κατά περίπτωση, της διασφάλισης της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας και, ιδίως, την απόδοσή της, λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε πορίσματα και συμπεράσματα της αρμόδιας αρχής σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 26 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014,

ε) επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών σύμφωνα με τα άρθρα 21, 22, 23, 26 και 27 του παρόντος, καθώς και το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014 και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην ελεγχόμενη οντότητα σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014,

στ) είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών και προτείνει τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρείες που θα διοριστούν σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014, εκτός εάν εφαρμόζεται η παρ. 8 του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014.».

Άρθρο 44

Εγγραφή στο Δημόσιο Μητρώο και εποπτεία ελεγκτών και ελεγκτικών εταιρειών τρίτων χωρών – Τροποποίηση άρθρου 49 ν. 4449/2017 (παρ. 28 άρθρου 3 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο άρθρο 49 του ν. 4449/2017 (Α' 7), περί εγγραφής στο Δημόσιο Μητρώο και εποπτείας ελεγκτών και ελεγκτικών εταιρειών τρίτων χωρών, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: βα) η παραπομπή στα άρθρα «15, 16 και 17» αντικαθίσταται από την παραπομπή στα άρθρα «14, 15 και 16», ββ) μετά τις λέξεις «καταστάσεις επιχείρησης» προστίθενται οι λέξεις «ή, κατά περίπτωση, έκθεση διασφάλισης αναφορικά με την ετήσια ή την ενοποιημένη υποβολή της έκθεσης βιωσιμότητας επιχείρησης», βγ) στις περ. α) και β): i) οι λέξεις «σε οργανωμένη αγορά» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σε ρυθμιζόμενη αγορά», ii) οι λέξεις «του άρθρου 3 του ν. 3556/2007 (Α' 91)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της περ. 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018», γ)

στην παρ. 4 μετά τις λέξεις «οικονομικών καταστάσεων» προστίθενται οι λέξεις «ή, κατά περίπτωση, εκθέσεων διασφάλισης αναφορικά με την ετήσια ή την ενοποιημένη υποβολή της έκθεσης βιωσιμότητας», δ) στην παρ. 5: δα) οι λέξεις «αν συντρέχουν σωρευτικά» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, για τους σκοπούς του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, αν συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα», δβ) στην περ. δ), οι λέξεις «δημοσιοποιεί στο διαδικτυακό της τόπο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δημοσιοποιούν στον διαδικτυακό τους τόπο», ε) προστίθεται παρ. 5Α, στ) η παρ. 6 αντικαθίσταται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 49 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 49

Εγγραφή στο Δημόσιο Μητρώο και εποπτεία ελεγκτών και ελεγκτικών εταιρειών τρίτων χωρών

(άρθρο 45 Οδηγίας 2006/43/ΕΚ)

1. Στο Δημόσιο Μητρώο που τηρείται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 15 και 16, εγγράφεται κάθε ελεγκτής και ελεγκτική οντότητα τρίτης χώρας, εφόσον ο εν λόγω ελεγκτής ή η ελεγκτική οντότητα τρίτης χώρας προσκομίζει έκθεση ελέγχου αναφορικά με τις ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις επιχείρησης ή, κατά περίπτωση, έκθεση διασφάλισης αναφορικά με την ετήσια ή την ενοποιημένη υποβολή της έκθεσης βιωσιμότητας επιχείρησης, η οποία έχει συσταθεί εκτός της Ένωσης και της οποίας οι μεταβιβάσιμοι τίτλοι είναι εισηγμένοι προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών (ΧΑ), εκτός εάν η εν λόγω επιχείρηση είναι εκδότης αποκλειστικώς τίτλων που δεν έχουν εξοφληθεί και για τους οποίους ισχύει ένα εκ των κάτωθι:

α) είναι εισηγμένοι προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά κράτους - μέλους, κατά την έννοια της περ. 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2010 και η ανά μονάδα ονομαστική αξία τους είναι, κατά την ημερομηνία της έκδοσης, τουλάχιστον πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ ή, στην περίπτωση χρεωστικών τίτλων σε άλλο νόμισμα, ισοδύναμη με πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ τουλάχιστον,

β) είναι εισηγμένοι προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά κράτους - μέλους κατά την έννοια της περ. 21 της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4514/2018 από τις 31 Δεκεμβρίου 2010 και η ανά μονάδα ονομαστική αξία τους είναι, κατά την ημερομηνία της έκδοσης, τουλάχιστον εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ ή, στην περίπτωση χρεωστικών τίτλων σε άλλο νόμισμα, ισοδύναμη με εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ τουλάχιστον.

2. Στην περίπτωση της παρ. 1 εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 17 και 18.

3. Οι ελεγκτές και οι ελεγκτικές οντότητες τρίτων χωρών, που εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο, υπόκεινται στο σύστημα εποπτείας, στο σύστημα διασφάλισης της ποιότητας και στο σύστημα πειθαρχικής διαδικασίας του παρόντος νόμου, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 33, 34, 35 και 38.

4. Εκθέσεις ελέγχου που εκδίδονται από μη εγγεγραμμένους στο δημόσιο μητρώο, που προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και αφορούν υποχρεωτικούς ελέγχους ατομικών ή ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, ή, κατά περίπτωση, εκθέσεων διασφάλισης αναφορικά με την υποβολή της ετήσιας ή της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας, που αναφέρονται στην παρ. 1, δεν παράγουν οποιοδήποτε έννομο αποτέλεσμα στην Ελλάδα.

5. Ελεγκτικές οντότητες τρίτων χωρών εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε., για τους σκοπούς του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, αν συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα:

α) για την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού οργάνου της ελεγκτικής οντότητας τρίτης χώρας, συντρέχουν προϋποθέσεις ισοδύναμες, κατά την κρίση της Ε.Λ.Τ.Ε., με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 έως 11,

β) για τον ελεγκτή τρίτης χώρας που διενεργεί τον έλεγχο για λογαριασμό ελεγκτικής οντότητας τρίτης χώρας, συντρέχουν προϋποθέσεις ισοδύναμες, κατά την κρίση της Ε.Λ.Τ.Ε., με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 έως 11

γ) οι έλεγχοι των ετήσιων ή ενοποιημένων λογαριασμών της παρ. 1 διενεργούνται σύμφωνα με τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα που αναφέρονται στο άρθρο 30 και με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 21, 23 και 29 ή σύμφωνα με ισοδύναμα πρότυπα και απαιτήσεις και

δ) δημοσιοποιούν στον διαδικτυακό τους τόπο ετήσια έκθεση διαφάνειας που περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 ή πληροί ισοδύναμες απαιτήσεις γνωστοποίησης.

5Α. Ελεγκτικές οντότητες τρίτων χωρών για τους σκοπούς της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας εγγράφονται στο Δημόσιο Μητρώο με απόφαση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Τ.Ε., αν συντρέχουν σωρευτικά τα ακόλουθα:

α) για την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού οργάνου της ελεγκτικής οντότητας τρίτης χώρας συντρέχουν προϋποθέσεις ισοδύναμες, κατά την κρίση της Ε.Λ.Τ.Ε., με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 έως 11,

β) για τον ελεγκτή τρίτης χώρας που διενεργεί τον έλεγχο για λογαριασμό ελεγκτικής οντότητας τρίτης χώρας, συντρέχουν προϋποθέσεις ισοδύναμες, κατά την κρίση της Ε.Λ.Τ.Ε., με τα οριζόμενα στα άρθρα 5 έως 11,

γ) οι έλεγχοι των ετήσιων ή ενοποιημένων λογαριασμών της παρ. 1 διενεργούνται με τα πρότυπα διασφάλισης που αναφέρονται στο άρθρο 30 και με τις απαιτήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 21, 23 και 29 ή σύμφωνα με ισοδύναμα πρότυπα και απαιτήσεις και

δ) δημοσιοποιούν στον διαδικτυακό τους τόπο ετήσια έκθεση διαφάνειας που περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 537/2014 ή πληροί ισοδύναμες απαιτήσεις γνωστοποίησης.

6. Ελεγκτής τρίτης χώρας εγγράφεται στο Δημόσιο Μητρώο μόνον αν πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπονται στις περ. β), γ) και δ) της παρ. 5. Ελεγκτής τρίτης χώρας εγγράφεται για σκοπούς της διασφάλισης της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας στο μητρώο ελεγκτή τρίτης χώρας, μόνο αν αυτός πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπονται στις περ. β), γ) και δ) της παρ. 5Α.».

Άρθρο 45

Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Κεφαλαίου Γ'

(παρ. 2 άρθρου 5 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

1. Τα μέτρα του Κεφαλαίου Γ', εφαρμόζονται για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1η Ιανουαρίου 2024.

2. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που έχουν λάβει άδεια ή έχουν αναγνωριστεί για να διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους πριν από την 1η Ιανουαρίου 2024 δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις της παρ. 1α του άρθρου 8, της παρ. 2 του άρθρου 9, του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 11 και του δευτέρου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 4449/2017 (Α' 7).

3. Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές που έχουν λάβει άδεια πριν από την 1η Ιανουαρίου 2026 διενεργούν τη διασφάλιση της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας υπό την προϋπόθεση της απόκτησης των αναγκαίων γνώσεων σε θέματα εκθέσεων βιωσιμότητας και διασφάλισης της υποβολής των εκθέσεων βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που απαριθμούνται στο άρθρο 9 του ν. 4449/2017, μέσω της συνεχούς εκπαίδευσης του άρθρου 38 του ν. 4449/2017. Για τον σκοπό αυτό εκδίδεται απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, η οποία καθορίζει τη διάρκεια, το περιεχόμενο του προγράμματος σχετικά με τα θέματα διασφάλισης της υποβολής της ετήσιας και της ενοποιημένης έκθεσης βιωσιμότητας, καθώς και τις προϋποθέσεις επάρκειας των φορέων που τα παρέχουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ **ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ**

Άρθρο 46

Κοινοποίηση βασικών δεικτών επιδόσεων κέντρων δεδομένων – Προσθήκη άρθρου 10Α στον ν. 4342/2015 (άρθρο 12 Οδηγίας 2023/1791/ΕΕ)

Στον ν. 4342/2015 (Α΄ 143) προστίθεται άρθρο 10Α ως εξής:

«Άρθρο 10Α

Κοινοποίηση βασικών δεικτών επιδόσεων κέντρων δεδομένων (άρθρο 12 Οδηγίας 2023/1791/ΕΕ)

1. Έως την 31η Δεκεμβρίου 2024, ακολούθως έως τη 15η Μαΐου 2025 και στη συνέχεια κάθε έτος, οι διαχειριστές κέντρων δεδομένων, κατά την έννοια του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1364 της Επιτροπής, της 14ης Μαρτίου 2024, σχετικά με την πρώτη φάση της θέσπισης κοινού ενωσιακού συστήματος αξιολόγησης των κέντρων δεδομένων (Σειρά L/17.5.2024), με ζήτηση ισχύος της εγκατεστημένης τεχνολογίας πληροφοριών (ΤΠ) τουλάχιστον πεντακοσίων κιλοβάτ (500 kW) κοινοποιούν στην ευρωπαϊκή βάση δεδομένων τις πληροφορίες και τους βασικούς δείκτες επιδόσεων που ορίζονται στο Παράρτημα Ι και στο Παράρτημα ΙΙ του ως άνω Κανονισμού σχετικά με το κέντρο δεδομένων που διαχειρίζονται.
2. Οι πληροφορίες και οι βασικοί δείκτες επιδόσεων καλύπτουν το αμέσως προηγούμενο ημερολογιακό έτος από το έτος υποβολής στοιχείων. Όταν ένα κέντρο δεδομένων που υποβάλλει στοιχεία έχει λειτουργήσει για λιγότερο από ένα (1) έτος, ο διαχειριστής του κέντρου δεδομένων υποβάλλει στοιχεία μόνο για την περίοδο λειτουργίας του κέντρου δεδομένων, αναφέροντας επίσης την εν λόγω περίοδο.
3. Η παρ. 1 δεν εφαρμόζεται:
  - α) για πληροφορίες που υπόκεινται στην προστασία του εμπορικού και επιχειρηματικού απορρήτου και της εμπιστευτικότητας σύμφωνα με τον ν. 4605/2019 (Α΄ 52) και
  - β) στα κέντρα δεδομένων που χρησιμοποιούνται ή παρέχουν τις υπηρεσίες τους με αποκλειστικό τελικό σκοπό την άμυνα και την πολιτική προστασία.
4. Οι διαχειριστές των κέντρων δεδομένων με ζήτηση ισχύος της εγκατεστημένης ΤΠ ίση ή μεγαλύτερη από ένα μεγαβάτ (1 MW) λαμβάνουν υπόψη τις βέλτιστες πρακτικές που αναφέρονται στον Ευρωπαϊκό Κώδικα Δεοντολογίας σχετικά με την Ενεργειακή Απόδοση των Κέντρων Δεδομένων.

5. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας θεσπίζεται μηχανισμός ελέγχου συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις των παρ. 1 και 4 και ορίζεται αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του.».

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ - ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4308/2014

Άρθρο 47

Καθορισμός μεγέθους οντοτήτων – Τροποποίηση άρθρου 2 ν. 4308/2014

(άρθρο 1 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)

Στο άρθρο 2 του ν. 4308/2014 (Α΄ 251), περί καθορισμού μεγέθους οντοτήτων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 2: βα) το πρώτο εδάφιο καταργείται, ββ) στην περ. α), οι λέξεις «350.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τετρακόσιες πενήντα χιλιάδες (450.000) ευρώ», βγ) στην περ. β), οι λέξεις «700.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «εννιακόσιες χιλιάδες (900.000) ευρώ», γ) στην παρ. 4, γα) το πρώτο εδάφιο καταργείται, γβ) η λέξη «τρία» διαγράφεται, γγ) στην περ. α), οι λέξεις «4.000.000 ευρώ» αντικαθίσταται από τις λέξεις «πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ», γδ) στην περ. β), οι λέξεις «8.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ», δ) στην παρ. 5, δα) το πρώτο εδάφιο καταργείται, δβ) η λέξη «τρία» διαγράφεται, δγ) στην περ. α) οι λέξεις «20.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ», δδ) στην περ. β), οι λέξεις «40.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ», ε) στην παρ. 6: εα) το πρώτο εδάφιο καταργείται, εβ) στην περ. α), οι λέξεις «20.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ», εγ) στην περ. β), οι λέξεις «40.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 2

Καθορισμός μεγέθους οντοτήτων

(παρ. 1 έως 4 άρθρου 3 Οδηγίας 2013/34/ΕΕ)

1. Οι οντότητες κατατάσσονται με βάση το μέγεθός τους στις παρακάτω κατηγορίες των παρ. 2 έως 6.
2. Πολύ μικρές οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια σε δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:
  - α) Σύνολο ενεργητικού (περιουσιακών στοιχείων): τετρακόσιες πενήντα χιλιάδες (450.000) ευρώ.
  - β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: εννιακόσιες χιλιάδες (900.000) ευρώ.
  - γ) Μέσος όρος απασχολομένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 10 άτομα.
3. Ειδικά οι οντότητες της περ. γ΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 εντάσσονται στην κατηγορία των πολύ μικρών οντοτήτων με μόνη προϋπόθεση ότι ο κύκλος εργασιών τους δεν υπερβαίνει το ποσό του ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων (1.500.000) ευρώ.
4. Μικρές οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές οντότητες και κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια σε δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα κριτήρια:
  - α) Σύνολο ενεργητικού: πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ.

- β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ.
γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 50 άτομα.
5. Μεσαίες οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες δεν είναι πολύ μικρές ή μικρές οντότητες και οι οποίες κατά την ημερομηνία του ισολογισμού τους δεν υπερβαίνουν τα όρια σε δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα κριτήρια:
- α) Σύνολο ενεργητικού: είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ.
β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ.
γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.
6. Μεγάλες οντότητες είναι οι οντότητες οι οποίες, κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού τους, υπερβαίνουν τα όρια σε δύο τουλάχιστον από τα ακόλουθα τρία κριτήρια:
- α) Σύνολο ενεργητικού: είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ.
β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ.
γ) Μέσος όρος απασχολουμένων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.
7. Το ποσό του κονδυλίου «Σύνολο ενεργητικού» και το καθαρό ποσό του κονδυλίου «Κύκλος εργασιών» που αναφέρονται σε αυτό το άρθρο είναι εκείνα των αντίστοιχων κονδυλίων των υποδειγμάτων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, ως εξής:
- α) «Σύνολο ενεργητικού» είναι το ποσό του κονδυλίου «Σύνολο ενεργητικού» του υποδείγματος ισολογισμού Β.1.1 ή Β.1.2 ή Β.5, αναλόγως,
β) «Κύκλος εργασιών» είναι το ποσό του κονδυλίου «Κύκλος εργασιών (καθαρός)» του υποδείγματος της Κατάστασης αποτελεσμάτων Β.2.1 ή Β.2.2 ή Β.6, αναλόγως.
8. Σε περίπτωση περιόδου διαφορετικής του δωδεκάμηνου, ο κύκλος εργασιών για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου υπολογίζεται κατ' αναλογία σε ετήσια βάση.
9. Όταν η οντότητα υπερβαίνει ή παύει να υπερβαίνει τα όρια δύο εκ των τριών κριτηρίων των παρ. 2 και 4 έως 6 ή το κριτήριο της παρ. 3 για δύο διαδοχικές περιόδους, για τους σκοπούς εφαρμογής των ρυθμίσεων του παρόντος η αλλαγή κατηγορίας μεγέθους ενεργοποιείται από την περίοδο που έπεται των δύο εν λόγω διαδοχικών περιόδων.».

Άρθρο 48

Κατηγοριοποίηση οντοτήτων και ομίλων για σκοπούς ενοποίησης – Τροποποίηση άρθρου 31 ν. 4308/2014 (άρθρο 1 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)

Στο άρθρο 31 του ν. 4308/2014 (Α' 251), περί κατηγοριοποίησης οντοτήτων και ομίλων για σκοπούς ενοποίησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) ο τίτλος αντικαθίσταται, β) στην παρ. 1: βα) στην περ. α) οι λέξεις «4.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ», ββ) στην περ. β), οι λέξεις «8.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ», γ) στην παρ. 2: γα) στην περ. α) οι λέξεις «20.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ», γβ) στην περ. β) οι λέξεις «40.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ», δ) στην παρ. 3: δα) στην περ. α), οι λέξεις «20.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ», δβ) στην περ. β), οι λέξεις «40.000.000 ευρώ» αντικαθίστανται από τις λέξεις «πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ», και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων το άρθρο 31 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 31

**Κατηγοριοποίηση οντοτήτων και ομίλων για σκοπούς ενοποίησης
(παρ. 5 έως 7 άρθρου 3 Οδηγίας 2014/34/ΕΕ)**

1. Μικροί όμιλοι είναι οι όμιλοι που αποτελούνται από μία μητρική και θυγατρικές οντότητες προς υπαγωγή σε ενοποίηση, οι οποίοι σε ενοποιημένη βάση κατά την ημερομηνία ισολογισμού της μητρικής οντότητας δεν υπερβαίνουν τα όρια σε τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: πέντε εκατομμύρια (5.000.000) ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: δέκα εκατομμύρια (10.000.000) ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 50 άτομα.

2. Μεσαίοι όμιλοι είναι οι όμιλοι, εξαιρουμένων των μικρών, που αποτελούνται από μια μητρική και θυγατρικές οντότητες προς υπαγωγή σε ενοποίηση, οι οποίοι σε ενοποιημένη βάση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού της μητρικής οντότητας δεν υπερβαίνουν τα όρια σε τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.

3. Μεγάλοι όμιλοι είναι οι όμιλοι που αποτελούνται από μία μητρική και θυγατρικές οντότητες προς υπαγωγή σε ενοποίηση, οι οποίοι σε ενοποιημένη βάση κατά την ημερομηνία του ισολογισμού της μητρικής οντότητας, υπερβαίνουν τα όρια σε τουλάχιστον δύο από τα ακόλουθα κριτήρια:

α) Σύνολο ενεργητικού: είκοσι πέντε εκατομμύρια (25.000.000) ευρώ.

β) Καθαρό ύψος κύκλου εργασιών: πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) ευρώ.

γ) Μέσος όρος απασχολούμενων κατά τη διάρκεια της περιόδου: 250 άτομα.

4. Τα όρια ενεργητικού και κύκλου εργασιών των παρ. 1 έως 3 του παρόντος ισχύουν μετά την αφαίρεση των συμψηφισμών και των απαλοιφών των παρ. 4 και 8 του άρθρου 34. Αν δεν λαμβάνονται υπόψη οι προαναφερόμενοι συμψηφισμοί και απαλοιφές, τα όρια αυτά προσαυξάνονται κατά είκοσι τοις εκατό (20%).

5. Όταν ένας όμιλος υπερβαίνει ή παύει να υπερβαίνει τα όρια δύο εκ των τριών κριτηρίων των παρ. 1 έως 3 κατά την ημερομηνία ισολογισμού της μητρικής οντότητας για δύο διαδοχικές περιόδους, για τους σκοπούς εφαρμογής των ρυθμίσεων του παρόντος η αλλαγή κατηγορίας μεγέθους ενεργοποιείται από την περίοδο που έπεται των δύο εν λόγω διαδοχικών περιόδων.

6. Το ποσό του κονδυλίου «Σύνολο ενεργητικού» είναι εκείνο του ομότιτλου κονδυλίου του υποδείγματος ισολογισμού Β.7 και του κονδυλίου «Κύκλος εργασιών» είναι εκείνο του κονδυλίου «Κύκλος εργασιών (καθαρός)» του υποδείγματος της κατάστασης αποτελεσμάτων Β.8.1 ή Β.8.2, κατά περίπτωση.».

Άρθρο 49

Καθαρός κύκλος εργασιών – Αντικατάσταση ορισμού «κύκλου εργασιών (καθαρού)

(Turnover, net)» Παραρτήματος Α' ν. 4308/2014

(παρ. 5 άρθρου 1 Οδηγίας 2022/2464/ΕΕ)

Στο Παράρτημα Α' του ν. 4308/2014 (Α' 251), περί ορισμών, ο ορισμός της έννοιας «Κύκλος εργασιών (καθαρός) (Turnover, net)» αντικαθίσταται ως εξής:

«Κύκλος εργασιών (καθαρός) (net turnover): α) τα ποσά που προέρχονται από την πώληση προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων επί των πωλήσεων, του φόρου προστιθέμενης αξίας και των άλλων φόρων που συνδέονται άμεσα με τον κύκλο εργασιών.

β) Ειδικώς για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και για τα πιστωτικά ιδρύματα που αναφέρονται στο Παράρτημα Α', καθώς και για τις επιχειρήσεις που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 154B του ν. 4548/2018 (Α'104), το έσοδο, κατά την έννοια του πλαισίου χρηματοοικονομικής πληροφόρησης βάσει του οποίου καταρτίζονται οι οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης.».

Άρθρο 50

Χρόνος έναρξης υποχρεώσεων Μέρους Γ' (παρ. 1 άρθρου 2 Οδηγίας 2023/2775/ΕΕ)

Τα μέτρα του Μέρους Γ' εφαρμόζονται για τα οικονομικά έτη που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2024.

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΡΥΘΜΙΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4919/2022

Άρθρο 51

Δικλείδες ασφαλείας για την αποτροπή ορισμού διαχειριστών ή μελών διοίκησης που δεν έχουν αποδεχθεί τον ορισμό τους – Προσθήκη παρ. 4α στο άρθρου 12 ν. 4919/2022

Στο άρθρο 12 του ν. 4919/2022 (Α' 71), περί Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας Στάσης (e-Υ.Μ.Σ.), προστίθεται παρ. 4α ως εξής:

«4α. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας της παρ. 4, αν έχουν οριστεί διαχειριστές ή μέλη διοικητικού συμβουλίου πρόσωπα που δεν συμπεριλαμβάνονται στους ιδρυτές της εταιρίας, η e-Υ.Μ.Σ. αποστέλλει σε αυτά ηλεκτρονικό μήνυμα στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις που έχουν υποδειχθεί από τους ιδρυτές, προκειμένου να αποδεχθούν τον ορισμό τους».

Άρθρο 52

Προσθήκη ενεργειακής κοινότητας πολιτών και κοινότητας ανανεώσιμης ενέργειας στους υπόχρεους εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο – Τροποποίηση περ. ε) παρ. 1 άρθρου 16 ν. 4919/2022

Στην περ. ε) της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 4919/2022 (Α' 71), περί υπόχρεων εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο, οι λέξεις «και η ενεργειακή κοινότητα» αντικαθίστανται από τις λέξεις «, η ενεργειακή κοινότητα, η ενεργειακή κοινότητα πολιτών και η κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας», και η περ. ε) διαμορφώνεται ως εξής:

«ε) ο Αστικός Συνεταιρισμός του ν. 1667/1986 (Α' 196), στον οποίο περιλαμβάνονται ο αλληλασφαλιστικός, ο πιστωτικός, ο οικοδομικός συνεταιρισμός, η ενεργειακή κοινότητα, η ενεργειακή κοινότητα πολιτών και η κοινότητα ανανεώσιμης ενέργειας,».

Άρθρο 53

Στοιχεία φυσικού προσώπου που δημοσιεύονται από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο – Αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 33 ν. 4919/2022

Η παρ. 3 του άρθρου 33 του ν. 4919/2022 (Α' 71), περί στοιχείων προς καταχώριση των υπόχρεων εγγραφής αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Όπου στον παρόντα γίνεται λόγος για απαίτηση δημοσίευσης στοιχείων φυσικού προσώπου, νοούνται το ονοματεπώνυμο και το πατρώνυμο του υπόχρεου καθώς και ο Α.Φ.Μ.».

Άρθρο 54

Διοικητικές κυρώσεις για παραβάσεις σχετικά με την εμπορική δημοσιότητα – Τροποποίηση περ. δ) παρ. 5 άρθρου 49 ν. 4919/2022

Στην περ. δ) της παρ. 5 του άρθρου 49 του ν. 4919/2022 (Α' 71), περί τελών Γενικού Εμπορικού Μητρώου, οι λέξεις «των επιτροπών της υποπερ. γβ) της περ. γ) της παρ. 2» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των ομάδων της παρ. 5» και η περ. δ) διαμορφώνεται ως εξής:

«δ) των ομάδων της παρ. 5 του άρθρου 50.».

Άρθρο 55

Διοικητικές κυρώσεις στους υπόχρεους εγγραφής στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο – Τροποποίηση άρθρου 50 και παρ. 17 άρθρου 57 ν. 4919/2022

1. Στο άρθρο 50 του ν. 4919/2022 (Α' 71), περί διοικητικών κυρώσεων που επιβάλλονται στους υπόχρεους εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ., επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται, αβ) στην περ. β) πριν από τη λέξη «e-Υ.Μ.Σ» προστίθεται η λέξη «πλατφόρμας», αγ) στην περ. β οι λέξεις «από πεντακόσια (500)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από χίλια (1.000)», αδ) στην περ. γ) οι λέξεις «από διακόσια (200)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από εκατό (100)», αε) οι περ. ε) έως η) αντικαθίστανται, αστ) οι περ. θ) και ι) καταργούνται, β) στην παρ. 2: βα) μετά από τις λέξεις «Το πρόστιμο επιβάλλεται» προστίθενται οι λέξεις «, από την αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ.,», ββ) μετά από τη λέξη «κατόπιν» διαγράφεται η λέξη «σχετικής», βγ) οι λέξεις «του ν. 2690/1999 (Α' 45) και ο ενδιαφερόμενος μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του σχετικά, είτε εγγράφως είτε ηλεκτρονικά, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την λήψη της» αντικαθίσταται από τις λέξεις «του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του ηλεκτρονικά, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη της», βδ) στο τρίτο εδάφιο μετά τις λέξεις «του επιβαλλόμενου προστίμου» προστίθενται οι λέξεις «της παρ. 1», γ) οι παρ. 3, 4, 5 και 6 αντικαθίστανται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων, το άρθρο 50 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 50

Διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται στους υπόχρεους εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ.

1. Για παραβάσεις του παρόντος, σε συνδυασμό με τις ειδικότερες προβλέψεις για τις υποχρεώσεις δημοσιότητας, ανά εταιρική μορφή του άρθρου 16, επιβάλλεται πρόστιμο από εκατό (100) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης, τον εταιρικό τύπο, την κατάσταση της οντότητας (ενεργή, σε εκκαθάριση ή σε πτώχευση), την κατηγορία της οντότητας (δημοσίου ενδιαφέροντος ή μη) ή την κατηγορία μεγέθους που ανήκει η οντότητα, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 4308/2014 (Α' 251).

Ειδικότερα:

α) Για παραβάσεις του άρθρου 12, σχετικά με τη σύσταση εταιρείας μέσω της πλατφόρμας e-Υ.Μ.Σ., επιβάλλεται πρόστιμο από πεντακόσια (500) έως πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ,

β) για παραβάσεις του άρθρου 16, σχετικά με την παράλειψη εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ. επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ,

γ) για παραβάσεις των άρθρων 22 και 37, σχετικά με παράλειψη εγγραφής των προβλεπόμενων στοιχείων στα έγγραφα και τις επιστολές εταιρείας ή υποκαταστήματος αλλοδαπής, επιβάλλεται πρόστιμο από εκατό (100) έως πεντακόσια (500) ευρώ,

δ) για παραβάσεις του άρθρου 25, σχετικά με την εκπρόθεσμη υποβολή αίτησης για καταχώριση στο Γ.Ε.ΜΗ., επιβάλλεται πρόστιμο από εκατό (100) έως πεντακόσια (500) ευρώ,

- ε) για παραβάσεις των άρθρων 26, 38 και 41, σχετικά με τις αυτόματες καταχωρίσεις στο Γ.Ε.ΜΗ., επιβάλλεται πρόστιμο από διακόσια (200) έως δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ,
- στ) για παραβάσεις των άρθρων 30, 33, 34, 35, 39 και 43, σχετικά με τα στοιχεία που καταχωρίζονται και δημοσιεύονται υποχρεωτικά στο Γ.Ε.ΜΗ., επιβάλλεται πρόστιμο από διακόσια (200) έως δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ,
- ζ) για παράλειψη υποβολής των οικονομικών καταστάσεων της περ. ια) της παρ. 1 του άρθρου 35, της περ. θ) του άρθρου 39, της περ. ι) του άρθρου 43 και των άρθρων 44 και 45, επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ,
- η) για παραβάσεις του άρθρου 54, σχετικά με την επωνυμία, επιβάλλεται πρόστιμο από διακόσια (200) έως δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ,
- θ) Καταργείται,
- ι) Καταργείται.

2. Το πρόστιμο επιβάλλεται, από την αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ., κατόπιν ηλεκτρονικής ειδοποίησης των υπόχρεων ή των νόμιμων εκπροσώπων τους, η οποία υπέχει θέση έγγραφης κλήσης προς ακρόαση, με την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του ηλεκτρονικά, εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη της. Σε περίπτωση υποτροπής για την ίδια παράβαση εντός τριετίας, το ποσό του επιβαλλόμενου προστίμου της παρ. 1 διπλασιάζεται και σε περίπτωση επανειλημμένης υποτροπής εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος το ποσό του προστίμου τριπλασιάζεται.

3. Η είσπραξη του προστίμου διενεργείται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190). Το πρόστιμο που εισπράττεται αποτελεί κατά τριάντα τοις εκατό (30%) έσοδο του επιμελητηρίου της Υ.Γ.Ε.ΜΗ. στην οποία υπάγεται ο υπόχρεος και κατά εβδομήντα τοις εκατό (70%) έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού. Αν το πρόστιμο επιβάλλεται από την Υ.Γ.Ε.ΜΗ. του Υπουργείου Ανάπτυξης, αυτό εισπράττεται ως έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού.

4. Το ύψος του προστίμου μειώνεται στο ήμισυ αν ο υπόχρεος, εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης σε αυτόν της διοικητικής πράξης επιβολής προστίμου προβεί σε καταβολή του προστίμου και στην άρση της παράβασης για την οποία επιβλήθηκε το πρόστιμο. Η καταβολή του προστίμου συνεπάγεται την αυτοδίκαιη παραίτηση του υπόχρεου από κάθε δικαίωμα προσβολής ή αμφισβήτησης της διοικητικής πράξης επιβολής του προστίμου.

5. Η αρμόδια Υ.Γ.Ε.ΜΗ. του Υπουργείου Ανάπτυξης έχει πρόσβαση σε όλες τις υποθέσεις επιβολής διοικητικών κυρώσεων και εποπτεύει την εύρυθμη εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών. Στο πλαίσιο αυτό, δύναται να συστήνει ομάδες με αντικείμενο τον δειγματοληπτικό έλεγχο υποθέσεων που συνιστούν παράβαση κατά την παρ. 1, προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή τήρηση των διαδικασιών από τις Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ.

6. Από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου εξαιρούνται οι υπόχρεοι εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ., το μητρώο των οποίων τηρείται από την Υ.Γ.Ε.ΜΗ. του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης της υποπερ. αβ) της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 20.».

2. Η παρ. 17 του άρθρου 57 του ν. 4919/2022, περί εξουσιοδοτικών διατάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«17. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης συστήνονται ομάδες δειγματοληπτικού ελέγχου που αποτελούνται από υπαλλήλους της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου, με αντικείμενο τον έλεγχο της ορθής τήρησης των διαδικασιών επιβολής διοικητικών κυρώσεων από τις Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. των Επιμελητηρίων.».

ΜΕΡΟΣ Ε΄
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΕΝΩΣΕΙ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Άρθρο 56

Διόρθωση παραπομπών νόμου για την προστασία των καταναλωτών - Τροποποίηση
παρ. 3 άρθρου 3α, παρ. 3 και 6 άρθρου 4θ, περ. γ), ε) και στ) άρθρου 9η ν. 2251/1994

1. Στην περ. ζ της παρ. 3 του άρθρου 3α του ν. 2251/1994 (Α΄191), περί του πεδίου εφαρμογής, μετά τις λέξεις «διακανονισμούς (L 326)» προστίθενται οι λέξεις «, με εξαίρεση τις παρ. 2 και 6 του άρθρου 3δ, καθώς και τα άρθρα 4γ, 4ε και 4στ του παρόντος, τα οποία εφαρμόζονται αναλόγως στα πακέτα, όπως ορίζονται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 3 του π.δ. 7/2018, όσον αφορά τους ταξιδιώτες κατά την έννοια της παρ. 7 του άρθρου 3 του π.δ. 7/2018», και η περ. ζ διαμορφώνεται ως εξής:

«ζ) οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του π.δ. 7/2018 (Α΄ 12) «Εναρμόνιση νομοθεσίας με οδηγία (ΕΕ) 2015/2302 σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς (L 326)», με εξαίρεση τις παρ. 2 και 6 του άρθρου 3δ, καθώς και τα άρθρα 4γ, 4ε και 4στ του παρόντος, τα οποία εφαρμόζονται αναλόγως στα πακέτα, όπως ορίζονται στις παρ. 2 και 3 του άρθρου 3 του π.δ. 7/2018, όσον αφορά τους ταξιδιώτες κατά την έννοια της παρ. 7 του άρθρου 3 του π.δ. 7/2018.».

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994, περί εμπορίας από απόσταση χρηματοοικονομικών υπηρεσιών επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο και τρίτο εδάφιο, οι λέξεις «Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Γενική Γραμματεία Εμπορίου», β) το τέταρτο εδάφιο αντικαθίσταται, και κατόπιν νομοτεχνικών βελτιώσεων η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Απαιτήσεις εκ των προτέρων πληροφόρησης, πέραν αυτών της υποπαρ. Α΄ της παρ. 2, οι οποίες απορρέουν από ειδικές διατάξεις της ενωσιακής νομοθεσίας που διέπουν τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, εξακολουθούν να ισχύουν. Η Γενική Γραμματεία Εμπορίου κοινοποιεί τις εθνικές διατάξεις σχετικά με τις απαιτήσεις εκ των προτέρων πληροφόρησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι προμηθευτές υποχρεούνται να διαβιβάζουν αμελλητί στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου τους σχετικούς τύπους συμβάσεων, περιλαμβανομένων και των γενικών όρων συναλλαγών.

Για τις ανάγκες του ν. 4537/2018 (Α΄ 84), αντί των υποπερ. γγ) έως ζζ) της περ. β), των υποπερ. αα), δδ) και εε) της περ. γ) και της υποπερ. ββ) της περ. δ) της υποπαρ. Α΄ της παρ. 2, εφαρμόζονται τα άρθρα 44, 45, 51 και 52 του ν. 4537/2018.».

3. Στην περ. γ) της παρ. 6 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο οι λέξεις «Ο προμηθευτής δεν μπορεί» αντικαθίστανται από τις λέξεις «Ο προμηθευτής δεν πρέπει», β) στο δεύτερο εδάφιο η παραπομπή στην «παρ. 6» αντικαθίσταται από την παραπομπή στην «παρ. 5», και κατόπιν νομοτεχνικών αλλαγών, η παρ. γ) διαμορφώνεται ως εξής:

«γ. Ο προμηθευτής δεν πρέπει να απαιτήσει από τον καταναλωτή να καταβάλει οποιοδήποτε ποσό σύμφωνα με την περ. β) της παρούσας παρ. εκτός αν μπορεί να αποδείξει ότι ο καταναλωτής είχε δεόντως ενημερωθεί για το πληρωτέο ποσό, σύμφωνα με την υποπερ. αα) της περ. γ) της υποπαρ. Α΄ της παρ. 2 του παρόντος άρθρου. Ο προμηθευτής δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να απαιτήσει την πληρωμή αυτή, αν έχει αρχίσει να εκτελεί τη σύμβαση

πριν από την εκπνοή της προθεσμίας υπαναχώρησης, που ορίζεται στην περ. α) της παρ. 5 του παρόντος, χωρίς προηγούμενη σχετική γραπτή δήλωση του καταναλωτή.»

4. Στην περ. γ) του άρθρου 9η του ν. 2251/1994, περί περιπτώσεων επιθετικών εμπορικών πρακτικών, οι λέξεις «της παραγράφου 6 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου και των διατάξεων του ν. 2472/1997 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «του ν. 2472/1997 (Α' 50), του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 (Α' 133), του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137)» και η περ. γ) διαμορφώνεται ως εξής:

«γ) συνεχή και ανεπιθύμητη άγρα πελατών μέσω τηλεφώνου, φαξ ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άλλων μέσων εξ αποστάσεως, εκτός από περιστάσεις και στον βαθμό που αυτό δικαιολογείται για να επιβληθεί εκπλήρωση συμβατικής υποχρέωσης, με την επιφύλαξη του ν. 2472/1997 (Α' 50), του άρθρου 11 του ν. 3471/2006 (Α' 133), του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137),».

5. Στην περ. ε) του άρθρου 9η του ν. 2251/1994, οι λέξεις «με την επιφύλαξη του άρθρου 7 του π.δ. 100/2000 όπως ισχύει,» διαγράφονται και η περ. ε) διαμορφώνεται ως εξής:

«ε) ένταξη σε διαφήμιση άμεσης πιεστικής πρόσκλησης προς τα παιδιά να αγοράσουν ή να πείσουν τους γονείς τους ή άλλα ενήλικα άτομα να τους αγοράσουν διαφημιζόμενα προϊόντα,»

6. Στην περ. στ) του άρθρου 9η του ν. 2251/1994, οι λέξεις «σύμφωνα με τα άρθρα 4β και 4ζ, εκτός αν τα προϊόντα αυτά αποτελούν υποκατάστατα» διαγράφονται και η περ. στ) διαμορφώνεται ως εξής:

«στ) απαίτηση άμεσης ή μεταγενέστερης πληρωμής ή επιστροφής ή φύλαξης για προϊόντα που έχει προμηθεύσει ο προμηθευτής, τα οποία όμως δεν έχουν παραγγελθεί από τον καταναλωτή,».

Άρθρο 57

Διόρθωση παραπομπών νομοθεσίας για την καταναλωτική πίστη - Τροποποίηση παρ. 4 άρθρου 4 και παρ. 5 άρθρου 21 της υπό στοιχεία Ζ1-699/2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών - Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας - Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

1. Στην παρ. 4 του άρθρου 4 της υπό στοιχεία Ζ1-699/23.10.2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων περί προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2008/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 για τις συμβάσεις καταναλωτικής πίστης και την κατάργηση της Οδηγίας 87/102/ΕΟΚ του Συμβουλίου που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα των ΕΚ, αριθμ. L 133 της 22.5.2008 (Β' 917), οι λέξεις «9 έως 9θ του ν. 2251/94 «περί προστασίας καταναλωτή» (ΦΕΚ 191 Α/94), όπως ισχύει» αντικαθίστανται από τις λέξεις «9α έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191)» και η παρ. 4 διαμορφώνεται ως εξής:

«4. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 9α έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191).»

2. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 21 της υπό στοιχεία Ζ1-699/23.10.2010 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) η λέξη «Επιβαρύνσεις» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Δεν επιβάλλονται στον καταναλωτή επιβαρύνσεις,», β) οι λέξεις «όπως ισχύει, δεν επιβάλλονται στον καταναλωτή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στην παρ. 2 του Κεφαλαίου Α' της απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης υπό στοιχεία Ζ1-798/25.6.2008 περί απαγόρευσης αναγραφής Γενικών Όρων Συναλλαγών που έχουν κριθεί καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις (Β' 1353), καθώς και στις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με την παρ. 4ι του άρθρου 14 του ν. 2251/1994» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Δεν επιβάλλονται στον καταναλωτή επιβαρύνσεις, οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στη σύμβαση κατά τα στοιχεία ια) και ιβ) της παρ. 2 του άρθρου 10 και το στοιχείο θ) της παρ. 5 του άρθρου 10, ή προβλέπονται σε όρους που προσκρούουν στο άρθρο 2 του ν. 2251/1994 (Α' 191), στην παρ. 2 του Κεφαλαίου Α' της υπό στοιχεία Ζ1-798/25.6.2008 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης (Β' 1353), περί απαγόρευσης αναγραφής Γενικών Όρων Συναλλαγών που έχουν κριθεί καταχρηστικοί με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις, καθώς και στις υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με την παρ. 4ι του άρθρου 14 του ν. 2251/1994. Εάν δεν περιλαμβάνονται στη σύμβαση πληροφορίες σχετικά με τους όρους τροποποίησης των επιβαρύνσεων ή του επιτοκίου χορηγήσεων και υπερημερίας κατά τα στοιχεία στ), ια) και ιβ) της παρ. 2 του άρθρου 10 και τα στοιχεία ε) και θ) της παρ. 5 του άρθρου 10 ή εάν δεν ενημερωθεί ο καταναλωτής για τυχόν μεταβολή του επιτοκίου χορηγήσεων ή των επιβαρύνσεων κατά το άρθρο 11 και την παρ. 2 του άρθρου 12, ο πιστωτικός φορέας δεν έχει το δικαίωμα να τροποποιεί το επιτόκιο ή τις επιβαρύνσεις εις βάρος του καταναλωτή.»

Άρθρο 58

Επικαιροποίηση διατυπώσεων- Τροποποίηση άρθρων 9 και 13 ν. 4438/2016

1. Στο άρθρο 9 του ν. 4438/2016 (Α' 220), περί γενικών διατάξεων για τη διαφήμιση και την εμπορική προώθηση, οι λέξεις «των διατάξεων των άρθρων 9 έως 9θ του Ν. 2251/1994 (Α' 191), όπως το άρθρο 9 τροποποιήθηκε με το άρθρο 11 του Ν. 3587/2007 (Α' 152) και τα άρθρα 9α έως και 9θ προστέθηκαν με το άρθρο 12 του πιο πάνω νόμου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των άρθρων 9α έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191)», και το άρθρο 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 9

Γενικές διατάξεις για τη διαφήμιση και την εμπορική προώθηση (άρθρο 10 της Οδηγίας)

Με την επιφύλαξη των άρθρων 9α έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191) δεν επιτρέπονται αθέμιτες, ασαφείς ή παραπλανητικές διαφημιστικές και εμπορικές ανακοινώσεις σχετικά με συμβάσεις πίστωσης. Απαγορεύονται ιδίως οι διατυπώσεις που ενδέχεται να δημιουργήσουν ψευδείς προσδοκίες στον καταναλωτή όσον αφορά τη διαθεσιμότητα ή το κόστος της πίστωσης.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 10 του ν. 4438/2016, περί τυποποιημένων πληροφοριών που πρέπει να περιλαμβάνονται στη διαφήμιση, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των άρθρων 9α έως 9θ του ν. 2251/1994 (Α' 191).».

3. Η παρ. 5 του άρθρου 13 του ν. 4438/2016, περί προσυμβατικών πληροφοριών, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Ο πιστωτικός φορέας ή, κατά περίπτωση, ο μεσίτης πιστώσεων που παρέσχε το ESIS στον καταναλωτή θεωρείται ότι έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του σχετικά με την παροχή πληροφοριών στον καταναλωτή πριν από τη σύναψη μιας σύμβασης εξ αποστάσεως, όπως ορίζεται στην υποπαρ. Α της παρ. 2 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994 (Α' 191) και ότι πληροί τις απαιτήσεις της περ. α) της παρ. 4 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994 μόνον εφόσον έχει παράσχει το ESIS πριν από τη σύναψη της σύμβασης πίστωσης.».

4. Στην παρ. 7 του άρθρου 13 του ν. 4438/2016, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «περίπτωση β' της παρ. 3 του άρθρου 4θ του Ν. 2251/1994, όπως η περίπτωση αυτή έχει αντικατασταθεί με την παρ. 7 του άρθρου 5 του Ν. 3587/2007,» αντικαθίστανται από τις λέξεις «υποπαρ. Β της παρ. 2 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994», β) μετά από τις λέξεις «στα Τμήματα 3 έως 6 του» προστίθενται οι λέξεις «μέρους Α' του», και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Στην περίπτωση επικοινωνιών φωνητικής τηλεφωνίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαρ. Β της παρ. 2 του άρθρου 4θ του ν. 2251/1994, η περιγραφή των βασικών χαρακτηριστικών της χρηματοοικονομικής υπηρεσίας, περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία που αναφέρονται στα Τμήματα 3 έως 6 του μέρους Α' του Παραρτήματος II.».

Άρθρο 59

Καταργούμενη διάταξη Μέρους Ε'

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, καταργείται το άρθρο 24 του π.δ. 7/2018 (Α' 12), περί τροποποιήσεων του Κανονισμού (ΕΚ) 2006/2004 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2011/83.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΜΒΛΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 4864/2021

Άρθρο 60

Χαρακτηρισμός των επενδύσεων για κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας, κυκλικής οικονομίας και ναυπηγικής βιομηχανίας ως Εμβληματικών Επενδύσεων Εξαιρετικής Σημασίας - Τροποποίηση παρ. 1 και 5 άρθρου 2 ν. 4864/2021

1. Στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί ορισμού κατηγοριών και κριτηρίων στρατηγικών επενδύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο πρώτο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «πλωτών φωτοβολταϊκών πάρκων» προστίθενται οι λέξεις «επενδύσεις για την παραγωγή, ανάκτηση, εξόρυξη, διαχωρισμό, διύλιση και επεξεργασία ή ανακύκλωση κρίσιμων πρώτων υλών στρατηγικής σημασίας, όπως αυτές ορίζονται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1252 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την εξασφάλιση ασφαλούς και βιώσιμου εφοδιασμού με κρίσιμες πρώτες ύλες και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1724 και (ΕΕ) 2019/1020 (Σειρά L), επενδύσεις που προωθούν την κυκλική οικονομία, την ανάπτυξη της ναυπηγικής βιομηχανίας,», β) στο τρίτο εδάφιο, πριν από τις λέξεις «επενδύσεις οι οποίες υλοποιούνται»

προστίθενται οι λέξεις «οι ανωτέρω», γ) προστίθεται νέο πέμπτο εδάφιο, δ) στο έκτο εδάφιο, οι λέξεις «μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2025» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ημερομηνία που ορίζεται στα Ταμεία και τους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς του σχετικού κινήτρου, όπως αυτοί αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 10, ή στο καθεστώς ενίσχυσης, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των κανόνων κρατικών ενισχύσεων», ε) στο τελευταίο εδάφιο, μετά από τις λέξεις «Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας» προστίθενται οι λέξεις «, του Ε.Σ.Π.Α. 2021-2027, λοιπών Ταμείων και χρηματοδοτικών μηχανισμών και εν συνεχεία του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης με τους όρους και τις προδιαγραφές τους», στ) προστίθεται νέο τελευταίο εδάφιο», και η περ. γ) διαμορφώνεται ως εξής:

«γ) «Εμβληματικές Επενδύσεις Εξαιρετικής Σημασίας», οι οποίες υλοποιούνται από διακεκριμένες νομικές οντότητες και προωθούν την πράσινη οικονομία, την καινοτομία, την τεχνολογία, καθώς και την οικονομία χαμηλού ενεργειακού και περιβαλλοντικού αποτυπώματος και ειδικά στον τομέα αυτόν, τις επενδύσεις υποδομής με συγκεκριμένα ενεργειακά κριτήρια για την κατασκευή νέων κτιρίων, συστημάτων που συνδυάζουν σταθμό ηλεκτροπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και σύστημα παραγωγής «πράσινου» υδρογόνου, εφόσον η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την παραγωγή υδρογόνου και εγκαταστάσεις θαλάσσιων αιολικών ή πλωτών φωτοβολταϊκών πάρκων, επενδύσεις για την παραγωγή, ανάκτηση, εξόρυξη, διαχωρισμό, διύλιση και επεξεργασία ή ανακύκλωση κρίσιμων πρώτων υλών στρατηγικής σημασίας, όπως αυτές ορίζονται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1252 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για την εξασφάλιση ασφαλούς και βιώσιμου εφοδιασμού με κρίσιμες πρώτες ύλες και την τροποποίηση των Κανονισμών (ΕΕ) 168/2013, (ΕΕ) 2018/858, (ΕΕ) 2018/1724 και (ΕΕ) 2019/1020 (Σειρά L), επενδύσεις που προωθούν την κυκλική οικονομία, την ανάπτυξη της ναυπηγικής βιομηχανίας, καθώς και επενδύσεις που ενισχύουν σημαντικά την ελληνική οικονομία και την ανταγωνιστικότητά της σε διεθνές επίπεδο. Οι επενδύσεις της παρούσας περίπτωσης δύνανται να λάβουν ένα (1) ή περισσότερα από τα κίνητρα των άρθρων 7, 8, 9, καθώς και του άρθρου 10. Αναφορικά με την ενίσχυση της περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 10, οι ανωτέρω επενδύσεις οι οποίες υλοποιούνται εντός των Ζωνών Απολιγνιτοποίησης (Ζ.ΑΠ.) της παρ. 1 του άρθρου 155 του ν. 4759/2020 (Α' 245), μπορούν να λάβουν τη συγκεκριμένη ενίσχυση σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%), επί του προβλεπόμενου, στον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 «για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης» (L 187), ποσοστού της έντασης ενίσχυσης. Οι επενδύσεις που υλοποιούνται εκτός Ζ.ΑΠ. της παρ. 1 του άρθρου 155 του ν. 4759/2020, μπορούν να λάβουν την ενίσχυση του προηγούμενου εδαφίου σε ποσοστό ογδόντα τοις εκατό (80%) επί του προβλεπόμενου στον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 ποσοστού της έντασης ενίσχυσης. Οι επενδύσεις που ενισχύονται μέσω εγκεκριμένου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθεστώτος δυνάμει του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης και Μετάβασης (Π.Π.Κ.Μ.) για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2023/C 101/03), ανεξάρτητα από τη γεωγραφική περιοχή υλοποίησής τους, μπορούν να λάβουν τη συγκεκριμένη ενίσχυση σε ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%), επί του προβλεπόμενου ποσοστού της έντασης ενίσχυσης του καθεστώτος Π.Π.Κ.Μ. τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των κανόνων κρατικών ενισχύσεων.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την παροχή των ενισχύσεων των άρθρων 8 και 10, διαζευκτικά ή σωρευτικά, στα επενδυτικά σχέδια, τα οποία εντάσσονται στην παρούσα κατηγορία, είναι η ολοκλήρωση της υλοποίησης τους μέχρι την ημερομηνία που ορίζεται στα Ταμεία και τους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς του σχετικού κινήτρου, όπως αυτοί αναφέρονται στην παρ. 5 του άρθρου 10 ή στο καθεστώς ενίσχυσης. Η ως άνω προϋπόθεση αναφέρεται στην αίτηση του επενδυτή της παρ. 1 του άρθρου 12 και στο χρονοδιάγραμμα που τη συνοδεύει. Σε περίπτωση υπέρβασης της ως άνω προθεσμίας υλοποίησης, η επένδυση αποχαρακτηρίζεται από «Εμβληματική Επένδυση Εξαιρετικής Σημασίας» και τα εγκεκριμένα κίνητρα ανακαλούνται σύμφωνα με το άρθρο 19. Η ένταξη των επενδυτικών σχεδίων στην παρούσα περίπτωση, τα οποία αιτούνται να λάβουν τα κίνητρα των άρθρων 8 και 10, διαζευκτικά ή σωρευτικά πραγματοποιείται μέχρι εξαντλήσεως των διαθέσιμων πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, του Ε.Σ.Π.Α. 2021-2027, λοιπών Ταμείων και χρηματοδοτικών μηχανισμών και εν συνεχεία του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης με τους όρους και τις προδιαγραφές τους. Οι επιβαρύνσεις του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων δεν υπερβαίνουν τα όρια του ετήσιου Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής του Υπουργείου Ανάπτυξης.».

2. Στην παρ. 5 του άρθρου 2 του ν. 4864/2021, περί ορισμού κατηγοριών και κριτηρίων στρατηγικών επενδύσεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «επενδυτικού του» διαγράφονται, β) προστίθεται τελευταίο εδάφιο και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Κάθε επενδυτικό σχέδιο εντάσσεται με την απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 15, κατόπιν σχετικής αίτησης του φορέα της επένδυσης της παρ. 1 του άρθρου 12 σε κατηγορία στρατηγικών επενδύσεων της παρ. 1, πλην της περ. ε της ίδιας παραγράφου, περί των αυτοδίκαια εντασσόμενων στρατηγικών επενδύσεων. Ο φορέας της επένδυσης αιτείται, βάσει του παρόντος, την ένταξη του σχεδίου σε συγκεκριμένη κατηγορία, καθώς και τα κίνητρα της συγκεκριμένης κατηγορίας, τα οποία επιθυμεί να λάβει. Αν η επένδυση πληροί τα κριτήρια περισσότερων κατηγοριών, ο φορέας της επένδυσης μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση των κινήτρων των κατηγοριών αυτών, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των εφαρμοστέων κανόνων περί σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.».

Άρθρο 61

Διευθέτηση υδατορεμάτων για επενδύσεις για κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας, κυκλικής οικονομίας και ναυπηγικής βιομηχανίας - Τροποποίηση παρ. 3 άρθρου 3 ν. 4864/2021

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί περιβαλλοντικών ρυθμίσεων, οι λέξεις «της περ. α)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των περ. α) και γ)», και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του ν. 4258/2014 (Α' 94), για όσες από τις επενδύσεις των περ. α) και γ) της παρ. 1 του άρθρου 2 απαιτείται, εντός της έκτασης στην οποία ευρίσκονται, οριοθέτηση ή επανοριοθέτηση ή διευθέτηση υδατορεμάτων, κατά το άρθρο 1 του ν. 4258/2014 ή εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου για την τμηματική οριοθέτηση, η προβλεπόμενη στο άρθρο 3 του ν. 4258/2014 πράξη επικύρωσης του καθορισμού των οριογραμμών και των έργων διευθέτησης του υδατορέματος, καθώς και των αναγκαίων για τη βιομηχανική δραστηριότητα έργων, που σχετίζονται με τη συνολική ή τμηματική οριοθέτηση ή επανοριοθέτηση ή διευθέτηση των υδατορεμάτων, εκδίδεται από

τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από εισήγηση της Διεύθυνσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σύμφωνα με την υποπαρ. 3.2 της παρ. Α' του άρθρου 3 του ν. 4258/2014. Οι λοιπές διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 4258/2014 εφαρμόζονται αναλόγως».

Άρθρο 62

Ενίσχυση φορολογικών κινήτρων στρατηγικών επενδύσεων - Τροποποίηση παρ. 2 και αντικατάσταση παρ. 3 άρθρου 8 ν. 4864/2021

Στο άρθρο 8 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί φορολογικών κινήτρων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στο εισαγωγικό εδάφιο της παρ. 2, μετά τη λέξη «διαζευκτικά» προστίθενται οι λέξεις «ή σωρευτικά, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των εφαρμοστέων κανόνων περί σώρευσης κρατικών ενισχύσεων», β) η παρ. 3 αντικαθίσταται, και οι παρ. 2 και 3 διαμορφώνονται ως εξής :

«2. Οι επενδύσεις, που χαρακτηρίζονται ως στρατηγικές μπορεί, με απόφαση της Δ.Ε.Σ.Ε., να λάβουν διαζευκτικά ή σωρευτικά, τηρουμένων σε κάθε περίπτωση των εφαρμοστέων κανόνων περί σώρευσης κρατικών ενισχύσεων:

α) Φορολογική απαλλαγή που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρου κερδών, τα οποία προκύπτουν, με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης, μετά από την αφαίρεση του φόρου του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας, ο οποίος αναλογεί στα κέρδη που διανέμονται ή αναλαμβάνονται. Το ποσό της φορολογικής απαλλαγής συνιστά ισόποσο αποθεματικό το οποίο σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης φορολογείται σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4172/2013 (Α' 167). Ο φορέας μπορεί να αξιοποιήσει το σύνολο της δικαιούμενης φορολογικής απαλλαγής μέσα σε δεκαπέντε (15) φορολογικά έτη και όχι σε διάστημα μικρότερο των τριών (3) φορολογικών ετών από το έτος θεμελίωσης του δικαιώματος χρήσης του κινήτρου ή

β) επιτάχυνση φορολογικών αποσβέσεων των παγίων που έχουν ενταχθεί στο εγκεκριμένο σχέδιο επένδυσης με προσαύξηση των συντελεστών του πίνακα της παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 4172/2013 κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%). Αν ο αρχικός συντελεστής απόσβεσης είναι ανώτερος του είκοσι τοις εκατό (20%) ο τελικός προσαυξημένος συντελεστής δεν μπορεί να υπερβαίνει το σαράντα τοις εκατό (40%). Για τις μεταποιητικές επιχειρήσεις οι αποσβέσεις των μηχανημάτων και του μηχανολογικού εξοπλισμού εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα κατά τον χρόνο της πραγματοποίησής τους, προσαυξημένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).

3. Οι ενισχύσεις του παρόντος χορηγούνται κατόπιν αίτησης της παρ. 1 του άρθρου 12 του φορέα της επένδυσης, είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014, είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις κατόπιν εγκριτικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις στο πλαίσιο εγκριθέντος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθεστώτος σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Προσωρινό πλαίσιο κρίσης και μετάβασης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας» (2023/C 101/03). Οι προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης, όπως προκύπτουν από τον ανωτέρω Κανονισμό, την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή το καθεστώς, εξειδικεύονται με την απόφαση του άρθρου 16.».

Άρθρο 63

**Διεύρυνση κινήτρων ενίσχυσης δαπανών στρατηγικών επενδύσεων - Αντικατάσταση
παρ. 4 άρθρου 10 ν. 4864/2021**

Η παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί κινήτρων ενίσχυσης δαπανών στρατηγικών επενδύσεων, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι ενισχύσεις του παρόντος χορηγούνται κατόπιν της αίτησης της παρ. 1 του άρθρου 12 του φορέα της επένδυσης, είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 651/2014, είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις κατόπιν εγκριτικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είτε ως μεμονωμένες ενισχύσεις στο πλαίσιο εγκριθέντος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθεστώτος σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Προσωρινό πλαίσιο κρίσης και μετάβασης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό τη στήριξη της οικονομίας μετά την επίθεση της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας» (2023/C 101/03). Οι προϋποθέσεις χορήγησης της ενίσχυσης, όπως προκύπτουν από τον ανωτέρω Κανονισμό, την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ή το καθεστώς εξειδικεύονται με την απόφαση του άρθρου 16.».

Άρθρο 64

**Υποβολή φακέλου για επενδύσεις σε κρίσιμες πρώτες ύλες στρατηγικής σημασίας –
Τροποποίηση περ. α) παρ. 3 άρθρου 12 ν. 4864/2021**

Στην περ. α) της παρ. 3 του άρθρου 12 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί υποβολής και τεκμηρίωσης αίτησης χαρακτηρισμού επένδυσης ως στρατηγικής, μετά από τις λέξεις «την περιβαλλοντική προστασία,» προστίθενται οι λέξεις «την αύξηση των κρίσιμων ευρωπαϊκών πρώτων υλών,» και η περ. α) διαμορφώνεται ως εξής:

«α) Επιχειρηματικό σχέδιο («business plan») της επένδυσης που περιλαμβάνει, ιδίως, την ταυτότητα του επενδυτή και των συνεργατών του, ενδεικτικό αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της επένδυσης και το χρονικό διάστημα λειτουργίας της, αναφορά της προηγούμενης εμπειρίας του επενδυτή σε σχέση με το είδος και τη φύση της επένδυσης που προτείνεται, περιγραφή της συνολικής επένδυσης και των επιμέρους επενδύσεων με ειδικότερη αναφορά στην πλήρωση των κριτηρίων του άρθρου 2, σχετικά με τη δημιουργία νέων ετήσιων μονάδων εργασίας, την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, την καινοτομία, την εξωστρέφεια, την υψηλή προστιθέμενη αξία, την περιβαλλοντική προστασία, την αύξηση των κρίσιμων ευρωπαϊκών πρώτων υλών, τον καθολικό σχεδιασμό, περιγραφή του τρόπου που προτείνεται για την υλοποίηση του έργου, καθώς και περιγραφή των επιμέρους δραστηριοτήτων και των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν».

Άρθρο 65

Μεταβατικές διατάξεις Μέρους ΣΤ'

Το παρόν μέρος εφαρμόζεται και στα επενδυτικά σχέδια, τα οποία έχουν υποβληθεί προς αξιολόγηση στην «Ελληνική Εταιρεία Επενδύσεων και Εξωτερικού Εμπορίου Α.Ε.», για τα οποία, μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, δεν έχει εκδοθεί η απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 4864/2021 (Α' 237), περί απόφασης χαρακτηρισμού επένδυσης ως στρατηγικής.

ΜΕΡΟΣ Ζ'

ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 66

**Παράταση ισχύος μέτρων για την αντιμετώπιση των συνεπειών της διεθνούς
πληθωριστικής κρίσης**

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 54 του ν. 5045/2023 (Α' 136), περί της περιστολής φαινομένων αθέμιτης κερδοφορίας, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30ή Απριλίου 2025», και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και έως την 30ή Απριλίου 2025, απαγορεύεται η αποκόμιση μικτού κέρδους από την πώληση οποιουδήποτε προϊόντος ή την παροχή οποιασδήποτε υπηρεσίας που είναι απαραίτητη για την υγεία, τη διατροφή, τη διαβίωση, τη μετακίνηση, τη θέρμανση, την παραγωγή ζεστού νερού χρήσεως και την ασφάλεια του καταναλωτή, καθώς και από την πώληση σχολικών ειδών και γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, ιδίως πρώτων υλών για την παραγωγή λιπασμάτων, ζωοτροφών, ωμών δημητριακών παντός είδους, αλεύρων, ηλίανθου φυτικών ελαίων, όταν το περιθώριο μικτού κέρδους ανά μονάδα υπερβαίνει το αντίστοιχο περιθώριο μικτού κέρδους ανά μονάδα προ της 31ης Δεκεμβρίου 2021.».

2. Στην παρ. 8 του άρθρου 55 του ν. 5045/2023, περί του παρατηρητηρίου τιμών προϊόντων που είναι απαραίτητα για την αξιοπρεπή διαβίωση των νοικοκυριών «Καλάθι του νοικοκυριού» η ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Απριλίου 2025», και η παρ. 8 διαμορφώνεται ως εξής:

«8. Το παρόν ισχύει μέχρι τις 30 Απριλίου 2025.»

3. Στην παρ. 7 του άρθρου 15 του ν. 5055/2023 (Α' 161), περί της υποχρέωσης ανακοίνωσης ανατιμήσεων προϊόντων, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Απριλίου 2025» και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Το παρόν ισχύει μέχρι την 30ή Απριλίου 2025.»

4. Στην παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 5055/2023, περί της ανακοίνωσης ενδεικτικών τιμών λιανικής πώλησης οπωροκηπευτικών προϊόντων, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Απριλίου 2025» και η παρ. 5 διαμορφώνεται ως εξής:

«5. Το παρόν ισχύει μέχρι την 30ή Απριλίου 2025.»

5. Στην παρ. 9 του άρθρου 38 του ν. 5082/2024 (Α' 9), για τον εξορθολογισμό και τη διαφάνεια των τιμών, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Απριλίου 2025», και η παρ. 9 διαμορφώνεται ως εξής:

«9. Η παρ. 1 ισχύει μέχρι και την 30ή Απριλίου 2025.»

6. Η ισχύς της παρ. 7 του άρθρου 39 του ν. 5082/2024, περί των μέτρων για τον εξορθολογισμό των τιμών βρεφικού γάλακτος, η ημερομηνία «31η Δεκεμβρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Απριλίου 2025», και η παρ. 7 διαμορφώνεται ως εξής:

«7. Το παρόν ισχύει μέχρι την 30ή Απριλίου 2025.»

Άρθρο 67

**Αναστολή, παραίτηση και απώλεια θέσης δραστηριοποίησης και δικαιώματος
δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο – Τροποποίηση άρθρου 21 ν. 4849/2021**

Στο άρθρο 21 του ν. 4849/2021 (Α' 207), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 1: αα) στο πρώτο εδάφιο: i) οι λέξεις «συγκεκριμένης θέσης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «θέσης ή θέσεων», ii) η λέξη «αυτοδικαίως» διαγράφεται, iii) οι λέξεις «συνεχόμενων μηνών» αντικαθίστανται από τις λέξεις «μηνών από τη χρονική στιγμή της γέννησης της απαίτησης καταβολής του», αβ) στο δεύτερο εδάφιο, οι λέξεις «διαπιστωτική πράξη»

αντικαθίστανται από τις λέξεις «απόφαση, που κοινοποιεί στον ενδιαφερόμενο πωλητή,», β) στην παρ. 2: βα) στο πρώτο εδάφιο, οι λέξεις «εντός προθεσμίας εξήντα (60) μερών, ή πέντε (5) μηνών αν η αξία του οφειλόμενου τέλους είναι μεγαλύτερη από πεντακόσια (500) ευρώ, από την αυτοδίκαιη απώλεια της θέσης» διαγράφονται, ββ) προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, βγ) το τρίτο εδάφιο αντικαθίσταται, βδ) το τέταρτο εδάφιο καταργείται, γ) η παρ. 3 καταργείται, δ) στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 4: γα) οι λέξεις «μπορεί να προκηρύξει εκ νέου» αντικαθίστανται από τη λέξη «προκηρύσσει», γβ) οι λέξεις «για το υπόλοιπο του αρχικού χρόνου ισχύος τους» διαγράφονται, ε) οι παρ. 5 έως 8 καταργούνται και το άρθρο 21 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 21

Αναστολή, παραίτηση και απώλεια θέσης δραστηριοποίησης και δικαιώματος δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο - Ανάκληση άδειας

1. Η κατοχή θέσης ή θέσεων στο υπαίθριο εμπόριο αναστέλλεται, αν δεν καταβληθεί από τον υπόχρεο το προβλεπόμενο τέλος για τη θέση, για χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών από τη χρονική στιγμή της γέννησης της απαίτησης καταβολής του. Η αρμόδια αρχή εκδίδει σχετική απόφαση, που κοινοποιεί στον ενδιαφερόμενο πωλητή, και αναρτά αυτήν εντός δέκα (10) ημερών στο Ο.Π.Σ.Α.Α.
2. Η αναστολή της παρ. 1 αίρεται, εφόσον ο υπόχρεος για την καταβολή του οφειλόμενου τέλους προβεί στην εξόφλησή του. Το οφειλόμενο τέλος προσαυξάνεται κατά πέντε τοις εκατό (5%) για κάθε μήνα καθυστέρησης της εξόφλησής του στην αρμόδια αρχή. Αν η καθυστέρηση εξόφλησης του οφειλόμενου τέλους ξεπεράσει τους τέσσερις (4) μήνες, τότε αυτό μπορεί να εισπράττεται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ν. 4978/2022, Α' 190).
3. Καταργείται.
4. Ο πωλητής που κατέχει άδεια ή θέση δραστηριοποίησης στο υπαίθριο εμπόριο ή άδεια δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο μπορεί να παραιτείται οικειοθελώς από αυτές. Η παραίτηση υποβάλλεται εγγράφως στην αρμόδια αρχή που του χορήγησε την άδεια ή του παραχώρησε τη θέση ή το δικαίωμα δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο. Αν στην άδεια δραστηριοποίησης αναφέρονται θέσεις δραστηριοποίησης, η παραίτηση εκτείνεται και σε αυτές. Η αρμόδια αρχή προκηρύσσει τις ελεύθερες θέσεις, καθώς και τα δικαιώματα δραστηριοποίησης στο πλανόδιο εμπόριο.
5. Καταργείται.
6. Καταργείται.
7. Καταργείται.
8. Καταργείται.
9. Υφιστάμενες, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, άδειες πωλητή, καθώς και όσες εκδίδονται σύμφωνα με το παρόν, καταργούνται στην περίπτωση θανάτου ή παραίτησης για οποιονδήποτε λόγο του κατόχου, εφόσον δεν μεταβιβαστούν ή δεν γίνουν αποδεκτές από τους κληρονόμους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19.».

Άρθρο 68

Ανανέωση ισχύος αδειών πωλητών λαϊκών αγορών που δεν κατέβαλλαν τέλη του δραστηριοποίησης - Τροποποίηση παρ. 17 άρθρου 66 ν. 4849/2021

1. Στην παρ. 17 του άρθρου 66 του ν. 4849/2021 (Α' 207), περί μεταβατικών διατάξεων, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) οι λέξεις «μετά την 1η Φεβρουαρίου 2022»

αντικαθίστανται από τις λέξεις «από την 1η Φεβρουαρίου 2022 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2024», β) στην περ. α, η ημερομηνία «31η Ιανουαρίου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31η Μαρτίου 2025», και η παρ. 17 διαμορφώνεται ως εξής:

«17. Οι πωλητές λαϊκών αγορών, οι οποίοι, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 21, απώλεσαν την άδεια δραστηριοποίησής τους από την 1η Φεβρουαρίου 2022 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2024, λόγω μη καταβολής του τέλους του άρθρου 23, δύνανται να ανανεώσουν την ισχύ της, αν:

- α) Εξοφλήσουν το σύνολο των σχετικών οφειλών τους, μέχρι την 31η Μαρτίου 2025, και
- β) πληρούν τις προϋποθέσεις ανανέωσής της.».

Άρθρο 69

Αποδοχές αποσπασμένων υπαλλήλων Φορέων Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης – Μεταβατική διάταξη - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 50 ν. 5003/2022

Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 5003/2022 (Α' 230), περί του προσωπικού που αποσπάται στον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών της Περιφέρειας Αττικής και στον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης, οι λέξεις «δύο (2)» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τρία (3)» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Το προσωπικό που υπηρετεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος στη Διεύθυνση Λαϊκών Αγορών της Περιφέρειας Αττικής και στη Διεύθυνση Λαϊκών Αγορών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας αποσπάται αυτοδικαίως, για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) έτη με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης, αντίστοιχα, στον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφέρειας Αττικής και στον Φορέα Λειτουργίας Λαϊκών Αγορών Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης. Οι αποδοχές των αποσπασμένων υπαλλήλων για τα τρία (3) πρώτα έτη καταβάλλονται από τον φορέα προέλευσης. Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του οικείου περιφερειάρχη, κατά παρέκκλιση του ν. 4440/2016 (Α 224), η οποία εκδίδεται εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μετά από τη συγκρότηση του οικείου Δ.Σ. σε σώμα. Το προσωπικό αποσπάται με την ίδια σχέση εργασίας και διέπεται από το υπηρεσιακό, μισθολογικό, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς, στο οποίο υπαγόταν πριν την απόσπασή του. Ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλες τις συνέπειες ως προς το υπηρεσιακό, μισθολογικό, ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς του υπαλλήλου.».

Άρθρο 70

Εξόφληση οφειλών του κοινωφελούς ιδρύματος «Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας ΝΟΗΣΙΣ» προς το Ελληνικό Δημόσιο

Η υποχρέωση για την καταβολή της βεβαιωμένης και ληξιπρόθεσμης οφειλής προς το Ελληνικό Δημόσιο του κοινωφελούς ιδρύματος με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΝΟΗΣΙΣ», που συστάθηκε με το π.δ. 12/2001 (Β' 1411), η οποία απορρέει από την υπ' αρ. 9792/12.4.2010 αναγκαστική κατάσχεση εις χείρας του ιδρύματος ως τρίτου, εξαντλείται με την εφάπαξ καταβολή της ως άνω βασικής οφειλής από μέρους του ιδρύματος, κατόπιν χρηματοδότησης από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Ανάπτυξης και την παραίτηση του ιδρύματος από τα σχετικά εκκρεμή ένδικα μέσα κατά του Δημοσίου.

Άρθρο 71

**Τοποθέτηση ναυδέτων εκτός ζώνης λιμένα για τουριστικά πλοία – Αντικατάσταση
άρθρου 12 ν. 4276/2014**

Το άρθρο 12 του ν. 4276/2014 (Α' 155), περί ναυδέτων, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 12

Τοποθέτηση ναυδέτων εκτός ζώνης λιμένα για τουριστικά πλοία

1. Με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων για τις περιοχές περιβαλλοντικής προστασίας και τους κηρυγμένους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους του Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς (ν. 4858/2021, Α' 220), επιτρέπεται η τοποθέτηση και εκμετάλλευση ναυδέτων για την πρόσδεση τουριστικών πλοίων και μικρών σκαφών σε οριοθετημένες θαλάσσιες περιοχές εκτός θαλάσσιας ζώνης λιμένα. Για τις ανάγκες του παρόντος: α) ως «τουριστικά πλοία» ορίζονται τα πλοία της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 4926/2022 (Α' 82), β) τα «μικρά σκάφη» έχουν την έννοια της παρ. 2 του άρθρου 2 του υπ' αρ. 23 Γενικού Κανονισμού Λιμένων (Β' 231/2000).

2. Μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου για την παραχώρηση συγκεκριμένου θαλασσιού χώρου για την τοποθέτηση και εκμετάλλευση συγκεκριμένου αριθμού ναυδέτων προς την αρμόδια Λιμενική Αρχή, εκδίδεται απόφαση του Γενικού Διευθυντή Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής και Ναυτιλιακών Επενδύσεων ή, εφόσον δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 109 του ν. 4622/2019 (Α' 133), του Γενικού Γραμματέα Ναυτιλίας και Λιμένων, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Λιμενικής Αρχής και σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Κτηματικής Υπηρεσίας, του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, της αρμόδιας Εφορείας Ενόμων Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού, της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Τουρισμού και του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΧΩ.Θ.Α.). Σε περίπτωση τοποθέτησης ναυδέτων σε θαλάσσιες περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 ή σε περιοχές που έχουν χαρακτηριστεί προστατευόμενες με βάση τον ν. 1650/1986 (Α' 160), απαιτείται επιπλέον η σύμφωνη γνώμη του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α.).

3. Ο έλεγχος της τήρησης των παρ. 1 και 2, καθώς και των όρων της απόφασης παραχώρησης, ασκείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 17 του ν. 5092/2024 (Α' 33), με την επιφύλαξη ότι τους φορείς ελέγχου που προβλέπονται στην εν λόγω διάταξη επικουρεί, αντί της Ελληνικής Αστυνομίας, το Λιμενικό Σώμα. Στους παραβάτες του παρόντος επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 19 και οι ποινικές κυρώσεις του άρθρου 20 του ν. 5092/2024, κατ' εφαρμογή του άρθρου 21 αυτού.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Πολιτισμού, Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής και Τουρισμού, καθορίζονται τα κριτήρια για την επιλογή των περιοχών στις οποίες τοποθετούνται τα ναύδετα, οι όροι και οι προϋποθέσεις για την παραχώρηση του δικαιώματος τοποθέτησης και εκμετάλλευσης ναυδέτων, ο τρόπος προσδιορισμού του οικονομικού ανταλλάγματος το οποίο αποτελεί έσοδο του Δημοσίου, ο φορέας και η διαδικασία είσπραξης του και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.»

Άρθρο 72

**Διαγραφή ναυδέτων από τον ορισμό των αγκυροβολίων – Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου
29 ν. 2160/1993**

Στον ορισμό του αγκυροβολίου της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2160/1993 (Α' 118), περί ορισμών και έκτασης εφαρμογής, το δεύτερο και τρίτο εδάφιο διαγράφονται και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. «Τουριστικός λιμένας» σκαφών αναψυχής είναι ο χερσαίος και θαλάσσιος χώρος, που προορίζεται κατά κύριο λόγο για/και υποστηρίζει λειτουργικά τον ελλιμενισμό σκαφών αναψυχής και ναυταθλητισμού. Οι τουριστικοί λιμένες διακρίνονται σε μαρίνες, καταφύγια και αγκυροβόλια. Εντός ζώνης τουριστικού λιμένα μπορεί να συνυπάρχουν οι παραπάνω κατηγορίες τουριστικών λιμένων, δομές του άρθρου 1 του ν. 4663/2020 (Α' 30), καθώς και κάθε είδους υποστηρικτικές υποδομές των ανωτέρω.

«Μαρίνα» είναι ο τουριστικός λιμένας που διαθέτει χερσαίες και θαλάσσιες εγκαταστάσεις και υποδομές προδιαγραφών, που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Τουρισμού, όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 31, για την εξυπηρέτηση των σκαφών αναψυχής και των χρηστών τους.

«Καταφύγιο» είναι ο τουριστικός λιμένας με βασικές κτιριολογικές υποδομές εμβαδού μέχρι τριακοσίων τετραγωνικών μέτρων (300 τ.μ.) και με ελάχιστες παροχές και εξυπηρετήσεις ύδατος, ρεύματος, τηλεφώνου, διαδικτύου, καυσίμων, περισυλλογής καταλοίπων και απορριμμάτων, πυρόσβεσης, ενδιαίτησης και υγιεινής.

«Αγκυροβόλιο» είναι ο τουριστικός λιμένας που δημιουργείται εντός προστατευμένου όρμου, εντός λιμνών και ποταμών, με ελαφρύ εξοπλισμό, ο οποίος δεν προκαλεί οριστική αλλοίωση του περιβάλλοντος με περιορισμένο αριθμό θέσεων ελλιμενισμού και βασικές εγκαταστάσεις, στις οποίες δύνανται να συγκαταλέγονται κτιριολογικές υποδομές ή εγκαταστάσεις που δεν ξεπερνούν επιφάνεια εκατό τετραγωνικών μέτρων (100 τ.μ.).».

Άρθρο 73

Καταργούμενες διατάξεις Μέρους Ζ'

Καταργούνται:

α) το άρθρο 19 και η παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 5075/2023 (Α' 206), περί μεταφοράς του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και περί εξουσιοδοτικών διατάξεων αντίστοιχα, και

β) η παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 5116/2024 (Α' 100), περί παράτασης της προθεσμίας μεταφοράς της Εθνικής Μετεωρολογικής Υπηρεσίας και του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας.

ΜΕΡΟΣ Η'

ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 74

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

**ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

KONSTANTINOS
CHATZIDAKIS
02.12.2024 22:20

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

THEODOROS
LIVANIOS
02.12.2024 21:56

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

PANAGIOTIS
THEODORIKAKOS
02.12.2024 22:07

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

STYLIANI MENDONI
02.12.2024 22:24

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

OLGA
KEFALOGIANNI
02.12.2024 22:27

ΟΛΓΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

CHRISTOS-
SKERTSOS
02.12.2024 21:25

ΧΡΗΣΤΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΣΚΕΡΤΣΟΣ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

GEORGIOS
GERAPETRITIS
02.12.2024 21:24

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

**ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

KYRIAKOS
PIERRAKAKIS
02.12.2024 22:24

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

**ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

NIKI KERAMEOS
02.12.2024 22:55

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

SOFIA ZACHARAKI
02.12.2024 22:45

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

**ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

DIMITRIOS
PARASTERGIU
02.12.2024 22:21

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

NIKOLAS DENDIAS
02.12.2024 23:37

ΝΙΚΟΛΑΟΣ – ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΔΕΝΔΙΑΣ

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

THEODOROS
SKYLAKAKIS
02.12.2024 22:20
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

GEORGIOS FLORIDIS
02.12.2024 21:56

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ

**ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

CHRISTOS
STYLIANIDIS
02.12.2024 22:36

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

**ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

VASILEIOS KIKILIAS
02.12.2024 21:57

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ**

NIKOLAOS
PARATHANASIS
02.12.2024 23:18

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ